ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ภายใต้โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

Needs for Agricultural Knowledge of Muslim Youth in Amphoe Kong Ra, Changwat Phatthalung under the Vocational Educational Project for Rural Development of Phatthalung Agricultural College

จรูญ รงค์รัตน์

Jaroon Rongratana

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Science Thesis in Agricultural Development

Prince of Songkla University

2538

เลขหมู่ S545.53.T5 ร47 2538 ก.2

Bib Key 73297

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ภายใต้โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

ผู้เขียน นายจรูญ รงค์รัตน์

สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตผกา ธนปัญญารัชวงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุพินพรรณ ศิริวัธนนุกูล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตผกา ธนปัญญารัชวงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุพินพรรณ ศิริวัธนนุกูล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญจพล บุญชู)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เคลื่อม บุษย์แก้ว)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

.....

(ดร.ไพรัตน์ สงวนไทร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ภายใต้โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

ผู้เขียน นายจรูญ รงค์รัตน์

สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

ปีการศึกษา 2537

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง (1) ลักษณะพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ และจิตวิทยาของเยาวชนมุสลิม (2) ความต้องการความรู้ และวิธีการเรียนรู้ทางการเกษตร (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ และจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร และ (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

สถานที่ทำการศึกษาได้แก่ พื้นที่อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ใช้ประชากรทั้งหมดจากนักศึกษาในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท จำนวน 162 คน เป็นตัวอย่าง ใช้การสัมภาษณ์เป็นวิธีการในการรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2537

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี มากกว่าร้อยละ 60 เป็นเพศชาย มากกว่าร้อยละ 50 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เหลือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มากกว่าร้อยละ 60 ของบิดามารดาของเยาวชนมีอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้ระหว่าง 10,000-30,000 บาทต่อปี มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ยครอบครัวละ 12.6 ไร่

เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีความต้องการความรู้ ด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์เป็นอย่างมาก ต้องการความรู้ด้านธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรและช่างเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการความรู้ด้านการประมงน้อย

วิธีการเรียนรู้ เยาวชนต้องการทั้งแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม แบบรายบุคคลต้องการให้ครู-อาจารย์ ไปเยี่ยมเยียนที่บ้านหรือไร่นา ส่วนแบบกลุ่มต้องการวิธีการสาธิต วิธีและการจัดนิทรรศการ

การทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ ไม่พบความสัมพันธ์ทางสถิติของปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพและจิตวิทยา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม

ปัญหาที่สำคัญได้แก่ สถานที่เรียน และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เยาวชนมีการศึกษาภาคปฏิบัติน้อยเกินไป และขาดแหล่งความรู้ที่เป็นแบบอย่าง สำหรับการศึกษาวิชาชีพเกษตรด้านต่าง ๆ ส่วนข้อเสนอแนะของเยาวชนคือ ควรจัดให้มีฟาร์มสาธิต การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ที่เยาวชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจขึ้นภายในท้องถิ่น และสามารถให้เยาวชนเข้าศึกษา ฝึกปฏิบัติได้ด้วย รวมทั้งการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการแปรรูป และการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ตามความเหมาะสม

Thesis Title	Needs for Agricultural Knowledge of Muslim Youth in Amphoe Kong Ra, Changwat Phatthalung under the Vocational Educational Project for Rural Development of Phatthalung Agricultural College
Author	Mr. Jaroon Rongratana
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	1994

Abstract

The objectives of the study were to investigate (1) the social, economic, physical and psychological characteristics of Muslim youth (2) the need for knowledge and methods oflearning in agriculture (3) the relationship between socio-economic, physical and psychological factors and the need for agricultural knowledge (4) associated problems and suggestions for acquiring agricultural knowledge.

The study area was Amphoe Kong Ra, Changwat Phatthalung. The population of 162 students studying under the vocational rural development project were used as sampling units. Personal interviews were used as a method of data collection. The interviews were conducted from February - March 1994.

The study revealed that 60 percent of Muslim youth were male and their ages ranged from 16-19 years. More than 50 percent has finished their education by Mathayom 3 and the rest by Mathayom 4 or 5. More than 60 percent of their parents had agriculture as a major occupation and their incomes ranged from 18,000 - 30,000 baht per family per year. The average farm size per family was 12.6 rai.

Most of these Muslim youth had a strong desire to learn about growing crops and raising animals. They had a medium level of desire to learn about agricultural business and management, agro-industry and farm mechanics and a low level of desire for fishery knowledge.

The preferred methods of learning were through individual and group contact with instructors. In individual contact they preferred teachers to visit their houses and farms and in group contact through farm demonstrations and exhibitions.

By correlation analysis, no significant differences were observed. This suggested that social, economic, physical and phychological factors had no effect on the need of Muslim youth for agricultural knowledge.

Associated problems were the inconvenience of classroom location, limited time for field practice and insufficient professional institutions available in agriculture. The findings suggest that there should be p ractical demonstrations of planting and raising animals, as most of those surveyed were interested. Practical training should be encouraged. In addition, exhibitions of processing and marketing of farm produce should be organized occasionally when needed.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ และให้กำลังใจอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตผกา ธนปัญญารัชวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุพินพรรณ ศิริวัธนนุกูลและรองศาสตราจารย์ เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญจพล บุญชู และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เคลื่อม บุษย์แก้ว กรรมการผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ข้อคิด และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ธำรง บุณยประสาท ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ที่คอยให้คำปรึกษา รวมทั้งอาจารย์ที่ร่วมงานในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณอาจารย์ เมฆา ชาติกุล ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ ครู-อาจารย์ ผู้เคยอบรมสั่งสอน และขอบคุณคุณอัญกานต์ รงค์รัตน์ ที่คอยให้กำลังใจ และให้การช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดเวลา

จรูญ รงค์รัตน์

สารบาญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบาญ	(8)
รายการตาราง	(11)
รายการภาพประกอบ	(13)
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการศึกษา	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2. การตรวจเอกสาร	4
บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง	4
โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท	5
การจัดการศึกษาเกษตรของโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท	6
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แบบจำลองแนวความคิด	22
สมมติฐานในการวิจัย	24
3. วิธีการวิจัย	25
การเลือกสถานที่ทำการวิจัย	25
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	25
วิธีการในการรวบรวมข้อมูล	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การทดสอบแบบสัมภาษณ์	26

สารบาญ (ต่อ)

		หน้า
	ขอบเขตของการวิจัย	27
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
	การวิเคราะห์ข้อมูล	29
	นิยามศัพท์เฉพาะ	29
4.	สถานที่ทำการศึกษา	30
	บทนำ	30
	สภาพทั่วไปและที่ตั้งของสถานที่ศึกษา	30
	การคมนาคมในอำเภอกงหรา	32
	แหล่งน้ำ	32
	ทรัพยากรป่าไม้	33
	การแบ่งเขตการปกครองและประชากร	33
	การประกอบอาชีพ	34
	สถาบันและองค์กรในชุมชน	37
	รายได้	37
	แหล่งเงินทุนและปัจจัยการผลิต	38
	แรงงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน	39
5.	ผลการวิจัยและอภิปรายผล	40
	ลักษณะโดยทั่วไปทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพและจิตวิทยาของเยาวชนมุสลิม	40
	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และความต้องการวิธีการเรียนรู้ทางการเกษตร	59
	ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมและปัญหาและข้อเสนอแนะ	66
	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	77

สารบาญ (ต่อ)

	หน้า
6. สรุปและข้อเสนอแนะ	93
วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัย	93
ย่อผลการวิจัย	94
ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก ก (แบบสัมภาษณ์)	107
ภาคผนวก ข (การจัดทำดัชนี)	117
ภาคผนวก ค	120
ประวัติผู้เขียน	121

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1.	สถานภาพและการศึกษาของเยาวชนมุสลิม	41
2.	การประกอบอาชีพและรายได้ของบิดามารดา	43
3.	สถานภาพการถือครองและการใช้ที่ดินของบิดามารดา	46
4.	การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา	48
5.	ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียนและวิธีการเดินทาง	50
6.	แหล่งน้ำและปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร	52
7.	ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร	55
8.	ความคาดหวังในส่วนที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการความรู้ทางการเกษตร	59
9.	การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน	60
10.	ความต้องการวิธีการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ของเยาวชนมุสลิม	64
11.	ระดับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม	69
12.	ความต้องการความรู้ทางการเกษตรแยกตามประเภทสาขาวิชา	71
13.	ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	74
14.	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการความรู้0างการเกษตร	78
15.	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	79
16.	ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	80
17.	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	81
18.	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	83
19.	ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	84
20.	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร	85

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21.	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร....	86
22.	ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร.....	87
23.	ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร.....	88
24.	ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร.....	90

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	องค์ประกอบของทัศนคติ.....	16
2.	แบบจำลองของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร.....	23
3.	แผนที่จังหวัดพัทลุงแสดงอาณาเขตที่ตั้งอำเภอกงหรา.....	31

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการศึกษา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประมาณ ร้อยละ 66 ประกอบอาชีพทางการเกษตร ถือว่าเป็นอาชีพที่สำคัญของคนไทย นอกจากจะเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการอุปโภคบริโภค ทำให้เกิดรายได้แก่ประชาชนแล้ว ยังมีความสำคัญทั้งทางวัฒนธรรมและทางสังคมอีกหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะที่ การเกษตรเป็นมาตรฐานทางวัฒนธรรมของชนบทและมีผลสืบเนื่องไปถึงปัจจัยทางสังคม อย่างไรก็ตาม อาชีพเกษตรกรรมของบ้านเมืองเรา ยังต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญของการผลิต ซึ่งได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ และแร่ธาตุต่าง ๆ แต่ในช่วงเวลาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2504 จนถึงขณะนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน มีการศึกษาต่ำ และเป็นเกษตรกรรายย่อย (โฆษิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ; 2535 : 19-22) ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพเกษตรของบ้านเมืองเรา ใช้ทุนในการผลิต อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน เงินทุน และการจัดการ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สมัยดั้งเดิมนั้นการเกษตรเราทำเพื่อกินเพื่อใช้ไม่มีเครื่องจักรกล ใช้แรงงานคนและสัตว์ ไม่มีการใช้สารเคมี มีการปลูกพืชหมุนเวียน เป็นการผสมผสานตามแบบธรรมชาติที่ดี แต่การเกษตรสมัยใหม่ ต้องการเพิ่มผลผลิตเพื่อการส่งออก ใช้เครื่องจักรกลแทนแรงงานคนและสัตว์ ทรัพยากรต่าง ๆ ถูกนำมาใช้มากขึ้น โดยเฉพาะดินและน้ำใช้อย่างฟุ่มเฟือย ใช้สารเคมีเร่งผลผลิต และกำจัดศัตรูพืชในปริมาณที่มากจนเกิดมลพิษ ซึ่งมีผลกระทบต่อดิน น้ำ อากาศ และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ผลจากการเกษตรกรรมสมัยใหม่ สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น บางฤดูกาลมากจนทำให้ราคาตกต่ำจำเป็นต้องมีการแปรรูปผลิตผล แต่เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการแปรรูป แม้กระทั่งการรวมกลุ่มของเกษตรกร และการจัดจำหน่าย ยังคงเป็นแบบเดิมที่ทำอยู่คือ ผลิตแล้วต่างคนต่างขาย ดังนั้นในการพัฒนาการเกษตรจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา ในหลาย ๆ ด้านที่สำคัญคือ การให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องต่าง ๆ

เหล่านี้อย่างจริงจังและทั่วถึงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การศึกษาแก่เยาวชน ซึ่งเป็นบุตรหลานของเกษตรกร อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเกษตรให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่ภาคใต้ตอนล่าง ทางฝั่งตะวันออกด้านอ่าวไทย การปกครองประกอบด้วย 7 อำเภอและ 3 กิ่งอำเภอคือ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอควนขนุน อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอกงหรา อำเภอตะโหมด อำเภอป่าบอน กิ่งอำเภอศรีบรรพต กิ่งอำเภอป่าพยอม และกิ่งอำเภอบางแก้ว ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร (กรมการปกครอง, 2535 : 9) สำหรับอำเภอกงหราประกอบด้วย 4 ตำบล คือ ตำบลชะรัด ตำบลคลองทรายขาว ตำบลคลองเฉลิม และตำบลกงหรา มีพื้นที่ทั้งหมด 255,856 ตารางกิโลเมตร ครัวเรือนทั้งหมด 4,492 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 24,773 คน ประชากรร้อยละ 55 นับถือศาสนาอิสลามและส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ ทำสวนผลไม้ สวนยางพารา ทำนา และเลี้ยงสัตว์จำพวก โคนม โคเนื้อ แพะ เป็ด ไก่ แต่รายได้เฉลี่ยต่อคนของปี พ.ศ. 2534 จากการทำอาชีพเกษตรของประชากรทั้งอำเภอกงหราพบว่า มีรายได้เพียง 5,364 บาทต่อคน/ปี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2535 : 40-44) เมื่อเทียบกับรายได้ต่อคนของประชากรในภาคใต้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีรายได้ 33,614 บาทต่อคน/ปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2535 : 228) จะเห็นได้ว่าประชากรของอำเภอกงหรายังมีรายได้ที่ต่ำมาก จำเป็นต้องเร่งพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน ที่สำคัญคือ อาชีพความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการความรู้แก่เกษตรกร วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงได้เข้าไปดำเนินโครงการจัดการศึกษานอกระบบคือ โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) เป็นโครงการที่ให้โอกาสทางการศึกษา ด้านอาชีวเกษตรแก่เยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ในท้องถิ่นชนบทห่างไกล (กรมอาชีวศึกษา, 2531 : 1) โดยเปิดสอนหลักสูตร ปวช.(พิเศษ) กำหนดเวลาเรียน 5 ปี เริ่มโครงการในเขตพื้นที่อำเภอกงหรามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 จนถึงขณะนี้กำลังดำเนินโครงการ ในพื้นที่ 3 ตำบลได้แก่ ตำบลคลองทรายขาว ตำบลคลองเฉลิม และตำบลชะรัด นักศึกษาทั้งหมดเป็นเยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยได้จัดสถานที่เรียนภายในหมู่บ้านทั้ง 3 ตำบล ร่วมกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นการให้บริการความรู้ทางด้านการเกษตรแก่เยาวชน เพื่อให้นำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แก่ครอบครัวของตนเองให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาที่ผ่านมาวิทยาลัยฯ เป็นผู้กำหนดรายวิชาในหลักสูตร โดยไม่ได้มีการศึกษาถึง

ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง บังเกิดผลดีแก่ส่วนรวม คือ บุคคลเป้าหมายที่จะให้การศึกษา จึงควรที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและวิธีการถ่ายทอดความรู้ในการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพและจิตวิทยาของเยาวชนมุสลิม

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการความรู้ และวิธีการเรียนรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพและจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

2.4 เพื่อศึกษาถึงปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

3.2 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

3.3 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการศึกษาความต้องการความรู้ของเยาวชนต่อไป

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารอ้างอิงประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง
2. โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท
3. การจัดการศึกษาเกษตรของโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

กรมอาชีวศึกษา (2528 : 3-6) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาเกษตรในสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา ดังนี้

1.1 จัดการศึกษาเกษตรในระบบโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายในการฝึกฝนให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาเทคโนโลยีทางการเกษตรสมัยใหม่เพิ่มเติมได้ เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ ความชำนาญ สามารถที่จะไปปฏิบัติงานและประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง โดยเน้นหนักให้นักเรียนได้ศึกษาด้านการปฏิบัติจริง การจัดการศึกษาเกษตรในระบบโรงเรียน มีกำหนดระยะเวลา มีระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ที่แน่นอน มีการกำหนดหลักสูตรแต่ละระดับชั้น กำหนดวิชา มีการประเมินผล และกำหนดพื้นฐานทางการศึกษาของผู้เรียนได้แน่ชัด เช่น การดำเนินงานจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

1.2 จัดการศึกษาเกษตรนอกระบบโรงเรียน โดยดำเนินการให้ความรู้แก่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้เรียนโดยให้มีความรู้ความสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที มีระยะเวลาเรียนค่อนข้างสั้นและระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ยืดหยุ่นได้มากเช่น การดำเนินงานให้ความรู้ตามโครงการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น โครงการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมเคลื่อนที่ และโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.)

1.3 งานให้ความร่วมมือและช่วยเหลือชุมชน เพื่อสนับสนุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม

1.3.1 ให้บริการวิชาชีพเกษตรกรรมแก่นักเรียนนักศึกษา ในระดับการศึกษาต่าง ๆ ทั่วไป

1.3.2 ทำหน้าที่รวบรวมข่าวสารการศึกษาเกษตร และข้อมูลที่เกี่ยวกับการเกษตรในท้องถิ่น

1.3.3 เป็นศูนย์กลางประสานงานส่งเสริมเผยแพร่ และบริการทางด้านวิชาการเกษตรสำหรับเกษตรกร และประชาชนในท้องถิ่น

1.3.4 ทำการศึกษา วิจัย ทดลอง สาธิต ในงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรซึ่งเหมาะสมสำหรับท้องถิ่น

1.3.5 เผยแพร่ผลการศึกษา วิจัย ทดลอง ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่นไปสู่เกษตรกร และชุมชน

2. โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท

โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) เป็นโครงการให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่เยาวชนในท้องถิ่นชนบท ซึ่งวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความเป็นมาของโครงการ

การพัฒนาประเทศในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาในแง่ของการกระจายผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนา การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังไม่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในฐานะรายได้ระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบทเป็นอันมาก กลุ่มประชากรในชนบทที่มีอาชีพเกษตรกรรมยังอยู่ในฐานะยากจนมีอยู่ถึง 1 ใน 3 ของประเทศ หรือประมาณ 10 ล้านคน สาเหตุอย่างหนึ่งของความยากจนก็คือ การขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการอาชีพและเพิ่มผลผลิต กรมอาชีวศึกษาจึงเห็นสมควรเพิ่มบทบาทในการแก้ปัญหาความยากจนในชนบท ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในท้องที่ชนบท ซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 2-3 ปีคือ มีอายุระหว่าง 15-20 ปี ให้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาวิชาชีพเพิ่มเติมในวิทยาลัยเกษตรกรรมของกรมอาชีวศึกษา เพื่อนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ใน

การพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ให้ตนเองและครอบครัว โดยจัดให้มีการเรียนการสอนในสถานศึกษาจริง ๆ เพื่อให้มีการเรียนรู้หลักการด้านวิชาชีพอันอาจนำไปใช้เพิ่มผลผลิตในการประกอบอาชีพได้ โดยยึดฤดูกาลที่ไม่มีการประกอบอาชีพหลักในการจัดการเรียนการสอน

2.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.2.1 เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ในการแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

2.2.2 เพื่อให้การศึกษาอบรมผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาชีพที่ทำอยู่ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนประกอบอาชีพรองเช่น งานหัตถกรรมหรืองานบริการต่าง ๆ และให้สามารถตัดสินใจเลือก หรือเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพใหม่ที่เหมาะสมตามสภาพของตลาดได้

2.2.3 เพื่อพัฒนาและยกระดับการศึกษาของเกษตรกรให้สูงขึ้น ตลอดจนสร้างบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำทางอาชีพเกษตร

2.2.4 เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม และรับผิดชอบในการพัฒนาสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

2.2.5 เพื่อปลูกฝังให้เกษตรกรรุ่นเยาว์ ตระหนักถึงความมั่นคงปลอดภัยของประเทศยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.3 เป้าหมายของโครงการ

จำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรมตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท วิทยาลัยละ 30 คน ในปีการศึกษา 2527 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มโครงการ มีวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ดำเนินงานตามโครงการนี้ จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ 1)วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย 2)วิทยาลัยเกษตรกรรมตาก 3)วิทยาลัยเกษตรกรรมสุพรรณบุรี 4)วิทยาลัยเกษตรกรรมปราจีนบุรี 5)วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์ 6)วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีษะเกษ 7)วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี 8)วิทยาลัยเกษตรกรรมสงขลา 9)วิทยาลัยเกษตรกรรมสตูล และ 10)วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

3. การจัดการศึกษาเกษตรของโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท

3.1 รูปแบบการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ (โครงการอาชีวศึกษา

เพื่อการพัฒนาชนบท) ของวิทยาลัยเกษตรกรรมในสังกัดกรมอาชีวศึกษา สามารถดำเนินการได้ 4 รูปแบบคือ (กรมอาชีวศึกษา 2531 : 1)

3.1.1 จัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิทยาลัยเกษตรกรรมจัดสอนตามหลักประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษประเภทเกษตรกรรม และหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 เพื่อรับประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ประเภทวิชาเกษตรกรรม

3.1.2 จัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิทยาลัยเกษตรกรรมจัดร่วมกับโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.1.3 จัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิทยาลัยเกษตรกรรมจัดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ประเภทวิชาเกษตรกรรม

3.1.4 จัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อรับวุฒิบัตรวิชาชีพเฉพาะสาขา

ในการดำเนินงานนั้น วิทยาลัยเกษตรกรรมจะเลือกดำเนินงานได้อิสระกล่าวคือจะเลือกดำเนินการเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือผสมกันหลาย ๆ รูปแบบก็ได้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานแยกได้เป็น 9 ขั้นตอนคือ

1) การสำรวจข้อมูลเพื่อคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย
2) การประชาสัมพันธ์
3) การรับสมัครและการคัดเลือกนักเรียน
4) การทำแผนการเรียนการสอน
5) การจัดการเรียนการสอน
6) การนิเทศ
7) การประเมินผลการเรียน
8) การรายงาน
9) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

3.2 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนมี 2 ระดับคือ

3.2.1 ปวช. พิเศษ 1 รับผู้มีความรู้พื้นฐาน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนตามโครงการ 3 ปีและเรียนครบ 4,800 คาบ ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3.2.2 ปวช. พิเศษ 2 รับผู้มีความรู้พื้นฐานจบชั้น ปวช.พิเศษ 1 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า เข้าเรียนตามโครงการ 3 ปี และเรียนครบ 4,800 คาบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดการแผนการเรียนให้ยืดหยุ่น และเหมาะสมกับคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมาย ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3.3 การให้ประกาศนียบัตรและวุฒิบัตร

การให้ประกาศนียบัตรและวุฒิบัตร ผู้เรียนที่เรียนครบ และสอบได้ตามหมวดวิชาที่กำหนดไว้ ในโครงสร้างของหลักสูตรไม่น้อยกว่า 4,800 คาบเรียน มีผลการเรียนที่ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 ให้สถานศึกษาออกประกาศนียบัตรวิชาชีพและใบรับรองผลการเรียนให้แก่ผู้เรียน ผู้ได้รับปวช. พิเศษ 1 จะมีศักดิ์ และสิทธิ์เทียบเท่าผู้จบ ม.3 ผู้ได้รับ ปวช. พิเศษ 2 จะมีศักดิ์ และสิทธิ์เทียบเท่า ปวช. แต่ไม่สามารถนำใบรับรองผลการเรียนไปสมัครงานหรือเรียนต่อได้ และสำหรับนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือผ่านการศึกษาอบรมตามรายวิชาในหลักสูตร จะได้รับวุฒิบัตรไว้เป็นหลักฐานแก่ผู้ที่ผ่านการเรียนตามโครงการ

3.4 โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (พิเศษ) พ.ศ.2526 การจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

3.4.1 <u>กลุ่มวิชาพื้นฐาน</u> จัดการเรียนการสอนโดยเน้นบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม การพัฒนาสังคม ตระหนักถึงความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กลุ่มวิชาพื้นฐานแบ่งเป็น 2 หมวดวิชาคือ

			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาสามัญ	260	คาบ	12	1	13
ข. หมวดวิชาสัมพันธ์	340	คาบ	11	6	14

3.4.2 <u>กลุ่มวิชาชีพ</u> จัดการสอนให้สอดคล้องตามโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่ออาชีพเกษตรที่ประกอบอยู่ เน้นด้านทักษะแบ่งเป็น 2 หมวดวิชาคือ

		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาแกนวิชาชีพ	720 คาบ	12	- 24	- 20
ข. หมวดวิชาบังคับ	3,480 คาบ		แยกเป็น	
วิชาเลือกบังคับ	360 คาบ	16	- 12	- 10
วิชาชีพเฉพาะ	1,320 คาบ	11	- 55	- 33
ปฏิบัติงานเกษตร	1,800 คาบ	0	- 90	- 30
รวม	4,800 คาบ	52	- 118	- 120

3.5 วิธีการสอน

วิธีการสอน แบ่งเป็น 2 แบบคือ

3.5.1 <u>การศึกษาด้วยตนเอง</u> ครู-อาจารย์จัดทำเอกสารคำบรรยาย ตามรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคเรียนแจกให้นักเรียนเรียนอยู่ที่บ้าน สำหรับครู-อาจารย์ออกไปสอนนักเรียนในท้องถิ่นตามตารางสอน โดยสรุปตามเอกสารคำบรรยายที่แจกไป

3.5.2 <u>การศึกษาโดยจัดครูสอน</u> ซึ่งจัดให้นักเรียนเข้าเรียนที่วิทยาลัย โดยครูผู้สอนบรรยายสรุปเนื้อหา และฝึกทักษะ เฉพาะตามรายวิชา ระยะเวลาการจัดการสอนในวิทยาลัยฯ จัดสอนภาคเรียนละ 2 ครั้ง ๆ ละ 5 วัน โดยเน้นคาบสอนสัมพันธ์กับค่าของหน่วยกิต

3.6 การทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ

การทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ แบ่งเป็น 4 ขั้นคือ

3.6.1 โครงการเกษตรฯ ชั้นปีที่ 1 บังคับนักเรียนทุกคนต้องทำเหมือนกัน

3.6.2 โครงการเกษตรฯ ชั้นปีที่ 2 จัดให้นักเรียนเลือกทำโครงการเกษตรฯ ตามความสนใจ โดยมีโครงการหลัก 1 โครงการและอาจมีโครงการเสริมตามความสมัครใจ โครงการหลักที่ให้เลือกได้แก่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น แพะ แกะ ไก่ การเลี้ยงปลา เหล่านี้เป็นต้น

3.6.3 โครงการเกษตรฯ ชั้นปีที่ 3-5 จัดให้นักเรียนขยายงานโครงการหลักที่เลือกดำเนินการแล้วในชั้นปีที่ 2 จนกระทั่งมีขนาดที่สามารถยึดเป็นอาชีพหลัก เมื่อจบการศึกษา

3.6.4 การนิเทศโครงการและการช่วยเหลือแก้ปัญหาโครงการฯ ครูที่ปรึกษาประจำรุ่น (ชั้น) เป็นผู้ออกตรวจเยี่ยม และนิเทศ โดยออกตรวจเยี่ยมอย่างน้อยประมาณเดือนละ 2 ครั้ง เมื่อพบนักเรียนมีปัญหาทางการเกษตร ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประสานงานและขอความช่วยเหลือจากวิทยาลัยหรือผู้เกี่ยวข้องเฉพาะเรื่องให้แก่นักเรียน

3.7 การวัดผล

การวัดผลในรายวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตร โดยผู้สอนทำการวัดผลอย่างน้อย 4 ครั้งได้แก่ ระหว่างภาคเรียน 3 ครั้ง ปลายภาค 1 ครั้ง การวัดผลระหว่างภาคจัดทำข้อสอบวัดผลให้นักเรียนทำที่บ้าน 2 ครั้ง และอีก 1 ครั้ง วัดภายหลังการบรรยายสรุปในวิทยาลัยช่วงกลางภาค ส่วนการสอบปลายภาคกระทำหลังการบรรยายสรุปที่กรมกำหนด

3.8 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล ครูที่ปรึกษาจะทำการติดตาม และประเมินผล (เฉพาะโครงการเกษตรฯ) ทุกสิ้นปีการศึกษา โดยติดตามเรื่องรายได้ ความก้าวหน้าของโครงการ ขนาดของโครงการที่ควรจะเป็น ตลอดจนวิชาชีพเฉพาะสาขาสอดคล้องกับโครงการเกษตร ซึ่งการติดตาม และประเมินผล จะกระทำทั้งนักเรียนที่กำลังเรียนและผู้ที่เรียนจบหลักสูตรออกไปประกอบอาชีพเกษตรแล้ว และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา และอธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นรายงาน 4 เดือนและรายงานประจำปี

3.9 การจัดเก็บข้อมูล

การจัดเก็บข้อมูลคือ การจัดทำระเบียนนักเรียนทั้งที่สำเร็จการศึกษาและกำลังศึกษา โดยจัดเก็บที่แผนกทะเบียนของวิทยาลัยฯ

3.10 คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน

คุณสมบัติของผู้เข้าเรียนมีดังนี้

3.10.1 เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือมีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือมีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม

3.10.2 มีผู้ปกครอง ซึ่งสถานศึกษาเชื่อถือมาให้คำรับรองและทำสัญญากับสถานศึกษาว่า จะให้การสนับสนุนในการเรียน และการประกอบอาชีพ กรณีที่ผู้เรียนยังไม่บรรลุนิติภาวะ

3.10.3 คุณสมบัติอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบการจัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ประเภทเกษตรกรรม พุทธศักราช 2527

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวความคิดเรื่องความต้องการ

สถิต วงศ์สวรรค์ (2529 : 476-480) ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ตามลำดับความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตไว้ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ (physical need) คือ ความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิต นับตั้งแต่ต้องการ อากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย การพักผ่อนนอนหลับ และความต้องการสืบพันธุ์ให้ชีวิตคงอยู่ยืนยาว

2) ความต้องการความปลอดภัย (safety need) คือ ความต้องการปกป้องคุ้มครองชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย ต้องการหลบหลีกภัยอันตราย ความสับสนวุ่นวาย ความล้มเหลว ความไม่แน่นอน ต้องการพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง ไม่อยากเจ็บป่วย ไม่อยากตาย อยากให้มีชีวิตอยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย

3) ความต้องการทางสังคม (social need) คือ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการความรัก ความเห็นใจ ต้องการเป็นที่รัก เป็นที่นิยมชมชอบของคนอื่น ต้องการเท่าเทียมกับคนอื่น ต้องการความทันสมัยอย่างมีรสนิยมแต่รายได้ต่ำ อยากอยู่เป็นหมู่เหล่าเป็นสังคมไม่อยากอยู่โดดเดี่ยว

4) ความต้องการความภูมิใจ (esteem need) คือ ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการพึ่งตนเอง ต้องการให้คนอื่นยอมรับ ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการได้รับเกียรติยศชื่อเสียง ต้องการให้คนอื่นทำตาม อยากได้ความภูมิใจในตัวเอง ไม่อยากได้รับการดูถูกเหยียดหยาม

5) ความต้องการสมปรารถนาในชีวิตของตน (self actualization) คือ ความต้องการในทุกสิ่งที่ตนปรารถนาที่ตนพึงมีพึงได้เป็นความต้องการทางปรัชญาและจิตวิทยา เช่น ต้องการความสำเร็จ ความก้าวหน้า ต้องการพัฒนาชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้ตนมีพลัง มีอำนาจ มีความสมบูรณ์แข็งแรง เฉลียวฉลาด ต้องการมีความรู้ ความเข้าใจในชีวิตและโลก อยากสมปรารถนาทางความนึกคิด จิตใจ ร่างกาย เกิดความสมบูรณ์และสมดุลในชีวิตของตน กลัวความไม่สมปรารถนา กลัวความเสื่อม

แซนเดอร์ส (Sanders, 1966 : 99) ได้แบ่งความต้องการของเกษตรกรออกเป็น 3 ประการคือ

1) ความต้องการทางสังคม ชี้ให้เห็นลักษณะค่านิยม ทัศนคติ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การเข้าร่วมอยู่ในสังคม ประเพณี และความเชื่อถือของเกษตรกร

2) ความต้องการทางเศรษฐกิจ ชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงในท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรทั้งหมดในการเข้าถึงเกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น ประเทศและทั่วโลก ข้อมูลทางเศรษฐกิจสามารถนำมาพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ ที่ดิน การใช้ที่ดิน และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

3) ความต้องการทางเทคโนโลยี สามารถชี้ปัญหาของเกษตรกรได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการประกอบอาชีพทางการเกษตร

4.2 ความรู้ทางการเกษตร

บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2527 : 17-18) ได้กล่าวถึงความรู้ทางด้านการเกษตรว่า การเกษตรเป็นการผลิตแบบพิเศษอย่างหนึ่ง ที่ต้องอาศัยกระบวนการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์เป็นพื้นฐาน เกษตรกรทำงานโดยจัดการ และเร่งการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ในฟาร์ม กิจกรรมการผลิตทั้งหลายในแต่ละฟาร์มเป็นธุรกิจ ซึ่งการลงทุนและผลสนองตอบเป็นเรื่องสำคัญดังนั้นในการเกษตรสมัยใหม่ จึงไม่พูดกันเพียงแต่การปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์ แต่จำเป็นต้องคิดถึงเรื่องตลาด การขนส่ง และถนนหนทาง ราคา ธุรกิจการค้า และนโยบายของรัฐบาล การอุตสาหกรรม การวิจัย การศึกษา การธนาคาร กฎหมายและการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพในส่วนราชการต่าง ๆ

โสภณ ธนะมัย (2520 : 75) ได้แบ่งความรู้เพื่ออาชีพเกษตรในปัจจุบันได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1) ความรู้ทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการผลิต เช่น ที่ดิน แรงงาน ทุนและวิธีจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงด้วยการลงทุนน้อยที่สุด รวมกับความรู้ในด้านการปรับปรุงคุณภาพ การขนส่ง การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ เพื่อจัดจำหน่าย และวิธีการกำหนดราคาที่จะให้ประโยชน์แก่ผู้ผลิตมากที่สุด

2) ความรู้ทางวิทยาการด้านเกษตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เช่น การคัดพันธุ์ วิธีการปลูก การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ฯลฯ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องมือทุ่นแรง ปุ๋ย และยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ที่ถูกต้อง ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นเทคนิคโดยเฉพาะเมื่อประกอบกับความรู้ทางเศรษฐกิจแล้ว จะทำให้มีโอกาสพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว

4.3 การจัดการศึกษาเกษตรนอกระบบโรงเรียน

จิตผกา ธนปัญญารัชวงศ์ (2529 : 64-65) ได้กล่าวถึงบทบาทของการศึกษาเกษตรนอกระบบโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาการเกษตร ดังนี้

1) การศึกษาเกษตรนอกระบบ ทำหน้าที่เสมือนโอกาสที่สอง สำหรับเกษตรกรหรือบุคคลที่ไม่มีโอกาสเรียนหรือบุคคลที่เรียนจนจบหลักสูตรการศึกษาเกษตรมาแล้ว แต่ยังมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ จึงเป็นโอกาสหนึ่งที่จะได้รับความรู้เพิ่มเติมเรื่อย ๆ จนกว่าจะช่วยตนเองได้

2) กิจกรรมของการศึกษาเกษตรนอกระบบนี้ สามารถอำนวยประโยชน์ให้การจัดบริการความรู้ โดยตรงกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย เช่น มีบริการส่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หรืออาจารย์ในสถาบันการศึกษาเกษตรออกไปบริการความรู้ทางการเกษตรแก่เกษตรกร ในรูปของการจัดประชุม อบรม สาธิต ตลอดจนการส่งข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ เป็นต้น ทั้งนี้มิได้มองระบบการถ่ายทอดความรู้เป็นสำคัญ แต่มองประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรเป็นสำคัญ

3) การศึกษาเกษตรนอกระบบนี้ มีส่วนช่วยให้มีการขยายความรู้ของการศึกษาเกษตรในระบบให้กว้างขวางขึ้นเช่น การจัดการศึกษาเกษตรในระบบที่มีการเรียนการสอนเรื่องการทำสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งในสถาบันการศึกษาอาจไม่มีสวนปาล์ม ผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปยังสวนปาล์มน้ำมันได้ไปเรียน และทำความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ในสภาพสวนปาล์มที่แท้จริง ซึ่งทำให้ผู้สอนและผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเกษตรนั้น ๆ อย่างจริงจัง

4) การให้การศึกษาเกษตรนอกระบบนี้ ถือได้ว่ามีศักยภาพในการให้การศึกษาสูง สามารถคัดเลือก และระดมผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการให้ความรู้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาในสิ่งที่เป็นความต้องการของผู้รับ คือ เกษตรกรอย่างได้ผลดีย่อมจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของทุกฝ่าย

4.4 แนวคิดในการส่งเสริม

ได้มีผู้เสนอแนวความคิดของการส่งเสริมไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ดิเรก ฤกษ์หร่าย (2524 : 16) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตร คือ กระบวนการในการให้การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งรวมทั้งการบริการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร และครอบครัว โดยให้บุคคลเป้าหมายเหล่านี้เรียนรู้โดยการกระทำด้วยตัวเอง และช่วยตนเอง เพื่อให้บรรลุถึงการกินดี อยู่ดีของคนในชุมชนโดยส่วนรวม ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในชุมชน

พจน์ บุญเรือง (2522 : 7) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตรเป็นการให้การศึกษาเพื่อการดำรงชีพแก่ประชาชนและชาวชนบท โดยเฉพาะเกษตรกร แม่บ้าน และยุวเกษตรกร ทั้งนี้มุ่งให้บุคคลเหล่านี้พัฒนาตนเอง ในการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ตามระบบวิชาการเกษตรแผนใหม่ไปประยุกต์ หรือปรับใช้ได้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ อันเป็นกลไกของการพัฒนาการเกษตร และชนบทที่สร้างเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม

ทำนอง สิงคาลวนิช (2518 : 182) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตรเป็นการบริการความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับศิลป และวิทยาการทางการเกษตรไปให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรเพื่อนำไปใช้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตให้ถูกต้องและได้ผลผลิตตามปรารถนา

ชาวิล (Savile,1968 : 4) ให้แนวความคิดว่า งานส่งเสริมการเกษตรเป็นกระบวนการให้การศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ และความชำนาญของประชาชน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพด้วยความพยายามของเขาเอง แทนการคอยรับการช่วยเหลือจากทางรัฐบาล

จากแนวความคิดของการส่งเสริมการเกษตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นพอจะสรุปลักษณะสำคัญของงานส่งเสริมการเกษตรได้ดังนี้

1) เป็นกระบวนการให้การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งการเรียนการสอนช่วยให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้โดยการปฏิบัติด้วยตนเอง

2) เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีแบบแผน เพื่อทำให้ประชาชนในชนบททราบถึงปัญหาของเขา และชี้แนะวิธีการที่เขาสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

3) เป็นงานที่ให้ทั้งการศึกษาและบริการแก่ประชาชนโดยมุ่งยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ตลอดจนการเพิ่มปริมาณการผลิตและรายได้ของประชาชนเป็นสำคัญ

4) เป็นการให้การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชน

4.5 ลักษณะของการส่งเสริม

พจน์ บุญเรือง (2522 : 10-12) ได้สรุปไว้ว่า ลักษณะของการส่งเสริมมีดังนี้

1) หลักสูตร และโครงการในการสอนทางส่งเสริมมีความยืดหยุ่น เพราะจัดทำขึ้นตามความเหมาะสมให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น ให้สนองความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมของบุคคล ชุมชนและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2) การสอนทางส่งเสริมเน้นการถ่ายทอดความรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

3) ความรู้ที่ทำการส่งเสริมเป็นความรู้ เพื่อให้ปรับใช้ได้ทันที สำหรับแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพอย่างได้ผลมากกว่าความรู้จากทฤษฎีที่ให้ประโยชน์ด้านการศึกษา

4) ผู้รับการส่งเสริมประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม หลายอาชีพ หลายระดับ

5) ผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมต้องใช้ความรู้หลายด้านประกอบกัน

6) สถานที่ที่ใช้สอนทางส่งเสริมไม่มีห้องเรียนที่จัดไว้โดยเฉพาะ หากแต่เป็นสถานที่ที่ให้ความสะดวกของผู้รับการส่งเสริม เช่น สถานที่ในไร่นา ในบ้านเรือน ในที่ประกอบธุรกิจของผู้รับการส่งเสริม

7) การนำความรู้ไปปรับใช้ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งทางจิตใจและร่างกายในการเรียนรู้ คือ ผู้รับการส่งเสริมต้องเปลี่ยนแปลงในทางสร้างเสริมความรู้ แนวคิด ค่านิยม ทัศนคติ ทักษะและการปฏิบัติที่ถูกต้อง

8) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ของบุคคล ในการส่งเสริมต้องเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ เพื่อการพัฒนาตนเอง

9) การพัฒนาคนแบบรายบุคคลจัดเป็นเป้าหมายหลักของการส่งเสริม

10) การพัฒนาคนในการส่งเสริมมุ่งพัฒนาขีดความสามารถ ในการเรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมของบุคคล และสังคม

11) การส่งเสริมต้องเข้าถึงบุคคลทั้งกลุ่มชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงเกษตรกร รวมถึงแม่บ้านและยุวเกษตรกรทั้งครอบครัวเป็นเรื่องจำเป็น

12) การดำเนินงานส่งเสริมเน้นถึง การเพิ่มประสิทธิภาพของการถ่ายทอดความรู้ตามหลักวิชาการแผนใหม่แก่ผู้รับการส่งเสริม

13) ขายงานส่งเสริมครอบคลุมกิจการหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเกษตร คหกรรมศาสตร์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคม

14) การค้นคว้าวิจัยทางส่งเสริมมีความจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานส่งเสริม

15) วิธีการที่ใช้ในการส่งเสริมมีหลายวิธี แต่วิธีการสาธิตให้เห็นจริงจังจัดเป็นวิธีที่ให้ผลดีของการส่งเสริม

16) การส่งเสริมใช้ผู้นำท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคน

4.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

โดยพื้นฐานทัศนคติของบุคคลทั่วไปไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ซึ่งมีกระบวนการสลับซับซ้อนมาก ทัศนคติเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้คนแสดงพฤติกรรมทางสังคมออกมา คนเราย่อมมีทีท่าหรือทัศนคติในชีวิตมากมายหลายเรื่อง จึงทำให้แต่ละบุคคลมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นพฤติกรรมของคนไม่ว่าคนจน คนรวย ผู้ดีหรือไพร่ ที่แสดงออกไป หรือการมองดีค่าตัดสินอะไรว่า มีค่ามากน้อยแค่ไหนเพียงใด ย่อมเกิดมาจากการมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ๆ (สุเวช อินทระ, 2531 : 8)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 3) สรุปว่า ทัศนคติเป็นความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ซึ่งพอจะแยกแยะองค์ประกอบของทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ

1) องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน

2) องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3) องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังภาพประกอบ 1

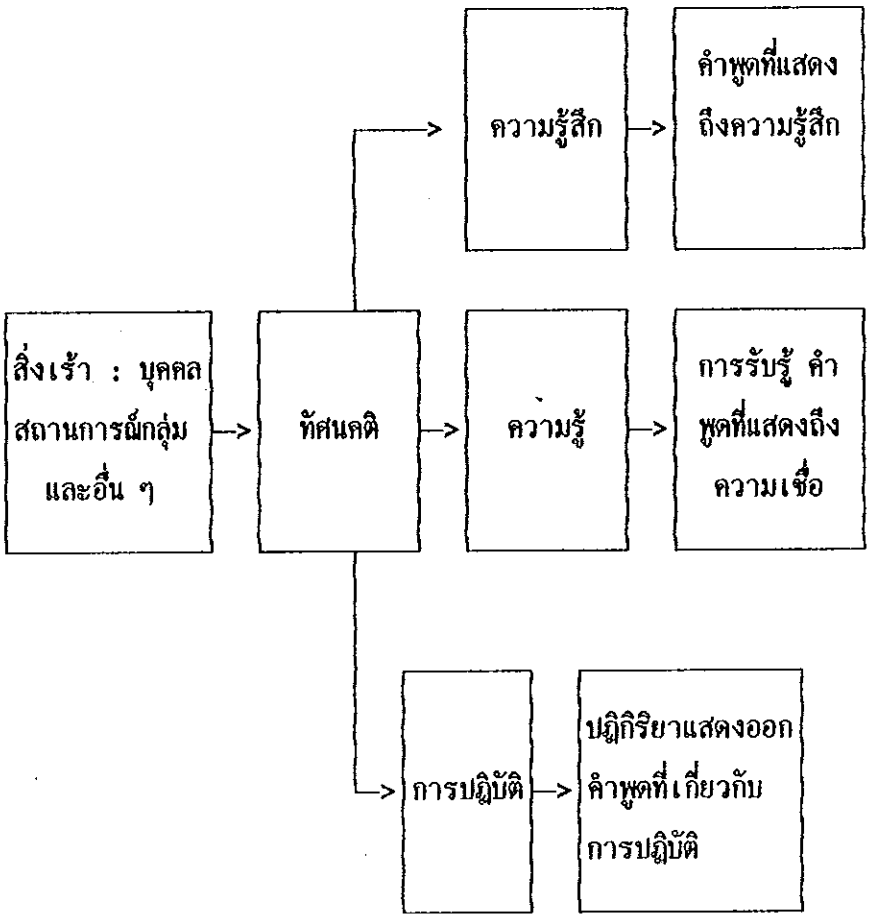

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของทัศนคติ

ที่มา : ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520 : 4.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 76) เชื่อว่า กระบวนการในการปรับตัวของบุคคลนั้น เกิดจากปฏิกริยาของทัศนคติของบุคคลนั้นกับสิ่งแวดล้อม และในกระบวนการของการเปลี่ยนทัศนคตินี้ มีขั้นของขบวนการเกิดขึ้น 2 ขั้น คือ

1) บุคคลจะตัดสินใจ และให้การวินิจฉัยข่าวสารที่เขาได้รับใหม่ โดยเอาความรู้หรือข่าวสารที่เขาเคยได้รับมามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

2) ทัศนคติจะเกิดขึ้นภายหลังจากได้ทำการวินิจฉัยหรือตัดสินใจแล้ว

สงวน สุทธิเลิศอรุน (2526 : 96-97) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และการได้รับประสบการณ์ของบุคคลในช่วงชีวิตของเด็ก จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (12-30 ปี) บุคคลจะได้รับการปลูกฝังทัศนคติจากสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

1) บิดามารดา โดยปกติบิดามารดามักจะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และสิ่งที่ชอบ และไม่ชอบให้แก่บุตร

2) ครู-อาจารย์ ครู-อาจารย์มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนและดูแลให้นักเรียนเป็นคนดี และมีความรู้ ดังนั้นครูอาจารย์จะอบรมสั่งสอน และถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกต่าง ๆ ให้แก่เด็ก จึงมีศิษย์จำนวนไม่น้อยที่มีทัศนคติในทำนองเดียวกับครูเช่น ครูที่ชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย จะมีอิทธิพลในการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นเด็กที่มีวินัยได้

3) เพื่อน เพื่อนมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างทัศนคติของบุคคลได้มาก ยิ่งเป็นกลุ่มเพื่อนยิ่งมีอิทธิพลมากเป็นเงาตามตัว เพื่อน ๆ จะปลูกฝังทัศนคติให้แก่สมาชิกในกลุ่มนั้นๆ เช่น นักเรียนที่หวังความก้าวหน้าในการเรียนจะใช้เวลาว่างไปเข้าเรียนพิเศษในสถาบันต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็จะชักชวนเพื่อน ๆ ไปเรียนด้วย นับว่าเป็นการสร้างทัศนคติโดยอิทธิพลของเพื่อนให้แก่เพื่อน ๆ

4) สื่อมวลชน สื่อมวลชนได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ บรรดาสื่อมวลชนดังกล่าว จะมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติให้แก่เด็ก และผู้ใหญ่ได้อย่างมาก โดยเฉพาะรายการจากโทรทัศน์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังทัศนคติ ทำให้เด็กและผู้ใหญ่มีความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และความเข้าใจที่สอดคล้องกับรายการที่เสนอมาเป็นส่วนใหญ่

5) สถาบันศาสนา สถาบันศาสนามีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และวิถีชีวิตของบุคคลเป็นอันมาก ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามต่างก็ได้รับการเสริมสร้างทัศนคติไม่มากก็น้อย โดยเฉพาะ พระธรรม คัมภีร์ไบเบิ้ล และคัมภีร์อัลกุรอ่าน ได้ปลูกฝังความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดไว้เป็นอันมาก เช่น ความเชื่อที่ว่า ทำดีได้ดี

6) วิทยาการต่าง ๆ วิทยาการต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ในนวัตกรรม และเทคโนโลยี อาจจะออกมาในรูป หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ เทป วีดีโอ และวัตถุจริง สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติให้แก่บุคคล

4.7 บทบาทและความคาดหวัง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (2522 : 34-35) ได้อธิบายไว้ว่า ตำแหน่งเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ เพราะตำแหน่งก่อให้เกิดสิทธิหน้าที่ และตำแหน่งก่อให้เกิดบทบาท ฉะนั้นบทบาทเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ บุคคลย่อมแสดงบทบาทตามสิทธิ และหน้าที่ตามสถานภาพการแสดงบทบาทแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ

1) บทบาทตามความคาดหวัง เป็นบทบาทที่ต้องแสดงตามความคาดหวังของผู้อื่น

2) บทบาทตามลักษณะการรับรู้ เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพรับรู้เองว่าตนควรจะมีบทบาทอย่างไร

3) บทบาทที่แสดงจริง เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือบทบาทที่ตนเองคาดหวังหรืออาจไม่ใช่ทั้งสองกรณีก็ได้

สถิต วงศ์สวรรค์ (2529 : 515) กล่าวว่า ความคาดหวังถ้านำมาใช้กับการเรียนการสอน จะช่วยอำนวยความสำเร็จให้แก่การเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น "ความรู้สึกภายในและความภูมิใจ" ที่เกิดขึ้นแก่เด็กแต่ละคน จะเป็นแรงผลักดันให้เด็กประสบผลสำเร็จตามที่ตนได้คาดหวังไว้ เด็กแต่ละคนย่อมมีความคาดหวังในชีวิตไว้ด้วยกันทุกคน แต่อยู่ในระดับสูงต่ำต่าง ๆ กัน มีเด็กเป็นจำนวนมากตั้งความหวังไว้ว่า จะศึกษาในระดับสูงต่อไป ถ้าครูช่วยกระตุ้นให้กำลังใจ ส่งเสริมให้เขามีความทะเยอทะยานที่จะศึกษาให้สูงขึ้นไป เด็กก็จะไปสู่ความสำเร็จตามความคาดหวังของเขาเอง

4.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการตรวจเอกสารผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรในส่วนของปัจจัยที่นำมาศึกษามีดังนี้

4.8.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่นำมาศึกษาและน่าจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษาส่วนของบิดามารดาประกอบด้วย อาชีพ รายได้ พื้นที่ถือครองทำการเกษตร การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ เยาวชนที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน น่าจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร เช่นการศึกษาของบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1) <u>เพศ</u> เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ดังเช่นการศึกษาของ ประกอบ รัตนพันธุ์ (2524 : 78) พบว่า ประชากรเพศชายมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตรมากกว่าเพศหญิงเช่นเดียวกับ พะเยาว์ รัตนวิบูลย์ (2524 : 80) พบว่า เพศของสมาชิกยุวเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับชนิดของงาน และสุรพล วรรณภัณฑ์พินิจ (2529 : 50) พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีผลต่อความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร

2) <u>อายุ</u> เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรเช่น การศึกษาของ สุรพล วรรณภัณฑ์พินิจ (2529 : 50) พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม แต่ประทุมวรรณ บุลยเลิศ (2528 : 67) พบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนาที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมเช่นเดียวกับ พลากร โคตจันทร์ (2529 : 71) พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันไม่มีผลทำให้ความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน

3) <u>การศึกษา</u> เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร อย่างเช่นการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2528 : 39) พบว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาสูง จะยอมรับการใช้เทคโนโลยีการเกษตรมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ แต่ ประทุมวรรณ บุลยเลิศ (2528 : 67) พบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนาที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

4) <u>อาชีพ</u> เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรเช่นการศึกษาของ ดำรง ชำนาญรบ (2528 : 62) พบว่า อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นเช่นเดียวกับ สุรพล วรรณภัณฑ์พินิจ (2529 : 50) พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมและสุมน เพ็ชรพันธุ์ (2530 : 69) พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรและประกอบอาชีพอื่น มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่แตกต่างกัน

5) <u>รายได้</u> เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร อย่างเช่นการศึกษาของ ประทุมวรรณ บุลยเลิศ (2528 : 67) พบว่า รายได้ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนา ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมเช่นเดียวกับดำรง ชำนาญรบ (2528 : 62) พบว่า รายได้ของประชาชนจะ

ฝ่ายหอสมุด
คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร

ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมและพลากร โคตจันทร์ (2529 : 71) พบว่า รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันไม่มีผลทำให้ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน

6) พื้นที่ถือครองทำการเกษตร เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรเช่นการศึกษาของ ดำรง ชำนาญรบ (2528 : 62) พบว่า ประชาชนที่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น เช่นเดียวกับสุรพล วรรณภัณฑ์พินิจ (2529 : 50) พบว่า ประชาชนที่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

7) การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา ธวัชชัย นาคะบุตร (2525 : 111) พบว่า เกษตรกรชั้นนำที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีแนวโน้มที่จะมีขนาดเนื้อที่ที่ใช้น้ำชลประทานใหญ่กว่า เกษตรกรชั้นนำที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและสุริยะ ชนะชัย (2535 : 73) พบว่า การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้านเพื่อช่วยแก้ปัญหาความยากจนของครัวเรือนเกษตรกรนั้น ผลที่ได้กลุ่มสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสินค้าบริโภค เงินทุนและปุ๋ยได้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาฐานะความเป็นอยู่ของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มแล้วไม่แตกต่างจากครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม

4.8.2 ปัจจัยทางด้านกายภาพ

ปัจจัยทางด้านกายภาพที่นำมาศึกษา และน่าจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมประกอบด้วย ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียน และแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร เยาวชนที่มีปัจจัยทางกายภาพที่แตกต่างกัน น่าจะมีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตรเช่น ผลการศึกษาของบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1) ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่เรียน อานันท์ ทาปทา (2533 : 68) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งสถานที่ตั้งบ้านเรือน และระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

2) แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร สมยศ ทุ่งหว้า (2524 : 48) พบว่า แหล่งน้ำเป็นสิ่งจำเป็นในการปลูกพืชเป็นอย่างมาก สมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่มีน้ำสะดวกต่อการใช้เพื่อกิจกรรมการเกษตรและ ธวัชชัย นาคะบุตร (2525 : 110) พบว่า เกษตรกรชั้นนำที่ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ มีแนวโน้มที่จะมีขนาดเนื้อที่ที่ใช้น้ำชลประทานใหญ่กว่า

เกษตรกรชั้นนำถือครองที่ดินขนาดเล็ก แต่การศึกษาของ ยกย่อง พิศุทธางกูล (2525 : 114) พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกษตรกรไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และมักขาดแคลนน้ำปลูกพืชในฤดูแล้ง

4.8.3 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่นำมาศึกษา และน่าจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมประกอบด้วยทัศนคติ และความคาดหวัง เยาวชนที่มีปัจจัยทางจิตวิทยาแตกต่างกัน น่าจะมีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตร เช่น ผลการศึกษาของบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1) ทัศนคติ เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2528 : 61) พบว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิทยาการทางการเกษตรแผนใหม่จะมีโอกาสยอมรับได้ดีกว่า ผู้มีทัศนคติต่อต้านเช่นเดียวกับ พรศักดิ์ พัชรพจนาภรณ์ (2530 : 70) พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีทัศนคติที่ดี จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรมากกว่าสมาชิกที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสหกรณ์การเกษตร และ อานันท์ หาปทา (2533 : 68) พบว่า ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษามีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

2) ความคาดหวัง วิรัติ บัวทอง (2532 : 60) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงมาก ในด้านการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร รองลงมาคือ การเป็นแบบอย่างทางด้านอาชีพเกษตรและ ประภาส ศิลปรัศมี (2530 : 92) พบว่า คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และคณะกรรมการสภาตำบลต่างมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานที่คาดหวัง ในการเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดข่าวสารในระดับพื้นที่ การช่วยเหลือสภาตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี และบทบาทในการร่วมปฏิบัติงานกับกรรมการหมู่บ้านและกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านตรงกันคือ อยู่ในเกณฑ์สูงทุกบทบาท และมีทัศนะต่อการปฏิบัติงานที่เป็นจริงตรงกันคืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

จากการรวบรวมเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอจะสรุปได้ว่าความต้องการของคนเรานั้น จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึก อยากได้อยากมี อยากเป็น ในสิ่งที่ตนคาดหวัง ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละคน ในส่วนของเกษตรกรจะมีความต้องการทางสังคมเศรษฐกิจและต้องการทางเทคโนโลยี ซึ่งประกอบไปด้วยวิชาความรู้ทางการเกษตรทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่แตกต่างกันด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะสนองความต้องการของเกษตรกรได้มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการส่งเสริมและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร ทั้งจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ซึ่งจะสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยทางกายภาพ และปัจจัยทางจิตวิทยา

5. แบบจำลองแนวความคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จึงได้มีการกำหนดปัจจัยของกลุ่มตัวแปรอิสระออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยทางกายภาพและ 3) ปัจจัยทางจิตวิทยา กลุ่มตัวแปรอิสระทั้ง 3 กลุ่มนี้ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ ความต้องการความรู้ทางการเกษตร ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) การศึกษา 4) อาชีพ 5) รายได้ทางการเกษตร 6) ขนาดเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร และ 7) การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา ปัจจัยทางกายภาพประกอบด้วย 1) ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่เรียน และ 2) แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร และปัจจัยทางจิตวิทยาประกอบด้วย 1) ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร และ 2) ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ ดังภาพประกอบ 2

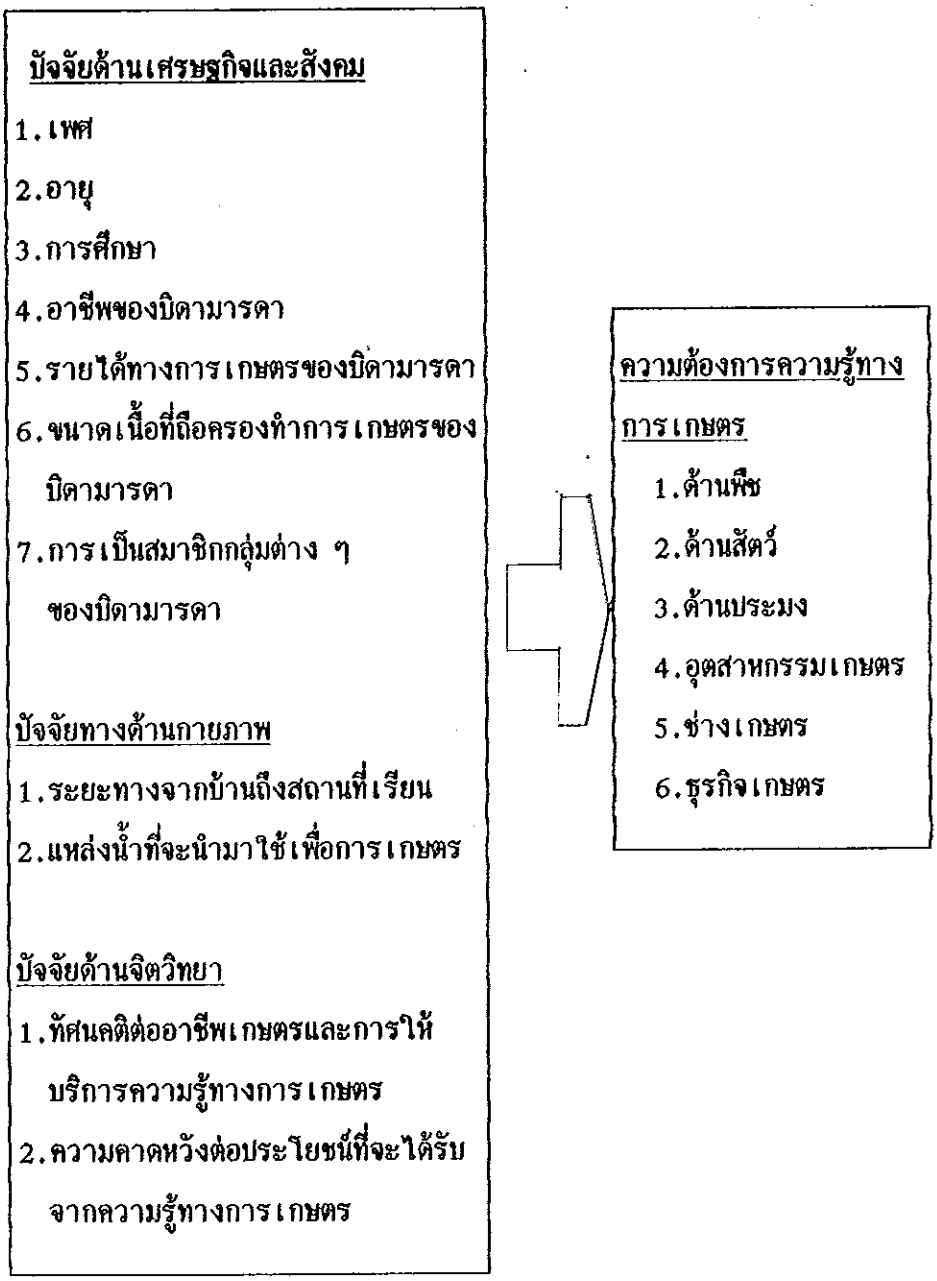

ภาพประกอบ 2 แบบจำลองของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

6. สมมติฐานในการวิจัย

จากแนวความคิด และผลการวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางการศึกษาครั้งนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งได้นำมาตั้งเป็นข้อสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 – เยาวชนมุสลิมเพศชาย จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานข้อที่ 2 – เยาวชนมุสลิมที่มีอายุมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย

สมมติฐานข้อที่ 3 – เยาวชนมุสลิมที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 4 – เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีอาชีพทางการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดาอาชีพอื่น ๆ

สมมติฐานข้อที่ 5 – เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรน้อย

สมมติฐานข้อที่ 6 – เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก

สมมติฐานข้อที่ 7 – เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดาเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ

สมมติฐานข้อที่ 8 – เยาวชนมุสลิมที่ระยะทางจากบ้านใกล้สถานที่เรียน จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่ระยะทางจากบ้านไกลสถานที่เรียน

สมมติฐานข้อที่ 9 – เยาวชนมุสลิมที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

สมมติฐานข้อที่ 10 – เยาวชนมุสลิมที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูง จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 11 – เยาวชนมุสลิมที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่ จะได้รับมากจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

1. การเลือกสถานที่ทำการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมจึงเลือกวิจัยในพื้นที่ของอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 55 ของอำเภอนี้นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบกับวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงได้ดำเนินการตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษาเข้าไปให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่เยาวชนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 ร่วมกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ในเขตอำเภอกงหราจำนวน 3 โรง ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่ที่ไม่มีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลจะเข้ามาเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจำนวน 3 โรงนี้

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยอยู่ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มเยาวชนมุสลิมที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยนั้นเป็นเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป จนถึง 25 ปี และเรียนสอบเทียบจนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 3 โรงจำนวน 183 คน เป็นเยาวชนมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอกงหราจำนวน 162 คน ที่เหลือจำนวน 21 คน เป็นเยาวชนที่มาจากอำเภอและจังหวัดอื่น ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาเฉพาะเยาวชนมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอกงหราทั้งหมด จำนวน 162 คน

3. วิธีการในการรวบรวมข้อมูล

ได้ใช้การสังเกตและการใช้แบบสัมภาษณ์เป็นวิธีการในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมของเยาวชน คณะผู้

รวบรวมข้อมูลประกอบด้วย ผู้วิจัย และอาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง จำนวน 4 คน ได้เข้าสัมภาษณ์พร้อมกันในหมู่บ้านเป้าหมาย โดยสัมภาษณ์เยาวชนมุสลิมที่กำลังเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอกงหรา ตามทะเบียนรายชื่อนักศึกษาของโครงการใช้ระยะเวลาดำเนินการสัมภาษณ์ ตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2537 จนถึงต้นเดือนมีนาคม 2537 รวมเป็นเวลาทั้งสิ้น 35 วัน จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมด 162 ราย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดโครงสร้างแน่นอน (structured interview) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวิจัย ชนิดของคำถามที่ใช้มีทั้งคำถามชนิดปลายปิด (close-ended) ซึ่งได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบแบบคำถามชนิดปลายเปิด (open-ended) เพื่อให้ผู้ตอบมีอิสระในการให้คำตอบเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ ครอบคลุมถึงลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ จิตวิทยา ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรและวิธีการเรียนรู้

5. การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ก่อนที่จะออกไปสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ที่จะออกไปสัมภาษณ์มีประสบการณ์และเข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัย ลักษณะของการใช้คำถามให้ชัดเจน จึงได้นัดแนะอาจารย์ที่จะไปร่วมสัมภาษณ์จำนวน 4 คน มารับฟังคำชี้แจงถึงรายละเอียดวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ตามระเบียบของวิธีการสัมภาษณ์ แล้วร่วมกับผู้วิจัยเข้าทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์ (pre-test) กับเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอกงหรา ที่ร่วมเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 3 โรง โดยทดสอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 20 ชุด ในเดือนธันวาคม 2536 แล้วจัดการประชุมร่วมกันระหว่าง ผู้วิจัยกับอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาอีกครั้งหนึ่งและได้นำมาแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

6. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ว่า ตัวอย่างในการศึกษาจะต้องเป็นเยาวชนมุสลิม ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุงเท่านั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ได้กำหนดขอบเขตของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด 11 ตัวแปร โดยเป็นการทดสอบความแตกต่างทางสถิติ ตัวแปรอิสระบางตัวอยู่ในรูปที่บ่งชี้เพียงลักษณะเดียว บางตัวอยู่ในรูปของดัชนี ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ความต้องการความรู้ทางการเกษตร ซึ่งเป็นตัวแปรประเภท ช่วงมาตรา (interval scale) ตัวแปรอิสระมีดังนี้

6.1 <u>เพศ</u> หมายถึง เพศหญิงและเพศชาย

6.2 <u>อายุ</u> หมายถึง จำนวนปีของอายุที่แท้จริง

6.3 <u>การศึกษา</u> หมายถึง ระดับชั้นปีที่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการที่มีหลักสูตรและการวัดผลตามที่ทางราชการกำหนด

6.4 <u>อาชีพของบิดามารดา</u> หมายถึง การประกอบอาชีพของครอบครัวซึ่งจำแนกเป็นอาชีพทางการเกษตร และอาชีพอื่นนอกเหนือจากการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพของบิดามารดา

6.5 <u>รายได้ทางการเกษตรของบิดามารดา</u> หมายถึง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวที่ได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร

6.6 <u>ขนาดเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรของบิดามารดา</u> หมายถึง จำนวนไร่ของที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ถือครองของบิดามารดา

6.7 <u>การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา</u> หมายถึง การที่บิดามารดาของเยาวชนมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ตัวบ่งชี้ คือ 1) กลุ่มเกษตรกร 2) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร และ 3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยให้ค่าระดับคะแนนจากผลการตอบคำถามดังนี้ ค่า 0 คะแนน แสดงว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม 1 คะแนน แสดงว่า เป็นสมาชิกกลุ่ม ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ของบิดา : 0-2 ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ของมารดา : 0-3

6.8 <u>ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่เรียน</u> หมายถึง จำนวนกิโลเมตรของระยะทางจากบ้านที่พักอาศัยของเยาวชนมายังสถานที่เรียน

6.9 แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร หมายถึง การมีหรือไม่มีแหล่งน้ำต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร ตัวบ่งชี้คือ 1) คลอง 2) เหมืองหรือคูส่งน้ำ 3) สระน้ำ 4) บ่อน้ำตื้น และ 5) บ่อน้ำบาดาล โดยให้ค่าระดับคะแนนจากผลการตอบคำถามดังนี้ ค่า 0 คะแนนแสดงว่า ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 1 คะแนน แสดงว่ามีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้สำหรับการมีแหล่งน้ำ : 0-5

6.10 ทัศนคติต่ออาชีพเกษตร หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนที่มีต่ออาชีพเกษตร โดยได้ออกแบบคำถามทั้งหมด 10 ข้อ เพื่อเป็นดัชนีในการวัดทัศนคติของเยาวชนมุสลิม โดยเป็นคำถามธรรมดา 8 ข้อ และคำถามปฏิเสธ 2 ข้อ โดยให้ค่าระดับคะแนนจากผลการตอบคำถามดังนี้ คำถามธรรมดา ค่า 1 คะแนน สำหรับที่ตอบว่าไม่เห็นด้วย 2 คะแนน ตอบว่าไม่แน่ใจ และ 3 คะแนน ตอบว่าเห็นด้วย ส่วนคำถามปฏิเสธ ค่า 1 คะแนน ตอบว่าเห็นด้วย 2 คะแนน ตอบไม่แน่ใจ และ 3 คะแนน ตอบไม่เห็นด้วย ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้สำหรับทัศนคติต่ออาชีพเกษตร : 10-30

6.11 ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ หมายถึง ความต้องการให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้น โดยความต้องการเหล่านี้เกิดขึ้นจากภายในจิตใจ ความคาดหวังนี้จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นดิ้นรนต่อสู้ เพื่อบรรลุความคาดหวังในการวิจัยนี้ตัวบ่งชี้คือ 1) มีความรู้เพิ่มขึ้น 2) นำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ และ 3) เพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยให้ค่าระดับคะแนนจากผลการตอบคำถาม ดังนี้ ค่า 1 คะแนน สำหรับที่ตอบว่า คาดหวังน้อย 2 คะแนน ตอบคาดหวังปานกลาง และ 3 คะแนน ตอบคาดหวังมาก ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ของความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ : 3-9

7. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ค่าร้อยละ ใช้เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป เพื่อทราบถึงแนวโน้มของการกระจายของข้อมูลที่อยู่ในรูปของตัวแปร จำแนกหมวดหมู่ (nominal scale)

7.2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ใช้หาค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่อยู่ในรูปของตัวแปรประเภทแบ่งช่วง

7.3 ไคสแควร์ (Chi-square) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันโดยเป็นตัวแปรที่อยู่ในรูปของตัวแปรประเภทจำแนกหมวดหมู่ สูตรที่ใช้คือ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^{r} \sum_{j=1}^{c} \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ χ^2 = เป็นค่าไคสแควร์

O_{ij} = ความถี่จากการสังเกตในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} = ความถี่ที่คาดหวังในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

r = จำนวนแถว

c = จำนวนสดมภ์

$\sum_{i=1}^{r} \sum_{j=1}^{c}$ = ผลรวมของทั้งหมดทุกแถวและทุกสดมภ์

ชั้นของความเป็นอิสระ (df) = (r-1)(c-1)

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (statistical package for the social sciences) ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

9. นิยามศัพท์เฉพาะ

9.1 เยาวชนมุสลิม หมายถึง ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีอายุระหว่าง 15-25 ปี

9.2 ความต้องการความรู้ทางการเกษตร หมายถึง ความต้องการความรู้ทางด้านสาขาพืช สาขาสัตว์ สาขาประมง สาขาอุตสาหกรรมเกษตร สาขาช่างกลเกษตร และสาขาธุรกิจเกษตร

9.3 โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท(อศ.กช.) หมายถึง โครงการหนึ่งของกรมอาชีวศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการแก้ปัญหาความยากจนในชนบท โดยรับนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาแล้วไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษา ได้เข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรมพร้อม ๆ ไปกับการประกอบอาชีพของตนเอง ณ ภูมิลำเนาเดิม

บทที่ 4

สถานที่ทำการศึกษา

1. บทนำ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้พื้นที่ในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง เป็นสถานที่วิจัย เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามคือ ประมาณ ร้อยละ 55 ประกอบกับวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงได้เข้าไปให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่เยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) ซึ่งวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงเริ่มดำเนินการให้บริการความรู้ทางการเกษตร ในเขตอำเภอกงหรามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เพื่อจะนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ในอำเภอกงหราเป็นสถานที่ศึกษา

2. สภาพทั่วไปและที่ตั้งของสถานที่ศึกษา

อำเภอกงหราตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดพัทลุง ระยะทางห่างจากจังหวัดประมาณ 42 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 255,856 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอเมืองพัทลุง
ทิศใต้ ติดต่ออำเภอตะโหมด
ทิศตะวันออก ติดต่ออำเภอเขาชัยสนและอำเภอเมืองพัทลุง
ทิศตะวันตก ติดต่ออำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง โดยมีเทือกเขาบรรทัดกั้นอยู่ตรงกลาง

ลักษณะภูมิประเทศสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมถึง อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอได้แก่ ตำบลชะรัดและตำบลคลองเฉลิมบางส่วน 2) สภาพพื้นที่ราบเชิงเขา อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอได้แก่ ตำบลกงหรา ตำบลคลอง

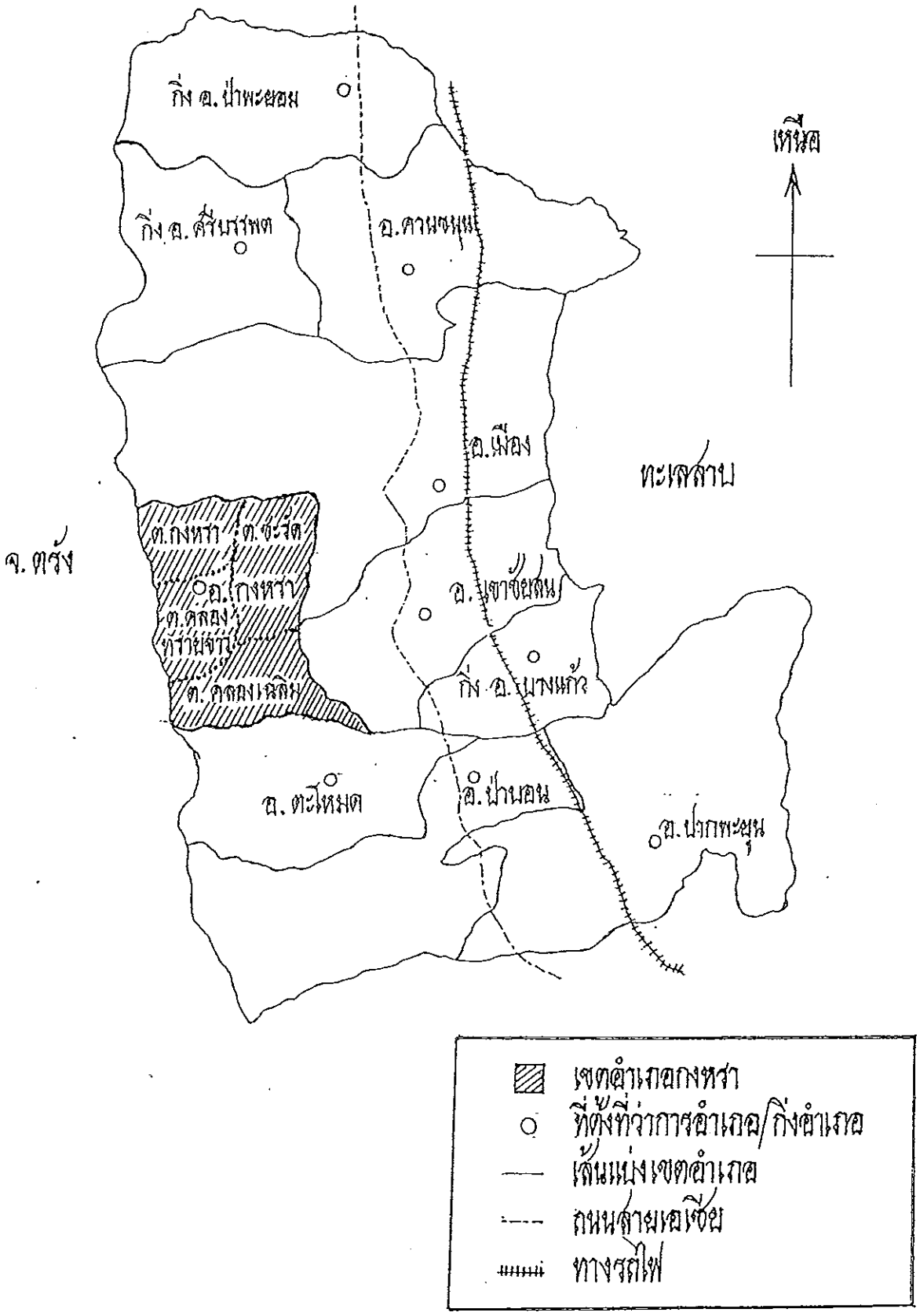

ภาพประกอบ 3 แผนที่จังหวัดพัทลุงแสดงอาณาเขตที่ตั้งอำเภอกงหรา

ทรายขาวและตำบลคลองเฉลิมบางส่วน เนื่องจากอำเภอกงหราพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขา จึงมีพื้นที่ราบเชิงเขา และต้นน้ำลำธาร ปริมาณฝนจะตกชุกกว่าทุก ๆ อำเภอของจังหวัดพัทลุงและเป็นบ่อเกิดของธารน้ำไหลจำนวนมากมายหลายสาย พื้นที่ส่วนนี้อยู่ในเขตตำบลคลองทรายขาว ตำบลกงหราและตำบลคลองเฉลิมบางส่วน สภาพดินฟ้าอากาศ ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-มกราคมและมีช่วงฝนตกหนักในเดือนตุลาคม-มกราคม ของทุกปี แต่เนื่องจากมีภูเขาทางทิศตะวันตกของอำเภอ จึงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารมีน้ำไหลตลอดทั้งปีเพียงพอแก่การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์

สำหรับสถานที่ที่ทำการศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอกงหราได้แก่ ตำบลคลองทรายขาว ตำบลคลองเฉลิม และตำบลชะรัด มีทั้งสภาพที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงและสภาพพื้นที่ราบเชิงเขาเป็นบริเวณที่มีฝนตกชุกเนื่องจากมีพื้นที่ป่าและภูเขากระจัดกระจายส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ตำบลคลองเฉลิม และตำบลคลองทรายขาว มีลำคลองที่ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ซึ่งเป็นสายหลักจำนวน 2 สายไหลผ่านตำบลคลองทรายขาว และตำบลคลองเฉลิม โดยภาพรวมแล้วพื้นที่ที่ทำการศึกษามีปริมาณน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี ยกเว้นพื้นที่ตำบลชะรัดบางส่วนได้แก่ หมู่ที่ 1, 2 และ 10 มีสภาพพื้นที่เป็นดอน มักจะขาดน้ำในช่วงฤดูแล้ง

3. การคมนาคมในอำเภอกงหรา

สามารถเดินทางติดต่อกันได้ทุกหมู่บ้านทุกตำบล มีถนนลาดยางสายหลักอยู่ 2 สาย คือ 1) สายกงหรา-คลองหมวย (ติดต่อกับถนนเพชรเกษม) ระยะทาง 42 กิโลเมตร ผ่านตำบลกงหรา และตำบลคลองทรายขาว 2) สายทุ่งนาชี-หัวถนนพระยาช่วยทุกขราษฎร์ ระยะทาง 43 กิโลเมตร ผ่านตำบลคลองเฉลิมและตำบลชะรัด ระหว่างตำบล และหมู่บ้านต่าง ๆ ยังมีถนนลูกรังติดต่อกันได้

4. แหล่งน้ำ

อำเภอกงหราเป็นอำเภอที่มีฝนตกค่อนข้างมากในช่วงที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีฝนตกชุก โดยฤดูฝนจะเริ่ม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-มกราคม และมีช่วงฝนตกน้อย ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน และมีช่วงฝนตกหนักในเดือนตุลาคม-

มกราคม และเนื่องจากมีภูเขาทางทิศตะวันตกของอำเภอคือ เทือกเขาบรรทัด เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารเกิดเป็นลำคลองสายสั้น ๆ ความกว้างประมาณ 10–30 เมตร มีน้ำไหลตลอดทั้งปี นอกจากนี้ในอำเภอกงหรายังมีโครงการชลประทานประเภทเหมืองฝาย จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการชลประทานหลักสาม ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ 3 ตำบลคลองเฉลิมมีเนื้อที่ชลประทาน 3,000 ไร่ และโครงการชลประทานพญาโฮ้ง ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ 6 ตำบลชะรัด มีเนื้อที่ชลประทาน 17,000 ไร่ โดยภาพรวมแล้วอำเภอกงหรามีน้ำเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

5. ทรัพยากรป่าไม้

สภาพทั่วไปเป็นป่าดิบชื้นเนื่องจากอำเภอกงหราเป็นดินแดนที่อยู่ริมภูเขาสูง พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นเขตป่าสงวนมีพรรณไม้นานาชนิด ที่สำคัญได้แก่ ไม้ตะเคียนทอง ไม้หลุมพอ ไม้ยาง ไม้พยอม ไม้ไข่เขียวและพรรณไม้เล็ก ๆ ที่ขึ้นปะปนอยู่ทั่วไป เช่น ไม้ไผ่ หวาย กระวาน ไม้ระกำ และเถาวัลย์ชนิดต่าง ๆ ปัญหาที่พบคือ ป่าต้นน้ำลำธารถูกบุกรุกทำลายและเขตป่าอนุรักษ์ไม่ชัดเจน จึงทำให้ป่าไม้ถูกทำลายไปเรื่อย ๆ

6. การแบ่งเขตการปกครอง และประชากร

อำเภอกงหราแบ่งเขตการปกครองเป็น 4 ตำบล 35 หมู่บ้านดังนี้

6.1 ตำบลกงหรา มี 7 หมู่บ้านได้แก่ บ้านไสแตระ บ้านควน บ้านป่าไสตก บ้านเกาะขัน บ้านนอก บ้านป่าไสออก และบ้านในมอญ

6.2 ตำบลคลองทรายขาว มี 6 หมู่บ้านได้แก่ บ้านคลองหวะหลัง บ้านคลองหลั่ง บ้านในวัง บ้านไร่เหนือ บ้านทอนตรน และบ้านท่าเหนาะ

6.3 ตำบลชะรัด มี 11 หมู่บ้านได้แก่ บ้านต้นม่วง บ้านพังกิ่ง บ้านหัวหรั่ง บ้านต้นประดู่ บ้านชะรัด บ้านหูเล่ห์นามะพร้าว บ้านควนขี้แรด บ้านสมหวังป่าแกตก บ้านสมหวัง บ้านควนสะท้อน และบ้านวังปริง

6.4 ตำบลคลองเฉลิม มี 11 หมู่บ้านได้แก่ บ้านนาทุ่งโพธิ์ บ้านพูด บ้านศาลาแม่ง บ้านดู บ้านคลองเฉลิม บ้านป่าแกตก บ้านป่าแกออก บ้านนาบอน บ้านโล๊ะจังกระบ้านในควน และบ้านโคกไทร

ประชากรของอำเภอกงหราจากสถิติปีพ.ศ. 2535 มีประชากรทั้งหมด 30,738 คน เป็นชาย 15,273 คนและเป็นหญิง 15,465 คน ครัวเรือนทั้งสิ้น 4,492 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม คือ ร้อยละ 55 ส่วนที่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ ร้อยละ 45 มีชุมชนพื้นบ้านมาแต่ดั้งเดิม คิดเป็นร้อยละ 90 อีกร้อยละ 10 เป็นกลุ่มคนที่ โยกย้ายจากถิ่นอื่นมาอาศัยทำกิน ตั้งบ้านเรือนเป็นชุมชนใหม่ ภาษาพูดใช้ภาษาไทยปักษ์ใต้ เป็นภาษาถิ่น การตั้งบ้านเรือนพิจารณาจากลักษณะหมู่บ้านในแต่ละตำบลพบว่า เป็นหมู่บ้าน ขนาดกลาง กระจัดกระจายไปตามแนวสองข้างถนน และลำคลอง

ที่ตั้งของสถานที่ศึกษาวิจัยประกอบด้วย ตำบลคลองทรายขาว ตำบลชะรัด และ ตำบลคลองเฉลิม

7. การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกพืชเป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพรองได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ ค้าขายและรับจ้างทั่วไป ลักษณะการประกอบอาชีพทาง การเกษตรของประชากรในอำเภอกงหรา ข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานเกษตร จังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเกษตรกรอำเภอกงหรามี รายละเอียดดังต่อไปนี้

7.1 ด้านการปลูกพืช

7.1.1 <u>การปลูกข้าว</u> เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของอำเภอกงหรา คือ มีพื้นที่ปลูกจำนวน 39,947 ไร่ เนื้อที่ถือครองทำนาของเกษตรกรเฉลี่ย 9.5 ไร่ต่อ ครอบครัว ผลผลิตข้าวทั้งหมดของอำเภอ จำนวน 27,012.9 ตัน จำแนกเป็นข้าวนาปี จำนวน 19,472.9 ตัน ข้าวนาปรังจำนวน 7,540 ตัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึง สภาพการทำนาของเกษตรกรในอำเภอกงหราพบว่า มีความพร้อมในเรื่องของแหล่งน้ำ สำหรับการทำนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา ลักษณะการเกิดต้นน้ำ ลำธาร และที่สำคัญคือมีโครงการชลประทานในอำเภอกงหราจำนวน 2 โครงการ จึงมี ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำนาอย่างเพียงพอ ทั้งเขตนาลุ่มและนาดอน แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 80 จะผลิตข้าวไว้เพื่อบริโภคและทำพันธุ์ ที่เหลือจำหน่ายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับการทำนาฤดูกาลปกติ ส่วนการทำนาปรังหรือการทำนาครั้งที่ 2 จะมีเฉพาะในเขต พื้นที่โครงการชลประทาน จำนวนพื้นที่ปลูกมากน้อยขึ้นอยู่กับราคาผลผลิตในฤดูกาลที่ผ่านมา

และปริมาณน้ำที่จะนำมาใช้ทำนา ถ้าปีใดราคาข้าวดีปริมาณน้ำอุดมสมบูรณ์พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าวจะมาก โดยสรุปผลผลิตข้าวของอำเภอกงหรามีเพียงพอสำหรับการบริโภคในอำเภอและผลผลิตส่วนหนึ่งส่งจำหน่ายยังต่างจังหวัดด้วย

7.1.2 <u>การปลูกยางพารา</u> ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับรองจากข้าว ในเขตอำเภอกงหรามีพื้นที่ปลูกทุกตำบลทุกหมู่บ้าน ส่วนใหญ่จะปลูกยางพันธุ์ดี โดยขอทุนจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางประมาณร้อยละ 98 และอีกร้อยละ 2 เป็นการปลูกด้วยทุนเองมีทั้งยางพันธุ์ดีและพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งการปลูกยางพันธุ์พื้นเมืองจะค่อยลดลงไปเรื่อย ๆ มีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ให้ผลผลิตแล้ว 20,500 ไร่ ที่ยังไม่ให้ผลผลิตจำนวน 18,454 ไร่ ให้ผลผลิตทั้งหมด 3,690,000 กิโลกรัม ให้ผลผลิตเฉลี่ย 180 กิโลกรัมต่อไร่ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงสภาพการปลูกยางพาราของอำเภอกงหราแล้ว สามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกรสูงมาก อาจเนื่องจากลักษณะพื้นที่ดิน และปริมาณน้ำเหมาะสมแก่การปลูกยางพารา ถ้าหากราคายางพาราไม่ตกต่ำจนเกินไป เกษตรกรจะยึดอาชีพนี้ได้อย่างมั่นคง

7.1.3 <u>การปลูกไม้ผล</u> นับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่น่าสนใจของอำเภอกงหรา ทั้งนี้เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูกไม้ผลเป็นอย่างมาก แต่พบว่าสภาพการผลิตไม้ผลของเกษตรกรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 85 จะปลูกในพื้นที่ขนาดเล็กแบบสวนหลังบ้าน และเพียงร้อยละ 15 ที่ปลูกเป็นสวนขนาดใหญ่ ซึ่งจำแนกเป็นไม้ผลชนิดต่าง ๆ ที่สำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

ชนิดไม้ผล	พื้นที่ปลูกทั้งหมด(ไร่)	ให้ผลผลิตแล้ว(ไร่)	ยังไม่ให้ผลผลิต(ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	เฉลี่ย (กก./ไร่)
มะพร้าว	1,843	-	-	600,000	500
ทุเรียน	3,460	960	2,500	4,800,000	5,000
เงาะ	2,950	1,400	1,550	9,800,000	7,000
ลางสาด	960	450	510	432,000	960
ลองกอง	1,560	60	1,500	90,000	1,500
สะตอ	1,850	600	1,250	240,000	400
มะม่วง	140	110	30	132,000	1,200
มะนาว	80	70	10	8,750	125

7.1.4 <u>การปลูกพืชไร่</u> ลักษณะการผลิตพืชไร่ของเกษตรกรอำเภอกงหรา ส่วนใหญ่จะปลูกเป็นพืชแซมระหว่างแถวยางพารา ในช่วงที่ต้นยางพารายังเล็กอยู่อายุ 1-3 ปี พืชไร่ที่นิยมปลูกเป็นพืชแซมยางพาราได้แก่ พริกขี้หนู สับปะรด ข้าวโพด ถั่วลิสง ยาสูบ พืชไร่เหล่านี้ส่วนใหญ่จะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือน มีส่วนน้อยที่ปลูกเพื่อการค้า ลักษณะการปลูกยังต้องอาศัยธรรมชาติ ไม่มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ไม่มีการจัดการเรื่องน้ำ การใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับพืชไร่มีน้อยมาก นอกจากนั้น ยังมีการปลูกถั่วเขียวหลังฤดูกาลทำนาปี โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชลประทานเป็นเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเพียงบางรายเท่านั้น สำหรับพื้นที่ปลูกพืชไร่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับจำนวนสวนยางพาราที่ปลูกใหม่ และปริมาณน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเพาะปลูก

7.1.5 <u>การปลูกพืชผัก</u> สภาพการปลูกพืชผักในอำเภอกงหรา ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับอำเภออื่นของจังหวัดพัทลุง อาจเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ที่เหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชพันธุ์ธัญญาหารแบบธรรมชาติมาก จึงทำให้เกษตรกรไม่เดือดร้อน และไม่เห็นความสำคัญของการปลูกผัก โดยเฉพาะการปลูกผักเพื่อการค้ามีน้อยมาก ที่ปลูกส่วนใหญ่เพื่อบริโภคในครัวเรือน ผักที่นิยมปลูกได้แก่ ถั่วผักยาว มะเขือ แตงร้าน และแตงกวา

7.2 **ด้านการเลี้ยงสัตว์**

สภาพการเลี้ยงสัตว์ในอำเภอกงหรา ส่วนมากเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และเพื่อจำหน่ายเป็นบางส่วน พันธุ์สัตว์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์พื้นเมือง ยกเว้นโคนมจะนิยมเลี้ยงพันธุ์ขาวดำ สัตว์เลี้ยงที่สำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้

ชนิดสัตว์เลี้ยง	จำนวนผู้เลี้ยง (ครัวเรือน)	จำนวนสัตว์ (ตัว)
โคเนื้อ	512	1,980
โคนม	96	267
กระบือ	26	65
แพะ	480	849
ไก่	4,235	22,821
เป็ดไก่	217	2,118

โดยสรุปประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนยางและทำสวนผลไม้เป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพรองได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การค้าขาย รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ การทำนามีทั้งนาสุ่ม และนาดอนให้ผลผลิตดีมาก เนื่องจากมีน้ำอุดมสมบูรณ์เกือบตลอดปี สามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง ในพื้นที่เขตชลประทานของตำบลคลองทรายขาว และตำบลชะรัด การทำสวนยางพารา ส่วนใหญ่ปลูกยางพันธุ์ดี มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เป็นพันธุ์พื้นเมือง การทำสวนผลไม้เป็นสวนขนาดใหญ่มีน้อยมาก โดยทั่วไปจะเป็นสวนขนาดเล็กหรือสวนหลังบ้านแทบทั้งสิ้น

8. สถาบันและองค์กรในชุมชน

สถาบันและองค์กรในชุมชนที่สำคัญมีดังนี้

8.1 **ด้านการศึกษา** มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 16 โรง โรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 2 โรง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวน 4 โรงและมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำอำเภอจำนวน 1 ศูนย์

8.2 **ด้านการศาสนา** มีวัดจำนวน 7 วัด สำนักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง มัสยิดที่จดทะเบียนแล้ว จำนวน 39 แห่ง และที่ไม่จดทะเบียน จำนวน 19 แห่ง

8.3 **ด้านสาธารณสุข** มีโรงพยาบาลประจำอำเภอขนาด 30 เตียง 1 แห่ง และสถานีอนามัยประจำตำบล จำนวน 7 แห่ง

8.4 **ด้านการเงิน** มีสาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำนวน 1 แห่ง มีสหกรณ์ในรูปของกลุ่มสหกรณ์อำเภอ จำนวน 1 กลุ่ม มีสมาชิก 871 คน ส่วนธนาคารพานิชย์ยังไม่มี

8.5 **กลุ่มกิจกรรมทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ** มีกลุ่มเกษตรกรทำนา 4 กลุ่มคือ กลุ่มกงหรา กลุ่มชะรัด กลุ่มคลองเฉลิม และกลุ่มคลองทรายขาว กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมี 14 กลุ่ม กลุ่มผู้ปลูกไม้ผลมี 6 กลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรกรมี 8 กลุ่ม กลุ่มแปรรูปอาหารมี 1 กลุ่ม กลุ่มผู้ผลิตผักมี 4 กลุ่ม กลุ่มผู้เลี้ยงปลามี 2 กลุ่มและกลุ่มจักสานมี 1 กลุ่ม

9. รายได้

จากการประเมินรายได้ของประชากรในอำเภอกงหรา เมื่อปีพ.ศ. 2535 จากภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นรายได้หลักของประชากรพบว่า มีรายได้ทั้งหมดประมาณ 264.5

ล้านบาท เฉลี่ย 3,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเฉลี่ย 5,364 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่รัฐบาลมีภาษีเงินได้ของอำเภอกงหรา จำนวน 337,826 บาทต่อปี โดยแยกเป็นภาษีบุคคลธรรมดา 89,025 บาท ภาษีนิติบุคคล 10,801 บาท ภาษีการค้า 1,441 บาท อากรแสตมป์ 227,659 บาท และภาษีอื่น ๆ 8,900 บาท

10. แหล่งเงินทุนและปัจจัยการผลิต

ประชากรในอำเภอกงหรา ใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อประกอบอาชีพ (กรมส่งเสริมการเกษตร ; 2535 : 45-47) สามารถแบ่งตามลักษณะปัจจัยการผลิตได้ดังนี้

10.1 แหล่งเงินทุน

10.1.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในรูปของสมาชิกกลุ่ม ธกส. ในท้องที่อำเภอกงหรามีสมาชิกทั้งหมด 280 ครอบครัว หรือร้อยละ 45 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งกระจายอยู่เกือบทุกหมู่บ้านของอำเภอกงหรา

10.1.2 สหกรณ์ในรูปของกลุ่มสหกรณ์อำเภอ มีสมาชิกทั้งหมด 871 ครอบครัว หรือร้อยละ 20 ของครัวเรือนทั้งหมด

10.1.3 นายทุนในท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนน้อยส่วนมากจะยืมของญาติพี่น้องกันจึงไม่สามารถจดนับได้

10.1.4 ใช้ทุนของตัวเอง

10.2 ปุ๋ยเคมี เกษตรกรในอำเภอกงหรา ใช้ปัจจัยการผลิตจำพวกปุ๋ยเคมีจากสถาบันหรือกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

10.2.1 สหกรณ์อำเภอ โดยการเป็นสมาชิกสหกรณ์จำนวน 871 คน ปุ๋ยจำนวน 1,000 กระสอบ คิดเป็นเงิน 260,000 บาท

10.2.2 กลุ่มเกษตรกรจำนวน 4 กลุ่ม สมาชิก 744 คน ใช้ปุ๋ยเคมี 3,669 กระสอบ คิดเป็นเงิน 936,465 บาท

10.2.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยผ่านสมาชิก 280 ครอบครัว จำนวน 1,200 กระสอบ คิดเป็นเงิน 306,000 บาท

10.2.4 ร้านค้าเอกชน จะซื้อจากเอกชนจำนวนน้อยมาก

10.3 เมล็ดพันธุ์พืช และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยได้รับบริการจากหน่วยงานราชการและร้านค้าเอกชนดังนี้

10.3.1 ร้านค้าเอกชน ซื้อขายกันเองภายในหมู่บ้าน

10.3.2 ซื้อจากศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 6 พัทลุง

10.3.3 ขอการสนับสนุนจาก นปพ.6 พัทลุง

10.3.4 รับบริการสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากหน่วยป้องกันกำจัดศัตรูพืช จังหวัดพัทลุง

10.4 เครื่องจักรกลการเกษตร มีดังนี้

10.4.1 รถแทรกเตอร์ไถนาขนาดใหญ่ จำนวน 1 คัน

10.4.2 รถไถนาประเภทเดินตามมีจำนวน 1,388 คัน

10.4.3 เครื่องนวดข้าว มีจำนวน 49 เครื่อง

10.4.4 เครื่องสูบน้ำมีจำนวน 485 เครื่อง

10.4.5 โรงสีข้าวขนาดเล็กจำนวน 71 โรง

10.5 ยานพาหนะ มีดังนี้

10.5.1 รถปิคอัพ จำนวน 23 คัน

10.5.2 รถจักรยานยนต์จำนวน 1,960 คัน

10.5.3 รถบรรทุก จำนวน 10 คัน

10.5.4 รถโดยสารประจำทาง จำนวน 120 คัน

11. แรงงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน

อำเภอกงหรามีประชากรในวัยแรงงาน (14-50 ปี) จากการสำรวจเมื่อปีพ.ศ. 2535 จำนวน 16,384 คน หรือร้อยละ60 ของประชากรทั้งอำเภอ ปรากฏว่า มีการเคลื่อนย้ายแรงงานกันน้อย ที่พบจะเป็นพวกวัยรุ่นมีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น โดยจะไปทำงานนอกฤดูกาลทำนาเช่น งานรับจ้างก่อสร้างที่อำเภอหาดใหญ่ รับจ้างกรีดยางที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

บทที่ 5

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะโดยทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจ กายภาพและจิตวิทยาของเยาวชนมุสลิม

2. การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และความต้องการวิธีการถ่ายทอดความรู้

3. ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม ปัญหาและข้อเสนอแนะ

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร (การทดสอบสมมติฐาน)

1. ลักษณะโดยทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจ กายภาพและจิตวิทยาของเยาวชนมุสลิม

1.1 ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ

ลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้รับการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 <u>สถานภาพและการศึกษา</u>

สถานภาพ และการศึกษาของเยาวชนมุสลิม ผู้รับการสัมภาษณ์ปรากฏตามตาราง 1

เพศ : พบว่า ร้อยละ 67.3 เป็นเยาวชนมุสลิมเพศชายและร้อยละ 32.7เป็นเยาวชนมุสลิมเพศหญิง สาเหตุที่เยาวชนเพศหญิงเข้าศึกษาในโครงการน้อยกว่าเพศชาย เนื่องจากว่าผู้ปกครองของเยาวชนมุสลิมส่วนหนึ่ง ยังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงความคิดดั้งเดิมที่ว่า ลูกผู้หญิงจะต้องทำงานอยู่กับบ้านจนกว่าจะมีครอบครัว

อายุ : พบว่า เยาวชนอายุระหว่าง 16-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 90.7 และอายุระหว่าง 20 ปี และมากกว่ามีเพียงส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.3 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีอายุต่ำสุด 16 ปี และสูงสุด 23 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลางดังเช่น สุพล บุญทรง (2523 : 151) กล่าวว่า วัยรุ่นในช่วงนี้เป็นวัยที่มี

การพัฒนาการทางร่างกายและอารมณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นระยะที่ต้องการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่และการประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมวัยได้อย่างมีวุฒิภาวะ

การศึกษา : ระดับการศึกษาของเยาวชน จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมาคือ จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 27.2 และจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 20.4 สาเหตุที่เยาวชนในโครงการ อศ.กช. จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาก เนื่องจากเยาวชนเหล่านี้คิดว่า เขาได้ประกอบอาชีพเกษตร เช่นเดียวกับบิดามารดา และเมื่อจบหลักสูตรตามโครงการแล้ว ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.พิเศษ) ด้วย จึงไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอีก

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 16-19 ปี จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และรองลงมาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ตาราง 1 สถานภาพและการศึกษาของเยาวชนมุสลิม

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	109	67.3
หญิง	53	32.7
<u>อายุ</u>		
16-19 ปี	147	90.7
20 ปีและมากกว่า	15	9.3
<u>การศึกษา</u>		
จบการศึกษาชั้น ม.3	85	52.4
จบการศึกษาชั้น ม.4	33	20.4
จบการศึกษาชั้น ม.5	44	27.2

1.1.2 <u>การประกอบอาชีพและรายได้ของบิดามารดา</u>

รายละเอียดของการประกอบอาชีพและรายได้ของบิดามารดา ปรากฏในตาราง 2

อาชีพหลัก : บิดามารดาของเยาวชนมุสลิม ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตร-กรรมคือร้อยละ 95.1 ส่วนอาชีพหลักอย่างอื่นมีน้อยมากได้แก่ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 3.1 และอื่น ๆ ร้อยละ 1.8 ได้แก่ รับราชการ ลูกจ้างประจำและรับจ้างทั่วไป อาชีพเกษตร-กรรมที่สำคัญได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนผลไม้ทำนา และเลี้ยงสัตว์บริเวณบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ไก่ เป็ด วัว แพะ ตามลำดับ

อาชีพรอง : บิดามารดาของเยาวชนมุสลิมมีอาชีพรอง รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ ค้าขายร้อยละ 31.5 เกษตรกรรมร้อยละ 4.9 ผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 3.1 เช่น ลูกจ้างประจำ ช่างตัดผมและรับราชการตามลำดับ ส่วนที่ไม่มีอาชีพรองมีถึงร้อยละ 16.7 สำหรับอาชีพรับจ้างที่สำคัญได้แก่ รับจ้างกรีดยาง ทำสวน งานก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ส่วนอาชีพค้าขายได้แก่ ขายของชำ ขายผลไม้บางฤดูกาล

รายได้ทางการเกษตรของบิดามารดา : ในช่วงปี พ.ศ.2534-2535 พบว่า รายได้ทางการเกษตรระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 32.1 รายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 13.5 รายได้ 10,000 บาทและต่ำกว่าร้อยละ 9.8 และรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 8.1 บิดามารดาของเยาวชนมุสลิมที่มีรายได้ทางการเกษตรต่ำสุดคือ 2,000 บาท รายได้สูงที่สุด คือ 90,000 บาท รายได้ทางการเกษตรของบิดามารดาเฉลี่ย 25,987.65 บาท

รายได้อื่นนอกเหนือจากการเกษตรของบิดามารดา : ในช่วงปีพ.ศ. 2534-2535 พบว่า รายได้จำนวน 10,000 บาท และต่ำกว่ามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมารายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 14.8 รายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 4.9 รายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 2.5 รายได้ตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 1.8 และที่ไม่มีรายได้อื่นนอกเหนือจากการเกษตร มีจำนวนถึงร้อยละ 16.7 พบว่า รายได้อื่นนอกเหนือจากการเกษตรของบิดามารดาเฉลี่ย 11,600 บาท รายได้ต่ำสุด 1,500 บาทและรายได้สูงสุด 90,000 บาท

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า บิดามารดาของเยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักทำการเกษตร อาชีพรองรับจ้างทั่วไป และค้าขาย มีรายได้จากอาชีพเกษตรประมาณ 10,000-30,000 บาท มากที่สุด รายได้ที่นอกเหนือจากการทำอาชีพเกษตร ประมาณ 10,000 และต่ำกว่า มีมากที่สุด และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่ไม่มีรายได้อื่นนอกเหนือจากทำอาชีพเกษตรมีร้อยละ 16.7 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนตระหนักดีว่ารายได้หลักของครอบครัวมาจากการทำอาชีพเกษตร จำเป็นที่พวกเขาเหล่านั้นจะต้องศึกษาหาความรู้ทางการเกษตรนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตร เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ตาราง 2 การประกอบอาชีพและรายได้ของบิดามารดา

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>อาชีพหลัก</u>		
เกษตรกรรม	154	95.1
ค้าขาย	5	3.1
อื่น ๆ	3	1.8
<u>อาชีพรอง</u>		
ไม่มี	27	16.7
รับจ้างทั่วไป	71	43.8
ค้าขาย	51	31.5
เกษตรกรรม	8	4.9
อื่น ๆ	5	3.1

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>รายได้ของบิดามารดา</u>		
<u>รายได้ทางการเกษตร</u>		
10,000 บาทและต่ำกว่า	16	9.8
10,001-20,000 บาท	59	36.5
20,001-30,000 บาท	52	32.1
30,001-40,000 บาท	22	13.5
มากกว่า 40,000 บาท	13	8.1
$\bar{X}$ = 25,987.65 ; SD = 14,567.89		
<u>รายได้อื่นนอกเหนือจากการเกษตร</u>		
ไม่มี	27	16.7
10,000 บาทและต่ำกว่า	96	59.3
10,001-20,000 บาท	24	14.8
20,001-30,000 บาท	8	4.9
30,001-40,000 บาท	4	2.5
มากกว่า 40,000 บาท	3	1.8
$\bar{X}$ = 11,600.00 ; SD = 12,374.71		

1.1.3 <u>สถานภาพการถือครองและการใช้ที่ดินของบิดามารดา</u>

รายละเอียดของสถานภาพการถือครอง และการใช้ที่ดิน ปรากฏในตาราง 3

สถานภาพการถือครองที่ดิน : พบว่า มีเนื้อที่ถือครองขนาด 10 ไร่และต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาขนาด 11-20 ไร่ ร้อยละ 37.7 ขนาด 21-30 ไร่ ร้อยละ 9.8 ขนาด 31-40 ไร่ ร้อยละ 4.9 ขนาด 41-50 ไร่ ร้อยละ 2.4 มีเนื้อที่ถือครองมากที่สุด 50 ไร่ น้อยที่สุด 2 ไร่ เฉลี่ย 14.7 ไร่

เนื้อที่ทำการเกษตร : พบว่า เนื้อที่ทำการเกษตรขนาด 10 ไร่และต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาขนาด 11-20 ไร่ ร้อยละ 32.2 ขนาด 21-30 ไร่ ร้อยละ 9.8 ขนาด 31-40 ไร่ และมากกว่า 40 ไร่ มีเท่ากัน คือ ร้อยละ 1.2 มีเนื้อที่ทำการเกษตรมากที่สุด 45 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ เฉลี่ย 12.6 ไร่

เนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่า : พบว่า เนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่าขนาด 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.6 ขนาด 6-10 ไร่ ร้อยละ 6.7 สำหรับที่ไม่มีเนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่ามีมากถึงร้อยละ 82.7 เนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่ามากที่สุด 10 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ เฉลี่ย 5.46 ไร่

เนื้อที่ว่าง : พบว่า เนื้อที่ว่างขนาด 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.7 ขนาด 6-10 ไร่ ร้อยละ 6.7 ขนาดเนื้อที่ว่างมากกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 0.6 สำหรับผู้ที่ไม่มีเนื้อที่ว่างมีมากถึงร้อยละ 71 มีเนื้อที่ว่างมากที่สุด 13 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ เฉลี่ย 3.91 ไร่

เช่าเนื้อที่ผู้อื่น : พบว่า เช่าผู้อื่นขนาด 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.2 ขนาดมากกว่า 5 ไร่ ร้อยละ 0.6 สำหรับผู้ที่ไม่เช่าเนื้อที่ผู้อื่น มีมากถึงร้อยละ 93.2 เช่าเนื้อที่ผู้อื่นมากที่สุด 12 ไร่ น้อยที่สุด 1 ไร่ เฉลี่ย 3.72 ไร่ และพบว่า ส่วนใหญ่เช่าเนื้อที่ผู้อื่นเพื่อทำนาข้าว

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าบิดามารดาของเยาวชนมุสลิมมีเนื้อที่ถือครอง และเนื้อที่ทำการเกษตรขนาด 10 ไร่ และต่ำกว่ามาก รองลงมามีเนื้อที่ขนาด 11-20 ไร่ ส่วนเนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่า เนื้อที่ว่างและเช่าเนื้อที่ผู้อื่นมีเพียงส่วนน้อย จากการที่บิดามารดาของเยาวชนมีเนื้อที่ถือครองขนาดเล็กและมีรายได้น้อยจากการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สำราญ รัตนวงศ์ (2533 : 15) ที่กล่าวว่า ลักษณะการถือครองที่ดินมีผลกระทบต่อการผลิต และรายได้ของเกษตรกร หากเกษตรกรมีที่ดินอยู่ในครอบครองจำนวนมากย่อมได้เปรียบในการผลิต และ พจน์ บุญเรือง (2522 : 12) กล่าวว่า การพัฒนาคนโดยการให้วิชาความรู้จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถ และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล

ตาราง 3 สถานภาพการถือครองและการใช้ที่ดินของบิดามารดา

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>เนื้อที่ถือครอง</u>		
10 ไร่และต่ำกว่า	73	45.2
11-20 ไร่	61	37.7
21-30 ไร่	16	9.8
31-40 ไร่	8	4.9
41-50 ไร่	4	2.4
$\bar{x}$ = 14.7 ; SD = 9.8		
<u>เนื้อที่ทำการเกษตร</u>		
10 ไร่และต่ำกว่า	90	55.6
11-20 ไร่	52	32.2
21-30 ไร่	16	9.8
31-40 ไร่	2	1.2
มากกว่า 40 ไร่	2	1.2
$\bar{x}$ = 12.6 ; SD = 8.0		
<u>เนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่า</u>		
ไม่มี	134	82.7
1-5 ไร่	17	10.6
6-10 ไร่	11	6.7
$\bar{x}$ = 5.4 ; SD = 3.1		
<u>เนื้อที่ว่าง</u>		
ไม่มี	115	71.0
1-5 ไร่	40	24.7
6-10 ไร่	6	3.7
มากกว่า 10 ไร่	1	0.6
$\bar{x}$ = 3.9 ; SD = 2.9		

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
เช่าเนื้อที่ผู้อื่น		
ไม่มี	151	93.2
1-5 ไร่	10	6.2
มากกว่า 5 ไร่	1	0.6
$\bar{x}$ = 3.7 ; SD = 3.0		

1.1.4 การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา

รายละเอียดของการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา ปรากฏในตาราง 4

กลุ่มเกษตรกรของบิดา : พบว่า บิดาของเยาวชนมุสลิมที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 46.9 และที่ไม่เป็นสมาชิกร้อยละ 53.1

กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของบิดา : พบว่า บิดาของเยาวชนมุสลิมที่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 23.5 และที่ไม่เป็นสมาชิกร้อยละ 76.5

กลุ่มเกษตรกรของมารดา : พบว่า มารดาของเยาวชนมุสลิมที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 14.8 และที่ไม่เป็นสมาชิกร้อยละ 85.2 ทั้งนี้เนื่องจากมารดาของเยาวชนส่วนหนึ่งไม่มีสามี และสามีที่มีภรรยามากกว่า 1 คน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร บิดาหรือหัวหน้าครอบครัวจะเป็นสมาชิก ในกรณีที่มารดาไม่มีสามีหรือสามีไปมีภรรยามากกว่า 1 คน มารดาของเยาวชนเหล่านี้จึงต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแทน

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรของมารดา : พบว่า มารดาของเยาวชนมุสลิมที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 25.9 และที่ไม่เป็นสมาชิกร้อยละ 74.1 เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทำงานในลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้แม่บ้านเกษตรกรขาดความเชื่อถือ

กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของมารดา : พบว่า มารดาของเยาวชนมุสลิมที่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.1 และที่ไม่เป็นสมาชิกร้อยละ 96.9 ทั้งนี้เนื่องจากในครอบครัวเดียวกันส่วนหนึ่งบิดาจะเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่แล้ว

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดามีจำนวนน้อยกว่าที่ไม่ได้เป็นสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาของเยาวชนมุสลิมจะเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ น้อยมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ภายในตำบล และหมู่บ้านที่ผ่านมามีการดำเนินการที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกส่วนหนึ่งลาออก ขาดหายหรือไม่สนใจการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ตาราง 4 การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>กลุ่มเกษตรกรของบิดา</u>		
เป็น	76	46.9
ไม่เป็น	86	53.1
<u>กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของบิดา</u>		
เป็น	38	23.5
ไม่เป็น	124	76.5
<u>กลุ่มเกษตรกรของมารดา</u>		
เป็น	24	14.8
ไม่เป็น	138	85.2
<u>กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรของมารดา</u>		
เป็น	42	25.9
ไม่เป็น	120	74.1
<u>กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของมารดา</u>		
เป็น	5	3.1
ไม่เป็น	157	96.9

1.2 ลักษณะทางกายภาพของเยาวชนมุสลิม

ลักษณะทางด้านกายภาพมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 <u>ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียนและวิธีการเดินทางมาเรียน</u>

ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียนและวิธีการเดินทางมาเรียนของเยาวชนมุสลิมมีรายละเอียดปรากฏในตาราง 5

ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียน : พบว่า ระยะทาง 1-5 กิโลเมตร มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.7 รองลงมาคือระยะทาง 6-10 กิโลเมตร ร้อยละ 22.2 และระยะทาง 11-15 กิโลเมตร ร้อยละ 3.1 ระยะทางใกล้ที่สุดอยู่ในรัศมี 1 กิโลเมตร และระยะทางไกลที่สุด 15 กิโลเมตร เฉลี่ย 4.2 กิโลเมตร

วิธีการเดินทางมาเรียน : พบว่า เยาวชนเดินทางโดยจักรยานมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาคือการเดินเท้าร้อยละ 14.8 ใช้รถจักรยานยนต์ร้อยละ 8 และโดยสารรถประจำทางร้อยละ 3.1 สำหรับผู้ที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านพักของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.3

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในรัศมี ห่างจากสถานที่เรียนประมาณ 1-5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 74.7 สำหรับการเดินทางมาเรียนจะใช้จักรยาน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และที่เดินทางไม่สะดวกส่วนหนึ่งได้มาอาศัยพักที่โรงเรียนจัดให้ ร้อยละ 25.3 ส่วนที่เดินเท้าเป็นเยาวชนที่บ้านเรือนอยู่ใกล้กับสถานที่เรียนร้อยละ 14.8 เท่านั้น และสาเหตุที่เยาวชนส่วนใหญ่ มีบ้านเรือนอยู่ในรัศมีประมาณ 1-5 กิโลเมตร เข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. มาก เนื่องจากวิทยาลัยเกษตรกรรมได้กำหนดแผนการรับนักเรียนในโครงการ ที่มีบ้านพักอาศัยไม่ไกลจากสถานที่เรียนมากนัก ทั้งนี้เพื่อความสะดวกต่อการเดินทางมาเรียน

ตาราง 5 ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียนและวิธีการเดินทาง

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
ระยะทาง		
1-5 กม.	121	74.7
6-10 กม.	36	22.2
11-15 กม.	5	3.1
$\bar{x}$ = 4.2 ; SD = 2.5		
วิธีการเดินทาง		
จักรยาน	79	48.8
พักอาศัยที่โรงเรียน	41	25.3
เดินเท้า	24	14.8
จักรยานยนต์	13	8.0
รถประจำทาง	5	3.1

1.2.2 <u>แหล่งน้ำและปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร</u> ในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2534-2535)

แหล่งน้ำ และปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร มีรายละเอียดปรากฏในตาราง 6

แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร

คลอง : พบว่า มีใช้น้ำจากคลอง คิดเป็นร้อยละ 59.3 และที่ไม่มีใช้ ร้อยละ 40.7 ชื่อคลองที่นำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรได้แก่ คลองทรายขาว คลองชลประทานหลักสาม คลองชลประทานพญาโฮ้ง และคลองท่าเนาะ

เหมืองหรือคูส่งน้ำ : พบว่า ใช้น้ำจากเหมืองคูส่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 43.8 และที่ไม่มีใช้ ร้อยละ 56.2

สระน้ำ : พบว่า ใช้น้ำจากสระน้ำ คิดเป็นร้อยละ 6.8 และที่ไม่มีใช้ร้อยละ 93.2

บ่อน้ำ : พบว่า ใช้น้ำจากบ่อ คิดเป็นร้อยละ 90.1 และที่ไม่มีใช้ร้อยละ 9.9

น้ำบาดาล : พบว่า ใช้น้ำจากน้ำบาดาล คิดเป็นร้อยละ 8 และที่ไม่มีใช้ร้อยละ 92

ปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร : ในรอบปี 2534-2535 พบว่า มีน้ำใช้เพียงพอตลอดทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 58 ขาดแคลนน้ำประมาณ 1 เดือน ร้อยละ 31.5 ขาดแคลนน้ำประมาณ 2 เดือน ร้อยละ 7.4 และขาดแคลนน้ำประมาณ 3 เดือน ร้อยละ 3.1 สำหรับกรณีที่ขาดแคลนน้ำนานเกินกว่า 3 เดือนนั้นไม่มี ช่วงที่ขาดแคลนน้ำในรอบปีระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า แหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตรส่วนใหญ่ จะใช้น้ำจากบ่อ คลอง เหมือง หรือคูส่งน้ำ มากน้อยตามลำดับ ส่วนน้ำจากสระน้ำและน้ำบาดาลมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และพบว่า ส่วนใหญ่จะมีน้ำใช้เพียงพอตลอดทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาขาดแคลนน้ำประมาณ 1 เดือน เฉพาะในช่วงหน้าแล้งร้อยละ 31.5 และไม่พบว่าขาดแคลนน้ำเกินกว่า 3 เดือน

ตาราง 6 แหล่งน้ำและปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
แหล่งน้ำ		
คลอง		
ไม่มีใช้	66	40.7
มีใช้	96	59.3
เหมืองหรือคูส่งน้ำ		
ไม่มีใช้	91	56.2
มีใช้	71	43.8
สระน้ำ		
ไม่มีใช้	151	93.2
มีใช้	11	6.8
บ่อน้ำ		
ไม่มีใช้	16	9.9
มีใช้	146	90.1
น้ำบาดาล		
ไม่มีใช้	149	92.0
มีใช้	13	8.0
ปริมาณน้ำ		
เพียงพอตลอดทั้งปี	94	58.0
ขาดแคลนประมาณ 1 เดือน	51	31.5
ขาดแคลนประมาณ 2 เดือน	12	7.4
ขาดแคลนประมาณ 3 เดือน	5	3.1
ขาดแคลนเกินกว่า 3 เดือน	-	-

1.3 ลักษณะทางจิตวิทยาของเยาวชนมุสลิม

ลักษณะทางจิตวิทยามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 <u>ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร</u>

ทัศนคติของเยาวชนมุสลิมเป็นการศึกษาถึงความรู้สึกนึกคิดที่มีต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร การศึกษาทัศนคติของเยาวชนมุสลิม ผู้วิจัยได้จัดทำดัชนีสำหรับการวัดทัศนคติ เริ่มต้นด้วยคำถาม จำนวน 12 ข้อ นำไปทดสอบการสัมภาษณ์ร่วมกับอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตร-กรรมพัทลุง จำนวน 4 ท่าน หลังจากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์มาร่วมกันพิจารณา ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและมีความเห็นร่วมกันว่า ข้อคำถามบางข้อไม่เหมาะสมจึงตัดออกจำนวน 2 ข้อ คงเหลือจำนวน 10 ข้อ ผลจากการวิจัยมีรายละเอียดดังปรากฏในตาราง 7

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 1 : จากคำถามที่ว่า เป็นการดีที่วิทยาลัยเกษตรกรรมให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่เยาวชนทั้งใน และนอกระบบโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.6 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 6.8 ไม่แน่ใจ และเพียงร้อยละ 0.6 ที่ไม่เห็นด้วย จะเห็นได้ว่าเยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการให้บริการความรู้ทางการเกษตรทั้งใน และนอกระบบโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 2 : จากคำถามที่ว่า การเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมและอาชีพหลักของคนไทย เราควรช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้ต่อไป เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 98.8 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 1.2 ไม่แน่ใจ และไม่มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยแสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่จะสนับสนุน และส่งเสริมอาชีพเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 3 : จากคำถามที่ว่า การเกษตรเป็นอาชีพอิสระที่น่าสนใจอาชีพหนึ่ง ถ้าหากทรัพยากรที่มีอยู่ยังเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตร เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 89.5 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 10.5 ไม่แน่ใจ และไม่มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยแสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการทำอาชีพเกษตรในเมื่อยังมีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการทำอาชีพนี้

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 4 : จากคำถามที่ว่า หากทำอาชีพเกษตรจะต้องศึกษาหาความรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จได้ เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 88.3 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 11.7 ไม่แน่ใจและไม่มีผู้ที่ตอบไม่เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่จะต้องศึกษาหาความรู้ สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้การทำอาชีพเกษตรประสบผลสำเร็จ

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 5 : จากคำถามที่ว่า การเกษตรเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 84 ไม่เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 14.1 ไม่แน่ใจ และเพียงร้อยละ 1.9 เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ ยังคิดว่าการเกษตรเป็นอาชีพที่ไม่ต่ำต้อย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 6 : จากคำถามที่ว่า คนที่มีการศึกษาสูง ไม่ควรประกอบอาชีพทางการเกษตร เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 81.4 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.7 ไม่แน่ใจ และเพียงร้อยละ 1.9 เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ยังคิดว่า คนที่มีการศึกษาสูงสามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ด้วย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 7 : จากคำถามที่ว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจและจริงใจ ที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ทางการเกษตรให้แก่ผู้เรียน เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 90.7 เห็นด้วยกับคำถามข้อนี้ ร้อยละ 9.3 ไม่แน่ใจ และไม่มีผู้ที่ตอบว่า ไม่เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจ และจริงใจที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียน

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 8 : จากคำถามที่ว่า การดำเนินโครงการให้บริการความรู้ทางการเกษตร ของวิทยาลัยเกษตรกรรมภายในหมู่บ้าน จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.6 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 20.4 ไม่แน่ใจและไม่มีผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยแสดงให้เห็นว่าเยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คิดว่าการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมเข้าไปดำเนินโครงการ ให้บริการความรู้ทางการเกษตรภายในหมู่บ้าน จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตนเอง

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 9 : จากคำถามที่ว่า เป็นการดีถ้ามีเยาวชนเป็นจำนวนมาก สนใจการศึกษาหาความรู้ทางการเกษตรเพิ่มเติม เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 87.7 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 12.3 ไม่แน่ใจ และไม่มีผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คิดว่าเป็นผลดี ถ้าเยาวชนส่วนมากให้ความสนใจศึกษาหาความรู้ทางการเกษตรเพิ่มเติม

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 10 : จากคำถามที่ว่า โครงการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม จะไม่ประสบความสำเร็จ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เรียน เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 92.6 เห็นด้วยต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 7.4 ไม่แน่ใจและไม่มีผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยแสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คิดว่า หากผู้เรียนให้ความร่วมมือกับ โครงการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนของวิทยาลัยเกษตรกรรมแล้ว จะประสบความสำเร็จได้

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เยาวชนมุสลิมมีทัศนคติที่เห็นด้วยต่ออาชีพเกษตร และการให้บริการความรู้ทางการเกษตร โดยที่ทางวิทยาลัยเกษตรกรรม ได้ดำเนินโครงการให้บริการความรู้ทางการเกษตร ในหมู่บ้านชนบทห่างไกลที่ไม่มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้นั้น ควรจะได้มีการส่งเสริมและสนับสนุน โดยมองเห็นว่าครู-อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจ และจริงใจที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้และยังคิดว่า อาชีพเกษตรยังเป็นอาชีพที่น่าสนใจอยู่ เพราะถือว่า เป็นอาชีพหลักและอาชีพดั้งเดิมของคนไทย ในส่วนของคำถามปฏิเสธนั้น เยาวชนมุสลิมมีความคิดว่า การเกษตรนั้นไม่ได้เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ถึงแม้คนที่มีการศึกษาสูงก็อาจจะประกอบอาชีพการเกษตรได้

ตาราง 7 ทัศนคติต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร

ข้อคำถาม	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
1. เป็นการดีที่วิทยาลัยเกษตรกรรมให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่เยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน		
เห็นด้วย	150	92.6
ไม่แน่ใจ	11	6.8
ไม่เห็นด้วย	1	0.6
2. การเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมและอาชีพหลักของคนไทยเราควรจะช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้ต่อไป		
เห็นด้วย	160	98.8
ไม่แน่ใจ	2	1.2
ไม่เห็นด้วย	-	-
3. การเกษตรเป็นอาชีพอิสระที่น่าสนใจอาชีพหนึ่ง ถ้าหากทรัพยากรที่มีอยู่ยังเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตร		
เห็นด้วย	145	89.5
ไม่แน่ใจ	17	10.5
ไม่เห็นด้วย	-	-

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
4. หากทำอาชีพเกษตรจะต้องศึกษาหาความรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จได้		
เห็นด้วย	143	88.3
ไม่แน่ใจ	19	11.7
ไม่เห็นด้วย	-	-
5.* การเกษตรเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย		
เห็นด้วย	3	1.9
ไม่แน่ใจ	23	14.1
ไม่เห็นด้วย	136	84.0
6.* คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพทางการเกษตร		
เห็นด้วย	3	1.9
ไม่แน่ใจ	27	16.7
ไม่เห็นด้วย	132	81.4
7. ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจและจริงใจที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ทางการเกษตรให้แก่ผู้เรียน		
เห็นด้วย	147	90.7
ไม่แน่ใจ	15	9.3
ไม่เห็นด้วย	-	-
8. การดำเนินโครงการให้บริการความรู้ทางการเกษตรของวิทยาลัยเกษตรกรรมภายในหมู่บ้าน จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง		
เห็นด้วย	129	79.6
ไม่แน่ใจ	33	20.4
ไม่เห็นด้วย	-	-

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อคำถาม	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
9. เป็นการดีถ้ามีเยาวชนเป็นจำนวนมาก สนใจการศึกษาหาความรู้ทางการเกษตรเพิ่มเติม		
เห็นด้วย	142	87.7
ไม่แน่ใจ	20	12.3
ไม่เห็นด้วย	-	-
10. โครงการให้บริกาางการศกษาแกเย่าวชนของวทยาลยเกษตรกรรมจะ เมป่ระสบความสำเร็จ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เรียน		
เห็นด้วย	150	92.6
ไม่แน่ใจ	12	7.4
ไม่เห็นด้วย	-	-

* คำถามปฏิเสธ

1.3.2 ความคาดหวังในส่วนที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการความรู้ทางการเกษตร

ในการศึกษาความคาดหวังของเยาวชนมุสลิมต่อประโยชน์ ที่จะได้รับจากการเข้ารับบริการความรู้ทางการเกษตร ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 8

ความคาดหวังต่อคำถามข้อที่ 1 : จากคำถามที่ว่า การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรม เพราะคาดว่า จะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เยาวชนมุสลิมคือ ร้อยละ 52.5 ระบุมีความคาดหวังในระดับปานกลาง ต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 46.9 มีความคาดหวังในระดับที่มาก และร้อยละ 0.6 มีความคาดหวังในระดับน้อยแสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมคาดหวังว่า จะได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการความรู้ทางการเกษตรระดับปานกลางและรองลงมาที่มีความคาดหวังมาก

ความคาดหวังต่อคำถามข้อที่ 2 : การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะคาดว่า จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในโอกาสต่อไป เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 64.1 ระบุว่า มีความคาดหวังระดับปานกลางต่อคำถามข้อนี้ ร้อยละ 34 มีความคาดหวังระดับที่มาก และเพียงร้อยละ 1.9 มีความคาดหวังระดับน้อยแสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คาดหวังปานกลางในส่วนที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และรองลงมามีความคาดหวังมาก

ความคาดหวังต่อคำถามข้อที่ 3 : การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะคาดว่า จะมีโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น เยาวชนมุสลิมร้อยละ 56.2 ระบุว่า มีความคาดหวังมากต่อคำถามนี้ร้อยละ 38.2 มีความคาดหวังปานกลาง และเพียงร้อยละ 5.6 มีความคาดหวังน้อย แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมุสลิม คาดว่าจะมีโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นและรองลงมามีความคาดหวังปานกลาง

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เยาวชนมุสลิมมีความคาดหวัง ในส่วนที่จะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและคาดหวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง สำหรับการศึกษาต่อระดับสูงเพื่อจะทำให้ชีวิตก้าวหน้าอยู่ในระดับที่มาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากเยาวชนกำลังอยู่ในวัยที่จะต้องศึกษาหาความรู้ ตามความประสงค์ของบิดามารดาและเยาวชนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรรณี ช.เจนจิต (2528 : 241) ที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ ในด้านความสำเร็จ ความก้าวหน้า เพื่อสร้างเสริม ความรู้ ความเข้าใจ ความเฉลียวฉลาด และความก้าวหน้าให้กับชีวิต

ตาราง 8 ความคาดหวังในส่วนที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการความรู้ทางการเกษตร

ข้อคำถาม	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
1. การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะคาดว่าจะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น		
น้อย	1	0.6
ปานกลาง	85	52.5
มาก	76	46.9
2. การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะคาดว่าจะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในโอกาสต่อไป		
น้อย	3	1.9
ปานกลาง	104	64.1
มาก	55	34.0
3. การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะคาดว่าจะมีโอกาสก้าวหน้า ในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น		
น้อย	9	5.6
ปานกลาง	62	38.2
มาก	91	56.2

2. การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และความต้องการวิธีการเรียนรู้ทางการเกษตร

การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน และความต้องการวิธีการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่เยาวชนได้รับข่าวสารต่าง ๆ มีรายละเอียดปรากฏในตาราง 9 สื่อมวลชนที่เยาวชนได้รับรู้ข่าวสารทางการเกษตร พบว่า ร้อยละ 43.8 อ่านหนังสือพิมพ์ และร้อยละ 56.2 ไม่อ่าน ฟังวิทยุ ร้อยละ 67.3 และไม่ฟัง ร้อยละ 32.7 ดูโทรทัศน์ ร้อยละ 82.1 และไม่ดู ร้อยละ 17.9

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชนของเยาวชนมุสลิม ส่วนใหญ่จะดูโทรทัศน์คือ ร้อยละ 82.1 รองลงมาฟังวิทยุร้อยละ 67.3 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 96) กล่าวว่า สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารของเยาวชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังทัศนคติ ความเชื่อ และความเข้าใจที่สอดคล้องกับรายการข่าวสารที่เสนอมา สำหรับหนังสือพิมพ์นั้น อ่านค่อนข้างน้อยคือร้อยละ 43.8 ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์ยังไม่แพร่หลายในหมู่บ้าน อันเนื่องมาจากอยู่ห่างไกลจากจังหวัดและอำเภอ จึงทำให้เยาวชนรับรู้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์น้อย

ตาราง 9 การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน

ประเภทของสื่อ	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>หนังสือพิมพ์</u>		
อ่าน	71	43.8
ไม่อ่าน	91	56.2
<u>วิทยุ</u>		
ฟัง	109	67.3
ไม่ฟัง	53	32.7
<u>โทรทัศน์</u>		
ดู	133	82.1
ไม่ดู	29	17.9

2.2 ความต้องการวิธีการเรียนรู้

ความต้องการวิธีการเรียนรู้ของเยาวชนมุสลิมจากการถ่ายทอดความรู้ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรม รายละเอียดมีปรากฏในตาราง 10

2.2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้แบบรายบุคคล มีดังนี้

2.2.1.1 **ครู-อาจารย์ออกเยี่ยมเยียนเยาวชนที่บ้านหรือไร่นา** : พบว่า ร้อยละ 38.3 มีความต้องการมาก รองลงมาคือ มีความต้องการปานกลางร้อยละ 31.5 ที่มีความต้องการน้อยร้อยละ 1.2 และผู้ที่ไม่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 29 ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนส่วนหนึ่งอยู่ในครอบครัวที่ไม่ต้องการ ให้บุคคลภายนอกเข้าไปเกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากนัก

2.2.1.2 **เยาวชนมาขอคำแนะนำที่วิทยาลัย** : พบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 78.4 ไม่ต้องการ รองลงมามีความต้องการระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.4 และที่มีความต้องการมากกับมีความต้องการน้อยมีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 3.1 ทั้งนี้เนื่องจากระยะทางจากบ้านมายังวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงห่างไกล ไม่สดวกต่อการมาขอคำแนะนำ

2.2.1.3 **ใช้จดหมายติดต่อ** : พบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 92.6 ไม่ต้องการ รองลงมามีความต้องการระดับปานกลางร้อยละ 6.2 และที่มีความต้องการมากกับมีความต้องการน้อยจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 0.6 ทั้งนี้เนื่องจากการใช้จดหมายติดต่อ อาจจะล่าช้าไม่สะดวก

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าวิธีการถ่ายทอดความรู้แบบรายบุคคลเยาวชน จะมีความต้องการให้ครู-อาจารย์ออกเยี่ยมเยียนที่บ้านหรือไร่นาในระดับที่มากและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.8 และร้อยละ 31.5 ตามลำดับ และเยาวชนส่วนใหญ่ทำโครงการเกษตรที่บ้านจึงต้องการให้ครู-อาจารย์ไปเยี่ยมเยียนและขอคำปรึกษา ส่วนการให้เยาวชนมาขอคำแนะนำที่วิทยาลัยฯ และวิธีการใช้จดหมายติดต่อ เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 78.4 และร้อยละ 92.6 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากระยะทางจากบ้านมายังวิทยาลัยเกษตรกรรมไกลมาก ซึ่งเป็นระยะทางประมาณ 40-60 กิโลเมตร ทำให้การเดินทางไม่สะดวก สำหรับการใช้จดหมายติดต่อนั้นก็ไม่สะดวกเช่นกันเพราะ การส่งจดหมายในหมู่บ้านยังใช้วิธีการส่งผ่านกำนัน และผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำส่ง ซึ่งสามารถรับส่งได้เดือนละประมาณ 2 ครั้ง จึงทำให้การติดต่อทางจดหมายล่าช้ามาก

2.2.2 วิธีการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่ม

2.2.2.1 การบรรยาย : พบว่า ร้อยละ 62.3 มีความต้องการมาก รองลงมามีความต้องการปานกลางร้อยละ 25.4 และต้องการน้อยร้อยละ 12.3 ส่วนที่ไม่ต้องการนั้นไม่มี ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการสอนในลักษณะการบรรยาย ซึ่งครู-อาจารย์ผู้สอนส่วนมากจะใช้วิธีการนี้

2.2.2.2 การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัย : พบว่าส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 77.8 ไม่ต้องการ รองลงมามีความต้องการมากร้อยละ 14.2 และที่มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 8 ส่วนที่มีความต้องการน้อยนั้นไม่มี ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า บ้านที่พักอาศัยของเยาวชนอยู่ไกลจากวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ไม่สะดวกต่อการเดินทางไปรับการฝึกอบรม

2.2.2.3 การสาธิตวิธี : พบว่า ร้อยละ 60.4 มีความต้องการมาก รองลงมามีความต้องการปานกลางร้อยละ 34.0 และที่ไม่ต้องการ ร้อยละ 5.6 ส่วนที่มีความต้องการน้อยนั้นไม่มี ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการสอน ในลักษณะการสาธิตวิธี ซึ่งครู-อาจารย์ส่วนมากจะใช้วิธีการนี้

2.2.2.4 การสาธิตผล : พบว่า ส่วนใหญ่คือร้อยละ 99.4 ไม่ต้องการและที่มีความต้องการมากมีเพียงร้อยละ 0.6 ส่วนที่ต้องการระดับปานกลาง และน้อยนั้นไม่มี ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนไม่คุ้นเคยกับการสอนในลักษณะนี้ เนื่องจากวิธีการสาธิตผลใช้ได้กับบางลักษณะวิชาเท่านั้น เช่น การควบคุมป้องกันกำจัดศัตรูพืช ระบบการให้น้ำแก่พืช ครู-อาจารย์ผู้สอนรวมทั้งหน่วยงานที่เข้าไปทำหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จึงนำวิธีการถ่ายทอดความรู้แบบการสาธิตผลมาใช้กันน้อยมาก

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า วิธีการถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่ม เยาวชนมีความต้องการวิธีการบรรยาย และการสาธิตวิธี คิดเป็นร้อยละ 62.3 และร้อยละ 60.4 ตามลำดับ ส่วนวิธีการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัย และวิธีการสาธิตผล เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 77.8 และร้อยละ 99.4 ตามลำดับ

2.2.3 วิธีการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้แบบมวลชน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.3.1 การจัดรายการทางวิทยุ : พบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 82.1 ไม่ต้องการ รองลงมามีความต้องการมากคิดเป็นร้อยละ 9.3 มีความต้องการระดับปานกลาง ร้อยละ 8 และที่มีความต้องการน้อยร้อยละ 0.6 ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนมีภาระกิจต้องทำกิจกรรมอย่างอื่นเช่น ทำพิธีกรรมทางศาสนา ช่วยงานอาชีพของครอบครัว ในช่วงเวลาที่มีรายการทางวิทยุเกี่ยวกับสาระความรู้ทางการเกษตร

2.2.3.2 **การฉายภาพยนต์และสไลด์ :** พบว่า ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 86.5 ไม่ต้องการ รองลงมามีความต้องการมากร้อยละ 8.0 มีความต้องการระดับปานกลางร้อยละ 4.9 และที่มีความต้องการน้อยร้อยละ 0.6 ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนไม่คุ้นเคยกับการฉายภาพยนต์ และสไลด์ ครู-อาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยใช้กันเพราะไม่สะดวกต่อการนำไปใช้ในท้องถิ่นห่างไกล เพราะสถานที่เรียนในท้องถิ่นชนบทในช่วงที่ผ่านมายังไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้จึงต้องขนย้ายอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก ไม่สะดวกกับอาจารย์ผู้สอน

2.2.3.3 **การแจกเอกสารเผยแพร่ :** พบว่า ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 60.5 ไม่ต้องการ รองลงมามีความต้องการระดับปานกลางร้อยละ 18.5 มีความต้องการมาก ร้อยละ 17.3 และที่ต้องการน้อย ร้อยละ 3.7 ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนไม่ชอบการอ่านทำความเข้าใจจากเอกสารด้วยตนเอง เมื่อพบปัญหาไม่สามารถที่จะทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

2.2.3.4 **การจัดนิทรรศการ :** พบว่า ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 71 ต้องการมาก รองลงมามีความต้องการระดับปานกลางร้อยละ 20.3 มีความต้องการน้อยร้อยละ 6.8 และที่ไม่ต้องการร้อยละ 1.9 ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการเข้าชมนิทรรศการในงานเทศกาลต่าง ๆ หรือตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า วิธีการถ่ายทอดความรู้แบบมวลชนเยาวชนส่วนใหญ่มีความต้องการ วิธีการจัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 71.0 วิธีการที่เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการ ได้แก่ การจัดรายการวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 82.1 การฉายภาพยนต์และสไลด์ร้อยละ 86.5 การแจกเอกสารเผยแพร่ ร้อยละ 60.5

ตาราง 10 ความต้องการวิธีการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ของเยาวชนมุสลิม

ประเภทของวิธีการ	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
แบบรายบุคคล		
ครู-อาจารย์ออกเยี่ยมเยียนเยาวชนที่บ้านหรือไร่นา		
ไม่ต้องการ	47	29.0
น้อย	2	1.2
ปานกลาง	51	31.5
มาก	62	38.3
เยาวชนมาขอคำแนะนำที่วิทยาลัย		
ไม่ต้องการ	127	78.4
น้อย	5	3.1
ปานกลาง	25	15.4
มาก	5	3.1
จดหมายติดต่อ		
ไม่ต้องการ	150	92.6
น้อย	1	0.6
ปานกลาง	10	6.2
มาก	1	0.6
แบบกลุ่ม		
การบรรยาย		
ไม่ต้องการ	-	-
น้อย	20	12.3
ปานกลาง	41	25.4
มาก	101	62.3

ตาราง 10 (ต่อ)

ประเภทของวิธีการ	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัย		
ไม่ต้องการ	126	77.8
น้อย	–	–
ปานกลาง	13	8.0
มาก	23	14.2
การสาธิตวิธี		
ไม่ต้องการ	9	5.6
น้อย	–	–
ปานกลาง	55	34.0
มาก	98	60.4
การสาธิตผล		
ไม่ต้องการ	161	99.4
น้อย	–	–
ปานกลาง	–	–
มาก	1	0.6
แบบมวลชน		
การจัดรายการทางวิทยุ		
ไม่ต้องการ	133	82.1
น้อย	1	0.6
ปานกลาง	13	8.0
มาก	15	9.3

ตาราง 10 (ต่อ)

ประเภทของวิธีการ	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
การฉายภาพยนต์และสไลด์		
ไม่ต้องการ	140	86.5
น้อย	1	0.6
ปานกลาง	8	4.9
มาก	13	8.0
การแจกเอกสารเผยแพร่		
ไม่ต้องการ	98	60.5
น้อย	6	3.7
ปานกลาง	30	18.5
มาก	28	17.3
การจัดนิทรรศการ		
ไม่ต้องการ	3	1.9
น้อย	11	6.8
ปานกลาง	33	20.3
มาก	115	71.0

3. ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมและปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.1 **ระดับความต้องการความรู้ทางการเกษตร** จะเกี่ยวข้องกับวิทยาการด้านการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง อุตสาหกรรมเกษตร ช่างเกษตรและธุรกิจเกษตร รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 11 ดังนี้

ด้านการปลูกพืช : พบว่า เยาวชนมุสลิมต้องการความรู้ทางด้านการปลูกพืชมาก คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาคือ ความต้องการความรู้ทางด้านการปลูกพืชในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.5 และเพียงส่วนน้อยที่ต้องการความรู้ทางด้านการปลูกพืชในระดับที่น้อยคือ ร้อยละ 1.2 เท่านั้น โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช คิดเป็น 3.6 คะแนน แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมีความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืชมาก ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรด้านการปลูกพืช

ด้านการเลี้ยงสัตว์ : พบว่า เยาวชนมุสลิมต้องการความรู้ทางด้านการเลี้ยงสัตว์ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาคือ ต้องการในระดับที่มาก คิดเป็นร้อยละ 43.2 และเพียงส่วนน้อยที่ต้องการในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.3 โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ คิดเป็น 3.3 คะแนน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์มาก ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพเกษตรในเขตอำเภอกงหรา จะให้การส่งเสริมด้านการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการปลูกพืช

ด้านอุตสาหกรรมเกษตร : พบว่า เยาวชนมุสลิมร้อยละ 45.1 ต้องการความรู้ทางด้านอุตสาหกรรมเกษตรในระดับปานกลางรองลงมา คือ ต้องการในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.1 และเพียงร้อยละ 22.8 ที่ต้องการในระดับที่มาก โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ย ความต้องการความรู้ด้านอุตสาหกรรมเกษตร คิดเป็น 2.9 คะแนน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีความต้องการความรู้ด้านอุตสาหกรรมเกษตรปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากความรู้ด้านอุตสาหกรรมเกษตรที่ได้รับจากการถ่ายทอดให้กับเยาวชน ได้นำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น

ด้านช่างเกษตร : พบว่า เยาวชนมุสลิม ร้อยละ 46.3 ต้องการความรู้ทางด้านช่างเกษตรในระดับน้อย รองลงมาคือ ความต้องการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.8 และเพียงส่วนน้อยที่มีความต้องการในระดับที่มากคือ จำนวนร้อยละ 9.9 โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการความรู้ด้านการเกษตร คิดเป็น 2.6 คะแนน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีความต้องการความรู้ด้านช่างเกษตรปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพเกษตร ในปัจจุบันจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรอย่างแพร่หลายมากขึ้น เยาวชนส่วนหนึ่งจึงให้ความสนใจความรู้ด้านช่างเกษตรในระดับปานกลาง

ด้านธุรกิจเกษตร : พบว่า เยาวชนมุสลิม ร้อยละ 46.9 ต้องการความรู้ทางด้านธุรกิจเกษตรในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ต้องการระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 32.1 และที่ต้องการในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 21 โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการความรู้

ด้านธุรกิจเกษตร คิดเป็น 3.1 คะแนน แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมีความต้องการความรู้ทางด้านธุรกิจเกษตรปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับราคาผลผลิตตกต่ำ ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา เยาวชนส่วนหนึ่งจึงให้ความสนใจความรู้ด้านธุรกิจเกษตรในระดับปานกลาง

ด้านการประมง : พบว่า เยาวชนมุสลิม ร้อยละ 65.4 ต้องการความรู้ทางด้านการประมงในระดับที่น้อย รองลงมาคือ ต้องการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.9 และเพียงส่วนน้อยที่ต้องการความรู้ทางด้านการประมงในระดับที่มาก คิดเป็นร้อยละ 3.7 โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการความรู้ด้านการประมง คิดเป็น 2.4 คะแนน แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมีความต้องการความรู้ทางด้านประมงน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสภาพพื้นที่ในเขตอำเภอกงหราไม่เหมาะแก่การทำประมง

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เยาวชนมุสลิมมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรในด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ในระดับที่มาก ทั้งนี้เนื่องจากบิดามารดาของเยาวชนมีอาชีพทางการเกษตรด้านการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับพื้นที่ในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง กรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายให้การสนับสนุนและส่งเสริมการทำไร่นาสวนผสมอยู่ด้วย เยาวชนจึงให้ความสนใจ และเลือกทำโครงการเกษตรด้านการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์กันมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.6 และ 3.3 คะแนน ตามลำดับ ต้องการความรู้ทางด้านธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรและช่างเกษตรในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.1, 2.9 และ 2.6 คะแนน ตามลำดับ และต้องการความรู้ทางด้านการประมงในระดับน้อย เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำสวนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.4 คะแนน ผู้ที่ไม่มีความต้องการความรู้ในด้านต่าง ๆ นั้น ไม่มีเลย แสดงให้เห็นว่า ทุกคนต้องการความรู้ทางการเกษตรด้านต่าง ๆ ทั้งหมด แต่ความมากน้อยต่างกัน ดังรายละเอียดที่กล่าวแล้ว

จากผลการศึกษา ได้สะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนจะให้ความสำคัญกับการผลิตคือการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์มาก แต่จะให้ความสำคัญกับด้านธุรกิจเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร ในอับดับรองลงมาทั้ง ๆ ที่ปัญหาของเกษตรกรที่พบมากคือ ด้านธุรกิจเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งได้แก่ การตลาดการรวมกลุ่มของเกษตรกรและปัญหาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร หากจะแก้ปัญหาให้ถูกจะต้องหาวิธีการชี้แนะให้เยาวชน เห็นความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ และให้ความสนใจความรู้ด้านธุรกิจเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตรให้มากขึ้น

ตาราง 11 ระดับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม (n=162)

สาขาความรู้	ระดับความต้องการ				คะแนนเฉลี่ย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ	
ด้านการปลูกพืช	101(62.3)	59(36.5)	2 (1.2)*	-	3.6
ด้านการเลี้ยงสัตว์	70(43.2)	72(44.5)	20(12.3)	-	3.3
ด้านธุรกิจเกษตร	52(32.1)	76(46.9)	34(21.0)	-	3.1
ด้านอุตสาหกรรมเกษตร	37(22.8)	73(45.1)	52(32.1)	-	2.9
ด้านช่างเกษตร	16 (9.9)	71(43.8)	75(46.3)	-	2.6
ด้านการประมง	6 (3.7)	50(30.9)	106(65.4)	-	2.4

* ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่าร้อยละ

3.2 **ความต้องการความรู้ทางด้านการเกษตร แยกตามประเภทสาขาวิชา** ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 12

<u>การปลูกพืช</u> : พบว่า เยาวชนมุสลิม คิดเป็นร้อยละ 66.7 ต้องการความรู้สาขาวิชาการปลูกไม้ผล รองลงมาคือ การปลูกยางพาราร้อยละ 16.7 การปลูกผักร้อยละ 9.8 การปลูกข้าวร้อยละ 4.3 การปลูกสัปปะรดร้อยละ 1.9 และการปลูกถั่วต่าง ๆ เพียงร้อยละ 0.6 ส่วนความรู้การปลูกข้าวโพดไม่มีผู้ต้องการ ความรู้สาขาวิชาการปลูกไม้ผลที่ต้องการมากได้แก่ ทุเรียน เงาะ ลองกอง ลางสาด ขนุน ทั้งนี้พื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอกงหราเหมาะแก่การปลูกไม้ผล และไม้ผลเหล่านี้ให้ผลตอบแทนดีกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น ประกอบกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกไม้ผล ดังจะเห็นได้จากการจัดให้มีงานวันไม้ผลของอำเภอกงหราเป็นประจำทุกปี มีกิจกรรมประกวดผลไม้ จัดนิทรรศการแสดงผลงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล (กรมส่งเสริมการเกษตร ; 2535 : 42)

การเลี้ยงสัตว์ : พบว่า เยาวชนมุสลิมคิดเป็นร้อยละ 28.4 ต้องการความรู้สาขาวิชาการเลี้ยงไก่ รองลงมาคือ การเลี้ยงโคเนื้อร้อยละ 22.1 การเลี้ยงแพะ แกะ ร้อยละ 19.1 การเลี้ยงโคนมร้อยละ 16.7 การเลี้ยงเป็ดร้อยละ 9.3 การเลี้ยงนกกระทาร้อยละ 2.5 และการเลี้ยงกระต่าย ร้อยละ 1.9 ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวของเยาวชนมุสลิมในพื้นที่อำเภอกงหราเนียมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองมานานแล้ว ส่วนใหญ่จะเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน ที่เหลือมีจำหน่ายบ้างเล็กน้อย ส่วนการเลี้ยงโคเนื้อ แพะ และโคนมนั้น มีผลมาจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุงได้ให้การส่งเสริมการเลี้ยงอย่างจริงจังเมื่อประมาณ 4-5 ปีที่ผ่านมา

อุตสาหกรรมเกษตร : พบว่า เยาวชนมุสลิม คิดเป็นร้อยละ 47.5 ต้องการความรู้สาขาวิชาการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร รองลงมาคือ หลักการเก็บรักษา และถนอมผลผลิตการเกษตรร้อยละ 42 ผลิตภัณฑ์พืชร้อยละ 6.8 ส่วนผลิตภัณฑ์สัตว์ร้อยละ 3.1 และอื่น ๆ ระบุว่า การผลิตกระถางปลูกต้นไม้ร้อยละ 0.6

ช่างเกษตร : พบว่า เยาวชนมุสลิม คิดเป็นร้อยละ 32.7 ต้องการความรู้สาขาวิชาการซ่อมเครื่องจักรกล รองลงมาคือ การซ่อมเครื่องยนต์เล็กร้อยละ 27.8 การใช้และบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำร้อยละ 21 การใช้ และบำรุงรักษารถไถนาเดินตามร้อยละ 9.9 และการเชื่อมบัดกรีโลหะ ร้อยละ 8.6

ธุรกิจเกษตร : พบว่า เยาวชนมุสลิม คิดเป็นร้อยละ 48.8 ต้องการความรู้สาขาวิชาการตลาดผลิตผลการเกษตร สำหรับสหกรณ์การเกษตรกับวิธีการจัดหาและดำเนินการเกี่ยวกับเงินทุนการเกษตร มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 22.2 ส่วนบัญชีฟาร์มร้อยละ 6.8

การประมง : พบว่า เยาวชนมุสลิม คิดเป็นร้อยละ 45.7 ต้องการความรู้สาขาวิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด รองลงมาคือ การเพาะพันธุ์ปลาร้อยละ 40.1 การเลี้ยงกุ้งร้อยละ 12.3 และการเลี้ยงกบร้อยละ 1.9

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์มากโดยเฉพาะการปลูกพืชพวกไม้ผลและยางพารา ส่วนการเลี้ยงสัตว์ได้แก่ การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงโคเนื้อ แพะ แกะ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ความต้องการความรู้ด้านธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร และช่างเกษตรในระดับปานกลาง ด้านธุรกิจเกษตร สาขาวิชาที่ให้ความสนใจต้องการมากได้แก่ การตลาดผลิตผลเกษตร สหกรณ์การเกษตร และวิธีการจัดหา และดำเนินการเกี่ยวกับเงินทุนการเกษตร ด้าน

อุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิชาที่ต้องการมากได้แก่ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และหลักการเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร ด้านช่างเกษตร สาขาวิชาที่ต้องการมากได้แก่ การซ่อมเครื่องจักรกลและการซ่อมเครื่องยนต์เล็ก ส่วนที่มีความต้องการน้อยคือ ด้านการประมง สาขาวิชาที่ต้องการได้แก่ การเลี้ยงปลาน้ำจืด

ตาราง 12 ความต้องการความรู้ทางด้านการเกษตรแยกตามประเภทสาขาวิชา

ประเภทของสาขาวิชา	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>การปลูกพืช</u>		
การปลูกไม้ผล	108	66.7
การปลูกยางพารา	27	16.7
การปลูกผัก	16	9.8
การปลูกข้าว	7	4.3
การปลูกสับปะรด	3	1.9
การปลูกถั่วต่าง ๆ	1	0.6
การปลูกข้าวโพด	-	-
<u>การเลี้ยงสัตว์</u>		
การเลี้ยงไก่	46	28.4
การเลี้ยงโคเนื้อ	36	22.1
การเลี้ยงแพะ แกะ	31	19.1
การเลี้ยงโคนม	27	16.7
การเลี้ยงเป็ด	15	9.3
การเลี้ยงนกกระทา	4	2.5
การเลี้ยงกระต่าย	3	1.9

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเภทของสาขาวิชา	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
<u>การประมง</u>		
การเลี้ยงปลาน้ำจืด	74	45.7
การเพาะพันธุ์ปลา	65	40.1
การเลี้ยงกุ้ง	20	12.3
การเลี้ยงกบ	3	1.9
<u>อุตสาหกรรมเกษตร</u>		
การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	77	47.5
หลักการเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร	68	42.0
ผลิตภัณฑ์พืช	11	6.8
ผลิตภัณฑ์สัตว์	5	3.1
การผลิตกระถางปลูกต้นไม้	1	0.6
<u>ช่างเกษตร</u>		
การซ่อมเครื่องจักรกล	53	32.7
การซ่อมเครื่องยนต์เล็ก	45	27.8
การใช้และบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ	34	21.0
การใช้และบำรุงรักษารถไถนาเดินตาม	16	9.9
การเชื่อมบัดกรีโลหะ	14	8.6
<u>ธุรกิจเกษตร</u>		
การตลาดผลิตผลเกษตร	79	48.8
สหกรณ์การเกษตร	36	22.2
วิธีการจัดหาและดำเนินการเกี่ยวกับเงินทุนการเกษตร	36	22.2
บัญชีฟาร์ม	11	6.8

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรและข้อเสนอแนะ

3.3.1 ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม มีรายละเอียดดังปรากฏในตาราง 13

การสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง : พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือร้อยละ 97.5 ไม่มีปัญหาในเรื่องของการสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่มีปัญหาเพียงร้อยละ 2.5 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้มาเรียน ขาดเงินทุนสนับสนุนการเรียนและทำโครงการเกษตร

การทำพิธีกรรมทางศาสนา : พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 95.1 ไม่มีปัญหาเรื่องของการทำพิธีกรรมทางศาสนา ที่มีปัญหาเพียงร้อยละ 4.9 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ สถานที่ทำพิธีกรรมทางศาสนาไม่เหมาะสม มีเสียงรบกวน ขาดสมาธิ มีเวลาค่อนข้างจำกัด

ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน : พบว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน เนื่องจากกว่า เยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอกงหราใช้ภาษาท้องถิ่นภาคใต้และมีความรู้ความเข้าใจภาษาไทย จากการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษามาก่อน

ครู-อาจารย์ผู้สอน : พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือร้อยละ 95.1 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ผู้สอน ที่มีปัญหาเพียงร้อยละ 4.9 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนบางท่านสอนเร็วเกินไป ใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย ไม่เข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น การตรวจเยี่ยมโครงการน้อยไป

การเดินทางมาเรียน : พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 82.1 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางมาเรียน ส่วนที่มีปัญหาเพียง ร้อยละ 17.9 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ ถนนหนทางไม่สะดวกโดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน กรณีที่เดินทางโดยรถประจำทาง มีรถบริการจำนวนน้อย การเดินทางไกลเกินไป

เวลาเรียน : พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 92.0 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ส่วนที่มีปัญหาเพียงร้อยละ 8.0 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ เวลาเรียนมากเกินไป แต่ละภาคเรียนมีเวลาเรียนจำกัด เนื่องจากเยาวชนต้องเรียนวิชาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม และขณะเดียวกันก็ต้องเข้าเรียนในโครงการ อศ.กช.ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงด้วย

สถานที่เรียน : พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 79.0 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เรียน ส่วนที่มีปัญหาร้อยละ 21.0 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ ห้องเรียนแคบเกินไป แสงสว่างไม่เพียงพอ สถานที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ ห้องเรียนอยู่ใกล้ถนนเกินไป มีเสียงดังรบกวน

โดยสรุปจะเห็นว่า เยาวชนส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้ามาเรียนในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรม ส่วนที่มีปัญหาอยู่บ้างนั้นได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ปัญหาที่พบคือ ห้องเรียนแคบ แสงสว่างไม่เพียงพอ มีเสียงดังรบกวน ปัญหาการเดินทางมาเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ปัญหาที่พบคือ ระยะการเดินทางไกลเกินไป ถนนหนทางไม่สะดวก รถประจำทางมีน้อยเกินไป ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.0 ปัญหาที่พบคือ วิชาที่เรียนมากเกินไป เวลาเรียนมีจำกัด นอกจากนั้น ปัญหาที่พบน้อยได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ผู้สอน การทำพิธีกรรมทางศาสนา และการสนับสนุนจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ส่วนที่ไม่มีปัญหาเลยคือ ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน

ตาราง 13 ปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ปัญหา	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
การสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง		
ไม่มี	158	97.5
มี	4	2.5
การทำพิธีกรรมทางศาสนา		
ไม่มี	154	95.1
มี	8	4.9
ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน		
ไม่มี	162	100.0
มี	-	-

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหา	จำนวน (n=162)	ร้อยละ
ครู-อาจารย์ผู้สอน		
ไม่มี	154	95.1
มี	8	4.9
การเดินทางมาเรียน		
ไม่มี	133	82.1
มี	29	17.9
เวลาเรียน		
ไม่มี	149	92.0
มี	13	8.0
สถานที่เรียน		
ไม่มี	128	79.0
มี	34	21.0

3.3.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เยาวชนมุสลิมได้ให้ข้อเสนอแนะจัดเรียงตามลำดับความสำคัญมากน้อยของผู้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

3.3.2.1 ผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษาจากโครงการอาชีวศึกษา เพื่อการพัฒนาชนบทแล้ว ควรจะมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและสมัครเข้าทำงานได้ด้วย

3.3.2.2 ควรจัดให้มีการทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้มากขึ้น

3.3.2.3 ควรนำนักเรียนไปเรียนและฝึกงานที่วิทยาลัยเกษตรกรรมให้มากขึ้น และมีรถบริการรับส่งด้วย

3.3.2.4 ควรจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะเกษตร และการแข่งขันกีฬาของนักเรียนในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท รวมเข้ากับการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในวิทยาลัยด้วย

3.3.2.5 ควรจัดสถานที่นั่งพักผ่อน อ่านหนังสือ และจัดกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียนให้มากขึ้น

3.3.2.6 ควรจัดสื่อการเรียนการสอน ที่ทันสมัยมาใช้ตามความเหมาะสม

3.3.2.7 ควรเปิดสอนสาขาวิชาที่น่าสนใจและเหมาะสมกับท้องถิ่นให้มากขึ้น

3.3.2.8 ควรให้ทุนสนับสนุนการทำโครงการของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและครู-อาจารย์ไปตรวจเยี่ยมโครงการให้มากขึ้น

3.3.2.9 ควรจะเปิดสาขาย่อยของโครงการเรียน ในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทเพิ่มเติม โดยเฉพาะท้องถิ่นที่มีเยาวชนจำนวนมากและอยู่ห่างไกล

3.3.2.10 ควรมีการสอบคัดเลือก ผู้ที่จะเข้ามาเรียนในโครงการเพื่อจะได้ผู้ที่สนใจ เข้าเรียนอย่างแท้จริงและผู้เรียนมีคุณภาพมากขึ้น

3.3.2.11 ควรจัดสถานที่ทำโครงการเกษตรบริการสำหรับผู้สนใจแต่ไม่มีพื้นที่ดินสำหรับทำโครงการ

3.3.2.12 โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท ควรจะเปิดโอกาสแก่ผู้ที่สนใจอย่างกว้างขวาง ไม่จำกัดเฉพาะเยาวชนเท่านั้น

3.3.2.13 ครู-อาจารย์ ควรรับรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมที่นับถือศาสนาอิสลามบ้าง โดยหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางหมู่บ้านจัดขึ้น

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรนี้ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ทางสถิติ โดยเป็นการทดสอบสมมติฐานต่าง ๆ ซึ่งในการทดสอบสมมติฐานนั้นตัวแปรอิสระบางตัวอยู่ในรูปที่บ่งชี้เพียงลักษณะเดียว บางตัวอยู่ในรูปของดัชนี การกำหนดตัวกลางแบ่งค่าความมากน้อยของข้อมูล ใช้ค่ามัธยฐานในการวัด สำหรับตัวแปรที่อยู่ในรูปของดัชนีมีรายละเอียดของการจัดทำดัชนีในภาคผนวก ข. การทดสอบสมมติฐานต่าง ๆ มีดังนี้

4.1 **การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 :** เยาวชนมุสลิมเพศชาย จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเพศหญิง

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนเพศชาย ร้อยละ 70.4 เพศหญิง ร้อยละ 29.6 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนเพศชาย ร้อยละ 64.8 เพศหญิง ร้อยละ 35.2 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ระหว่างเยาวชนเพศหญิงและเพศชาย (ตาราง 14) โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมเพศชายจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากปัจจุบันเยาวชนมุสลิม ได้มีการพัฒนาในเรื่องของการให้การฝึกอบรมความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น แม้ว่าเยาวชนมุสลิมเพศหญิงก็ได้รับบริการอย่างทั่วถึงเช่นกัน ทำให้ทุกคนรับรู้ถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนเองดีขึ้น โดยที่สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะวิทยุและโทรทัศน์มีส่วนทำให้เกิดการตื่นตัวในหมู่เยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 96) กล่าวว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างและพัฒนาทัศนคติ ส่วนที่สำคัญได้แก่ บิดามารดา ครู-อาจารย์ เพื่อน สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และวิทยาการต่าง ๆ

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

เพศ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	50	70.4	59	64.8
หญิง	21	29.6	32	35.2
รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 0.340 \quad , \quad P > 0.05$$

4.2 **การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 :** เยาวชนมุสลิมที่มีอายุมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อยเป็นเยาวชนที่มีอายุน้อย ร้อยละ 40.8 อายุมากร้อยละ 59.2 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่มีอายุน้อยร้อยละ 46.2 อายุมากร้อยละ 53.8 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนอายุน้อยและอายุมาก (ตาราง 15) โดยสรุปจะเห็นได้ว่า อายุของเยาวชนมุสลิมไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่มีอายุมากจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากอายุของเยาวชนส่วนใหญ่ใกล้เคียงกัน อยู่ในวัยเดียวกัน (ดูรายละเอียดในตาราง 1) ความต้องการจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กิติพันธ์ รุจิกุล (2529 : 139) กล่าวไว้ว่า อายุและประสบการณ์เป็นเครื่องบ่งชี้และตัวกำหนดพฤติกรรมของคน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วบุคคลที่มีอายุใกล้เคียงกัน มักจะมีความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมใกล้เคียงกันด้วย และจากการศึกษาของ เสริมวิทย์ นิลรัตน์ (2536 : 98) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับผลการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนโดยส่วนรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเรื่องเกี่ยวกับ

ผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยส่วนรวมระหว่าง ผู้จัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีอายุน้อยกับอายุมาก โดยให้เหตุผลว่าครูผู้จัดการโรงเรียนได้ยึดเอาการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษามาเป็นแบบอย่างเหมือนกัน ตลอดจนการให้การอุดหนุนโดยกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

อายุ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (16-17 ปี)	29	40.8	42	46.2
มาก (18-23 ปี)	42	59.2	49	53.8
รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 0.266 \quad , \quad P > 0.05$$

4.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 : เยาวชนมุสลิมที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำร้อยละ 50.7 มีระดับการศึกษาสูงร้อยละ 49.3 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำร้อยละ 53.8 มีระดับการศึกษาสูงร้อยละ 46.2 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ และระดับการศึกษาสูง (ตาราง 16) โดยสรุปจะเห็นว่าระดับการศึกษาของเยาวชนมุสลิม ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษาจึงเป็นปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ ที่เป็นเช่นนี้

อาจเนื่องจากระดับการศึกษาของเยาวชนไม่ได้แตกต่างกันมากนักคือ เยาวชนทั้งหมดที่ได้ทำการศึกษาพบว่า มีระดับการศึกษาต่ำสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ดูรายละเอียดในตาราง 1) ความคิดเห็นจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เสริมวิทย์ นิลรัตน์ (2536 : 98) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยส่วนรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเรื่องเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยส่วนรวมระหว่างผู้จัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกับที่มีวุฒิทางการศึกษาสูง โดยให้เหตุผลว่า หลักสูตรด้านวิชาศาสนาอิสลามไม่ว่าจะศึกษาที่ใด จะมีเนื้อหาสาระทำนองเดียวกัน การปฏิบัติจะเหมือน ๆ กัน

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

การศึกษา	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (ม.3)	36	50.7	49	53.8
สูง (ม.4-5)	35	49.3	42	46.2
รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 0.057 \quad , \quad P > 0.05$$

4.4 **การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 :** เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดา มีอาชีพทางการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดามีอาชีพอื่น

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่บิดามารดามีอาชีพทางการเกษตรร้อยละ 94.4 อาชีพอื่นนอกเหนือจากการเกษตรร้อยละ 5.6 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่บิดามารดามอาชีพทางการเกษตรร้อยละ 95.6 อาชีพอื่นนอกเหนือจากการ

เกษตรร้อยละ 4.4 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่บิดามารดามีอาชีพทางการเกษตรและบิดามารดามีอาชีพอื่นนอกเหนือจากการเกษตร (ตาราง 17) โดยสรุปจะเห็นว่า อาชีพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชน ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีอาชีพทางการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่บิดามารดามีอาชีพอื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก เยาวชนที่บิดามารดามีอาชีพอื่นนอกเหนือการเกษตรก็ตาม แต่ยังเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ของท้องถิ่นที่มีอาชีพทางการเกษตร เช่น ค้าขายผลไม้ รับจ้างทำสวน ดูแลสวน ตัดแต่งกิ่ง เหล่านี้ เป็นต้น จึงน่าจะมีส่วนทำให้ไม่แตกต่างกัน ในเรื่องของความต้องการความรู้ทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมจิตร สุวรรณมุกข์ (2528 : 105) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง และความสนใจทางการเมือง โดยไม่พบความแตกต่างทางสถิติเกี่ยวกับอาชีพของครอบครัวระหว่างนักเรียนที่มีระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองต่ำและสูง โดยให้เหตุผลว่า การที่บุคคลสนใจทางการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ก็ต่อเมื่อรู้สึกว่าตนเองสูญเสียผลประโยชน์ เช่น กระทบกระเทือนต่ออาชีพความเป็นอยู่ แต่สำหรับนักเรียนอาจจะยังไม่รู้สึกถึงผลกระทบดังกล่าว

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

อาชีพ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตร	67	94.4	87	95.6
นอกภาคเกษตร	4	5.6	4	4.4
รวม	71	100.0	91	100.0

$x^2 = 0$, $P > 0.05$

4.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรน้อย

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่บิดามารดามีรายได้ต่อครอบครัวต่อปีน้อย ร้อยละ 54.9 รายได้ต่อครอบครัวต่อปีมาก ร้อยละ 45.1 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่บิดามารดามีรายได้ต่อครอบครัวต่อปีน้อย ร้อยละ 47.3 รายได้ต่อครอบครัวต่อปีมาก ร้อยละ 52.7 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่มีบิดามารดามีรายได้ต่อครอบครัวต่อปีต่ำ และรายได้ต่อครอบครัวต่อปีสูง (ตาราง 18) โดยสรุปจะเห็นว่า รายได้ของบิดามารดาของเยาวชนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก รายได้จากการทำอาชีพเกษตรไม่ได้แตกต่างไปจากรายได้อื่นนอกเหนือการเกษตร ประกอบกับบิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่ มีอาชีพรองอย่างอื่นควบคู่กับอาชีพเกษตร (ดูรายละเอียดในตาราง 2) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของภูวดล สาลีเกษตร (2536 : 149) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการยอมรับการผสมเทียมโค โดยไม่พบความแตกต่างทางสถิติเกี่ยวกับรายได้ระหว่างเกษตรกรกลุ่มผู้ยอมรับกับกลุ่มที่ไม่ยอมรับการผสมเทียมโค เนื่องจากเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีอาชีพหลักและอาชีพเสริมที่คล้ายคลึงกันคือ มีอาชีพทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลักและมีการเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

รายได้	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (2,000-24,000 บาท)	39	54.9	43	47.3
มาก (25,000-90,000 บาท)	32	45.1	48	52.7
รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 0.658 \quad , \quad P > 0.05$$

4.6 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่ จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก ร้อยละ 53.5 เนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่ ร้อยละ 46.5 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก ร้อยละ 44.0 เนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่ร้อยละ 56.0 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก และเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่ (ตาราง 19) โดยสรุปจะเห็นว่า เนื้อที่ถือครองทำการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากเยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก ประกอบกับเยาวชนอยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกัน ระดับการศึกษาก็

ไม่แตกต่างกัน จึงน่าจะมีส่วนทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

เนื้อที่ถือครองทำการเกษตร	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก (2-11 ไร่)	38	53.5	40	44.0
ใหญ่ (12-50 ไร่)	33	46.5	51	56.0
รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 1.103 \quad , \quad P > 0.05$$

4.7 การทดสอบสมติฐานข้อที่ 7 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดาเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ร้อยละ 67.6 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ร้อยละ 32.4 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ร้อยละ 58.2 ที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ร้อยละ 41.8 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และที่บิดามารดาเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ (ตาราง 20) โดยสรุปจะเห็นว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชน ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่าเยาวชน

มุสลิมที่บิดามารดาเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มบิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากบิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ กันน้อยมาก ประกอบกับเยาวชนส่วนใหญ่มีอายุและระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน จึงน่าจะมีส่วนทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บำเพ็ญ เขียวหวาน (2535 : 73) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นกับรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

การเป็นสมาชิกกลุ่ม		ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
		น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	(1 คะแนน)	48	67.6	53	58.2
มาก	(2 คะแนน)	23	32.4	38	41.8
	รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 1.117 \quad , \quad P > 0.05$$

4.8 **การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8** : เยาวชนมุสลิมที่ระยะทางจากบ้านใกล้กับสถานที่เรียน จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่ระยะทางจากบ้านไกลกับสถานที่เรียน

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อยเป็นเยาวชนที่มีระยะทางอยู่ใกล้สถานที่เรียน ร้อยละ 40.8 ที่มีระยะทางอยู่ไกลสถานที่

เรียน ร้อยละ 59.2 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่มีระยะทางอยู่ใกล้สถานที่เรียนร้อยละ 47.3 ที่ระยะทางอยู่ไกลสถานที่เรียนร้อยละ 52.7 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่มีระยะทางอยู่ใกล้สถานที่เรียน และเยาวชนที่มีระยะทางอยู่ไกลสถานที่เรียน (ตาราง 21) โดยสรุปจะเห็นว่าระยะทางใกล้หรือไกลจากสถานที่เรียนของเยาวชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 8 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่ระยะทาง จากบ้านใกล้กับสถานที่เรียน จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่ระยะทางจากบ้านไกลกับสถานที่เรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ปัจจุบันระยะทางใกล้หรือไกลไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการมาเรียน มียานพาหนะโดยเฉพาะจักรยานใช้กันมาก (ดูรายละเอียดในตาราง 5) แม้เยาวชนที่อยู่ห่างไกลไม่สะดวกต่อการเดินทางก็สามารถมาพักอาศัยในที่พักที่ทางโรงเรียนได้จัดให้

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ระยะทาง	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใกล้ (1-3 กม.)	29	40.8	43	47.3
ไกล (4-15 กม.)	42	59.2	48	52.7
รวม	71	100.0	91	100.0

$$x^2 = 0.429 \quad , \quad P > 0.05$$

4.9 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 9 : เยาวชนมุสลิมที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 14.1 ที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 85.9 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 20.9 ที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ร้อยละ 79.1 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (ตาราง 22) โดยสรุปจะเห็นว่า การมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชน ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 9 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากเยาวชนมุสลิมที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่จะไม่มีปัญหาในเรื่องของแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร (ดูรายละเอียดตาราง 6) จึงน่าจะมีส่วนทำให้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำ กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งน้ำกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

แหล่งน้ำ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (1 คะแนน)	10	14.1	19	20.9
มาก (2 คะแนน)	61	85.9	72	79.1
รวม	71	100.0	91	100.0

$x^2 = 0.833$, $P > 0.05$

4.10 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 10 : เยาวชนมุสลิมที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูง จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำ

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อย เป็นเยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำร้อยละ 35.2 มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูงร้อยละ 64.8 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมาก เป็นเยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำ ร้อยละ 27.5 มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูงร้อยละ 72.5 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำและที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูง (ตาราง 23) โดยสรุปจะเห็นว่า การมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชน ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 10 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูงจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีอายุ ระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน ประกอบกับอาชีพของบิดามารดาส่วนใหญ่ทำการเกษตร เยาวชนจึงมีความผูกพันกับอาชีพเกษตร

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ทัศนคติ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย(24-28 คะแนน)	25	35.2	25	27.5
มาก(29-30 คะแนน)	46	64.8	66	72.5
รวม	71	100.0	91	100.0

$x^2 = 0.78$, $P > 0.05$

4.11 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 11 : เยาวชนมุสลิมที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรน้อยเป็นเยาวชนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย ร้อยละ 63.4 ที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมาก ร้อยละ 36.6 ส่วนเยาวชนมุสลิมที่มีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากเป็นเยาวชนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย ร้อยละ 59.3 ที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมาก ร้อยละ 40.7 ซึ่งไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างเยาวชนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย และที่คาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมาก (ตาราง 24) โดยสรุปจะเห็นว่า ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับไม่มีความสัมพันธ์ กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชน ผลการศึกษาจึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 11 ที่ว่า เยาวชนมุสลิมที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมากจะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีอายุ และระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันมาก จึงน่าจะมีส่วนทำให้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง ความคาดหวังกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ความคาดหวัง	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร			
	น้อย (13-17 คะแนน)		มาก (18-23 คะแนน)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (4-7 คะแนน)	45	63.4	54	59.3
มาก (8-9 คะแนน)	26	36.6	37	40.7
รวม	71	100.0	91	100.0

$x^2 = 0.130$, $P > 0.05$

โดยภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความต้องการความรู้ทางการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ทางสถิติของตัวแปร อันเป็นการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด 11 ตัวแปร ได้แก่

สมมติฐานข้อที่ 1 : เยาวชนมุสลิมเพศชาย จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานข้อที่ 2 : เยาวชนมุสลิมที่มีอายุมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีอายุน้อย

สมมติฐานข้อที่ 3 : เยาวชนมุสลิมที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 4 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีอาชีพทางการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่บิดามารดามีอาชีพอื่น

สมมติฐานข้อที่ 5 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่บิดามารดามีรายได้ทางการเกษตรน้อย

สมมติฐานข้อที่ 6 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดา มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดใหญ่ จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่บิดามารดามีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรขนาดเล็ก

สมมติฐานข้อที่ 7 : เยาวชนมุสลิมที่บิดามารดาเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ

สมมติฐานข้อที่ 8 : เยาวชนมุสลิมที่ระยะทางจากบ้านใกล้กับสถานที่เรียน จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่ระยะทางจากบ้านไกลกับสถานที่เรียน

สมมติฐานข้อที่ 9 : เยาวชนมุสลิมที่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่ไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

สมมติฐานข้อที่ 10 : เยาวชนมุสลิมที่มีทัศคติต่ออาชีพเกษตรในระดับสูง จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่าเยาวชนที่มีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรในระดับต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 11 : เยาวชนมุสลิมที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับมาก จะมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรมากกว่า เยาวชนที่มีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับน้อย

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด 11 สมมติฐาน พอจะสรุปได้ว่า ไม่พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุที่ เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีระดับอายุ การศึกษาที่ใกล้เคียงกัน อยู่ในวัยเดียวกัน ความคิดเห็นต่าง ๆ จึงไม่ค่อยแตกต่างกัน ประกอบกับเยาวชนมุสลิมส่วนหนึ่งคือ ร้อยละ 25.3 จะเป็นผู้ที่มาพักอาศัยอยู่ในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนจัดที่พักให้เยาวชนเหล่านี้จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ที่สำคัญได้แก่ การทำพิธีกรรมทางศาสนา รับการฝึกอบรมสั่งสอนและเรียนรู้ภาษาอาหรับจนกว่าจะจบหลักสูตร แม้เยาวชนที่ไม่ได้พักที่โรงเรียนก็ตามต้องมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ตามที่ทางโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามแต่ละแห่งกำหนด จากผลการรับบริการทางการศึกษา และรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เหมือนกันจึงน่าที่จะมีผลทำให้ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกต่าง ๆ คล้าย ๆ กัน สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 96-97) กล่าวว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้าง และพัฒนาทัศนคติ ได้แก่ บิดามารดา ครู-อาจารย์ เพื่อน สื่อมวลชน สถาบันศาสนา และวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มารศรี จันทร์ชลอ (2534 : 67) พบว่า นักเรียนที่มี

สถานะภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวสูงและต่ำ มีความรับผิดชอบที่ไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า กลไกปฏิสังสรรค์ของสถาบันในสังคมเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิก มีปรัชญาและเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาบนพื้นฐานของหลักคำสอนทางศาสนาที่ยึดเอาความรัก ความเมตตา เป็นหลักของการอบรมให้แก่เด็กนักเรียน เช่นเดียวกันกับทฤษฎีการกระทำทางสังคม (theory of social action) ของพาร์สัน (Parson, 1951 : 278) ได้อธิบายถึงการกระทำของมนุษย์ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้กับสังคมโดยทั่วไปได้คือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ระบบของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก และวัฒนธรรมในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิดหรือความเชื่อ ความสนใจ ปัจจัยเหล่านี้จะมีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน เกิดเป็นการกระทำของบุคคลขึ้นมา

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตัวแปรอิสระบางตัวเป็นประเภทช่วงมาตรา (Interval scale) ดังนั้น เพื่อให้ผลของการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson correlation) มาทำการทดสอบพบว่า การมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ส่วนตัวแปรอื่นที่นำมาศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัย

ปัจจุบันการเกษตรยังเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย เป็นที่ทราบกันดีว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการศึกษาต่ำเป็นเกษตรกรรายย่อยและมีฐานะยากจน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เร่งพัฒนาและปรับปรุงการเกษตรของชาติเพื่อให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามนโยบายการกระจายรายได้ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ทำให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจในอาชีพของตนเองมากยิ่งขึ้น รัฐได้ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีแก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร แต่การนำเทคโนโลยีมาใช้นั้น ใช่ว่าเกษตรกรจะประสบผลสำเร็จในอาชีพเสมอไป สิ่งที่สำคัญคือเกษตรกรจะต้องมีความรู้ความสามารถด้วย ดังนั้นการให้บริการทางการศึกษาแก่เกษตรกรจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การศึกษาแก่เยาวชน ซึ่งเป็นบุตรหลานของเกษตรกร การศึกษาในเรื่องนี้จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน ให้ตรงกับความต้องการของเยาวชนและสอดคล้องกับความเป็นจริงสำหรับท้องถิ่นมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ ก็เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ทางกายภาพ และจิตวิทยา ตลอดจนความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรและศึกษาความต้องการความรู้ วิธีการเรียนรู้ทางการเกษตร ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม ในส่วนของการวิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นเยาวชนมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง และที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท ทั้งหมดจำนวน 162 คน ใช้การสัมภาษณ์เป็นวิธีการในการรวบรวมข้อมูล

2. ย่อผลการวิจัย

2.1 ลักษณะทั่วไปทางสังคม และเศรษฐกิจ ทางกายภาพ และจิตวิทยาของผู้รับการสัมภาษณ์

ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานะภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้รับการสัมภาษณ์ พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-19 ปี มากกว่าร้อยละ 60 เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากกว่าร้อยละ 50 ส่วนที่เหลือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 20 และ 27 ตามลำดับ บิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเกษตรกรรม อาชีพรองรับจ้างทั่วไปและค้าขาย มีรายได้จากอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 10,000 ถึง 30,000 บาทต่อปี มากกว่าร้อยละ 60 มีรายได้อื่นนอกเหนือจากการเกษตรประมาณ 10,000 บาทต่อปี และต่ำกว่า มากกว่าร้อยละ 50

ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพการถือครอง การใช้ที่ดิน และการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ พบว่า บิดามารดาของเยาวชนมีเนื้อที่ถือครองขนาดไม่เกิน 10 ไร่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาขนาด 11-20 ไร่ ร้อยละ 37 และขนาด 21-50 ไร่ ร้อยละ 17 สำหรับพื้นที่ถือครองทำการเกษตรขนาดไม่เกิน 10 ไร่ มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาขนาด 11-20 ไร่ ร้อยละ 32 พื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 12.6 ไร่ สำหรับเนื้อที่ว่าง เนื้อที่ให้ผู้อื่นเช่าและเช่าผู้อื่นมีเพียงส่วนน้อย การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา ไม่เกินร้อยละ 50 ที่เป็นสมาชิก โดยบิดาจะเป็นสมาชิกมากกว่ามารดา ในกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ในขณะที่มารดาเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพียงร้อยละ 25

ลักษณะทางกายภาพ ในส่วนของระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียน และวิธีการเดินทางมาเรียนของเยาวชนพบว่า มากกว่าร้อยละ 70 มีบ้านอาศัยอยู่ห่างจากสถานที่เรียนประมาณ 1-5 กิโลเมตร รองลงมา คือระยะทาง 6-10 กิโลเมตร ประมาณร้อยละ 22 ที่เหลือเป็นเพียงส่วนน้อยที่อยู่ห่างไกลเกินกว่า 10 กิโลเมตร วิธีการเดินทางมาเรียนมากกว่าร้อยละ 40 ใช้จักรยาน และเยาวชนส่วนหนึ่งมาพักอาศัยที่บ้านพักของโรงเรียนประมาณร้อยละ 25 การเดินเท้าร้อยละ 14 ใช้รถจักรยานยนต์และโดยสารรถประจำทางมีเพียงส่วนน้อยคือ ร้อยละ 11

ในส่วนของแหล่งน้ำ และปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ใช้น้ำจากบ่อ ประมาณร้อยละ 60 ใช้น้ำจากคลอง ที่ใช้น้ำจากเหมืองหรือคูส่งน้ำน้อยกว่าร้อยละ 50 และเพียงส่วนน้อยที่ใช้น้ำจากสระน้ำและน้ำบาดาล ปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ 58 มีน้ำใช้เพียงพอตลอดทั้งปี รองลงมาคือ ขาดแคลนน้ำประมาณ 1 เดือน ประมาณร้อยละ 30 มีเพียงส่วนน้อยที่ขาดแคลนน้ำประมาณ 2-3 เดือน และไม่พบว่า ขาดแคลนน้ำเกินกว่า 3 เดือน

ลักษณะทางจิตวิทยาในส่วนของทัศนคติต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตรพบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เห็นด้วยต่ออาชีพเกษตร และการให้บริการความรู้ทางการเกษตร ควรมีการส่งเสริม และสนับสนุนโครงการให้บริการความรู้ทางการเกษตร ในหมู่บ้านชนบทห่างไกลที่ไม่มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ โดยมองเห็นว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ และยังคิดว่าการเกษตรเป็นอาชีพที่น่าสนใจเพราะถือว่าเป็นอาชีพดั้งเดิมและอาชีพหลักของคนไทยไม่ได้เป็นอาชีพต่ำต้อย คนที่มีการศึกษาสูงก็ควรประกอบอาชีพทางการเกษตรด้วย

ความคาดหวังในส่วนที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการความรู้ทางการเกษตรพบว่า เยาวชนมุสลิมมากกว่าร้อยละ 50 คาดหวังในส่วนที่จะมีโอกาสก้าวหน้าสำหรับการศึกษาต่อมาก คาดหวังในส่วนที่จะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง

2.2 การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชนและความต้องการวิธีการเรียนรู้ทางการเกษตร

การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชนของเยาวชนมุสลิมพบว่า ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 ดูโทรทัศน์ รองลงมาฟังวิทยุร้อยละ 67 ส่วนหนังสือพิมพ์อ่านกันค่อนข้างน้อยคือ น้อยกว่าร้อยละ 50

ความต้องการวิธีการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร แบบรายบุคคล พบว่า เยาวชนมุสลิมต้องการให้ครู-อาจารย์ออกไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน หรือไร่นาในระดับที่มาก และปานกลาง ร้อยละ 38-31 ตามลำดับ สำหรับวิธีการมาขอคำแนะนำที่วิทยาลัย และวิธีการใช้จดหมายติดต่อเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการ

วิธีการถ่ายทอดความรู้แบบกลุ่มพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 60 มีความต้องการวิธีการบรรยาย และการสาธิตวิธี มากกว่าร้อยละ 77 ไม่ต้องการวิธีการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัยและวิธีการสาธิตผล

วิธีการถ่ายทอดความรู้แบบมวลชนพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 71 มีความต้องการวิธีการจัดนิทรรศการ วิธีการที่เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการได้แก่ การจัดรายการวิทยุ การฉายภาพยนต์ สไลด์ และการแจกเอกสารเผยแพร่

2.3 ความต้องการความรู้ทางการเกษตร และปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ความต้องการความรู้ทางการเกษตรพบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์มาก การปลูกพืชต้องการความรู้ในวิชาการปลูกไม้ผลมากที่สุด รองลงมาเป็นการปลูกยางพารา ส่วนการปลูกผักและพืชไร่ต่าง ๆ ต้องการน้อย การเลี้ยงสัตว์ ต้องการความรู้ในวิชาการเลี้ยงไก่ โคเนื้อ แพะและแกะในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ความต้องการความรู้ด้านธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร และช่างเกษตร ต้องการในระดับปานกลาง ด้านธุรกิจเกษตรต้องการความรู้ในวิชาการตลาดผลิตผลเกษตรมากที่สุด รองลงมาเป็นวิชาสหกรณ์การเกษตร และวิชาวิธีการจัดหา และดำเนินการเกี่ยวกับเงินทุนเกษตร ด้านอุตสาหกรรมเกษตร ต้องการความรู้ในวิชาการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรมากที่สุด รองลงมาเป็นวิชาหลักการเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร ส่วนวิชาผลิตภัณฑ์พืชและผลิตภัณฑ์สัตว์มีความต้องการน้อย ด้านช่างเกษตรต้องการความรู้ในวิชาการซ่อมเครื่องจักรกลมากที่สุด รองลงมาเป็นวิชาซ่อมเครื่องยนต์เล็ก และวิชาการใช้และบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ ส่วนวิชาการใช้ และบำรุงรักษารถไถนาเดินตามวิชาการเชื่อมบัดกรีโลหะมีความต้องการน้อย ความต้องการความรู้ด้านการประมงน้อย สาขาวิชาที่ต้องการได้แก่ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเพาะพันธุ์ปลาและการเลี้ยงกุ้ง

ในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรพบว่า เยาวชนมุสลิม ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในเรื่องของการสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การทำพิธีกรรมทางศาสนา ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนและเวลาเรียน ส่วนปัญหาการเดินทางมาเรียน และสถานที่เรียนมีเพียงเล็กน้อยไม่เกิน ร้อยละ 21 ปัญหาดังกล่าวได้แก่ ถนนหนทางไม่สะดวกในช่วงฤดูฝน ผู้ที่เดินทางไกลมีรถโดยสารประจำทางบริการน้อย ห้องเรียนแคบแสงสว่างไม่เพียงพอ และมีเสียงดังรบกวน

2.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติของปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ ทางกายภาพ และจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร โดยเป็นการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 11 สมมติฐานไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความ

ต้องการความรู้ทางการเกษตร แสดงให้เห็นว่า สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ และจิตวิทยาไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม

3. ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยเคยร่วมรับผิดชอบการให้บริการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ซึ่งต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย และจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้บริการความรู้ทางการเกษตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งหน่วยงานที่ให้บริการ และผู้รับบริการความรู้ โดยเฉพาะผู้รับบริการที่เป็นเยาวชนมุสลิม มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและให้บริการความรู้แก่ประชาชน ควรมีแผนงานที่ประสานกัน ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดผลดีแก่ประชาชนผู้รับบริการ ไม่ควรเป็นลักษณะที่ต่างคนต่างทำ

3.1.2 การใช้สื่อบริการทางการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับสื่อประเภทโทรทัศน์ให้มากขึ้น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่นิยมใช้สื่อประเภทนี้มาก และประเภทสื่อบุคคลควรให้ความสำคัญกับผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา

3.1.3 ควรจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ให้แก่ผู้ปกครองของเยาวชน ผู้นำทางศาสนา และผู้นำท้องถิ่น ไปเยี่ยมชมหน่วยงานหรือฟาร์มเอกชนที่ประสบความสำเร็จในด้านอาชีพสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

3.1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีการเสริมสร้างจิตสำนึก ในการพัฒนาตนเอง ให้เกิดแก่ประชาชนในท้องถิ่น ไม่ควรใช้วิธีการแจกเป็นสิ่งของ จนลืมถึงคุณค่าของการให้บริการความรู้ด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา

3.1.5 ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการ การส่งเสริมและให้ความรู้แก่ประชาชน ควรจะมีความรู้ความเข้าใจถึงขนบธรรมเนียม และประเพณีของชาวไทยมุสลิม ในแต่ละท้องถิ่นพอสมควร

3.1.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจกับสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนที่มาพักอาศัยในโรงเรียน ร่วมกับทางโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปรับปรุงสภาพแวดล้อม บริเวณที่พักให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.1.7 การจัดหลักสูตร ปวช. (พิเศษ) ของโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท ควรจะให้มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและตรงกับความต้องการของผู้เรียน

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิทยาลัยเกษตรกรรม

3.2.1 ควรจัดให้มีฟาร์มสาธิต การปลูกพืชพวกไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ ยางพารา และการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ โคเนื้อ แพะ และแกะ ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่มีความสนใจขึ้นภายในท้องถิ่น และสามารถให้นักศึกษาเข้าฝึกปฏิบัติได้ด้วย

3.2.2 ควรจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับการแปรรูป และการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ในโอกาสที่มีงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในท้องถิ่น เช่น งานผลไม้ประจำปีของอำเภอกงหรา งานวันประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามประจำปี ซึ่งงานเหล่านี้มีประชาชนผู้สนใจมาชมงานเป็นจำนวนมาก และงานอื่น ๆ ที่เห็นสมควร

3.2.3 หลักสูตรที่เปิดสอน ควรเน้นหนักสาขาวิชาที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น และเยาวชนส่วนใหญ่มีความต้องการ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยด้านการปลูกพืชได้แก่ ไม้ผลและยางพารา ด้านการเลี้ยงสัตว์ได้แก่ การเลี้ยงไก่ โคเนื้อ แพะและแกะ

3.2.4 ควรนำนักศึกษาในโครงการไปทัศนศึกษานอกสถานที่ อาจจะเป็นฟาร์มเอกชนหรือในหน่วยงานของรัฐ ที่เห็นว่ามีความเหมาะสมและน่าสนใจ ตามโอกาสอันควร

3.2.5 ควรสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นให้มากขึ้น

3.2.6 หลักสูตรที่เปิดสอนควรเน้นหนัก การฝึกปฏิบัติที่สอดคล้องกับอาชีพครอบครัวของเยาวชน โดยให้ครู-อาจารย์ที่มีความรู้ในแต่ละสาขาวิชาไปตรวจเยี่ยม ให้คำปรึกษาแนะนำที่บ้านหรือไร่นาของเยาวชนให้มากขึ้น

3.3 ข้อแนะนำในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรบางตัวที่คิดว่า น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร เช่น ความเชื่อทางศาสนา บทบาทของผู้นำทางศาสนา การย้ายถิ่นของประชากรในชุมชนที่ศึกษา

3.3.2 ควรจะมีการติดตามและประเมินผลโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ผ่านมา

3.3.3 ควรศึกษาผลกระทบของโครงการที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่น

3.3.4 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีพของชาวไทยมุสลิม ในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

3.3.5 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นเฉพาะกรณีในพื้นที่ที่ทำการศึกษาไม่อาจที่จะนำไปเปรียบเทียบหรือกล่าวอ้างกับการศึกษาในพื้นที่อื่นได้

บรรณานุกรม

การปกครอง, กรม. สำนักงานจังหวัดพัทลุง. 2535. บรรยายสรุปจังหวัด พัทลุง ประจำปี 2535. พัทลุง. (สำเนา)

กิติพันธ์ รุจิกุล. 2539. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา. 2528. รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะที่แตกต่างระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับนวกรรมกับเกษตรกรที่ไม่ยอมรับนวกรรม : ศึกษากรณีการปลูกข้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

———. 2535. วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

ไชยยิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. 2535. การฟื้นฟูการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (สำเนา)

จิตผกา ธนบัญญารัชวงศ์. 2529. หลักการศึกษาเกษตร. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

ดิเรก ฤกษ์หร่าย. 2524. การส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บีเอฟไอ.

ดำรง ชำนาญรบ. 2528. "ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี (Public Needs for Short-course Agricultural Training at Ratchaburi Agricultural College)", วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ทำนอง สิงคาลวนิช. 2518. เกษตรไทย. กรุงเทพฯ : รวมมิตรไทย.

ธวัชชัย นาคะบุตร. 2525. "การศึกษาปัญหาและอุปสรรคบางประการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเกษตรที่เหมาะสมในการปลูกข้าวของเกษตรกรชั้นนำเขตโครงการลำพระเพลิง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา." เนื้อความย่อวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2522. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2527. การวางแผนและประเมินผลงานส่งเสริม. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

บำเพ็ญ เขียวหวาน. 2535. "ปัจจัยทางเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาที่มีต่อการเป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง ณ อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา (Agro-Socio Economic and Psychological Factors Affecting the Membership of the Rubber Prossing and marketing Group at Amphoe Takua Thung, Changwat Phangnga)", วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (สำเนา)

ประกอบ รัตนพันธ์. 2524. "การศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของประชากรจังหวัดพังงา (A Study on the Agricultural Training Needs of the Changwat Phang-nga Population)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ประทุมวรรณ บุลยเลิศ. 2528. "การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนาจังหวัดลำปาง (A Study on the Agricultural Training Needs of the Rice Farmers Group's Members in Changwat Lampang)", วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พจน์ บุญเรือง. 2522. "ลักษณะของการส่งเสริม" เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานส่งเสริมและพัฒนาชนบท รุ่นที่ 1, 1-29 พฤศจิกายน 2522. ณ. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

พรรณี ช.เจนจิต. 2528. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพ : อัมรินทร์การพิมพ์.

พรศักดิ์ พัชรพจนาภรณ์. 2530. " ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาดจำกัด จังหวัดเพชรบุรี (Factors Affecting the Members' Participation in Agricultural Cooperative : A Case Study of Banlad Agricultural Cooperative LTD. Changwat Phetchaburi)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

พลากร โตตจันทร์. 2529. "ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด (Public Needs for Short-course Agricultural Training at Roi Et Agricultural College)", วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

พะเยาว์ รัตนวิบูลย์. 2524. "การศึกษาความต้องการความรู้ของสมาชิกยุวเกษตรกรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (Study on Yuwakasetakorn Members'knowledge Need in Changwat Suratthani)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ภูวดล สาลีเกษตร. 2536. "ผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียมโค (Effect of an Innovation on Rural Communities : The Adoption of Cattle Artificial Insemination)", วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

มารศรี จันทร์ชลอ. 2534. "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและปัจจัยที่เอื้อต่อความรู้สึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนคาทอลิก ของสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร", เนื้อความย่อวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2534. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)

ยกย่อง พิศุทธางกูล. 2525. "การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของเกษตรเพื่อการส่งเสริมการเกษตรในหมู่บ้านวังแคร์ ตำบลนาท่ามเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง", เนื้อความย่อวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2522. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

วิรัติ บัวทอง. 2532. "ความคาดหวังของเกษตรกรต่อบทบาทของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงในการส่งเสริมการเกษตร (Farmers' Role Expectation on Agricultural Extension Program of Phatthalung Agricultual College)", วิทยานิพนธ์บริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

เศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงาน. 2535. สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูก 2534/35. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2526. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำกัด ด้วงสุวรรณ และธิติพงศ์ ธรรมานุสร. 2522. จิตวิทยาสังคม. นนทบุรี : ชัยศิริการพิมพ์.

ส่งเสริมการเกษตร, กรม. สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง. สำนักงานเกษตรอำเภอกงหรา. 2535. แนวทางพัฒนาการเกษตรระดับ อำเภอ. พัทลุง. (สำเนา)

สถิต วงศ์สวรรค์. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.

สมจิตร สุวรรณมุกข์. 2528. "ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองของนักเรียนไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมปีที่ 6 โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่", กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)

สมยศ ทุ่งหว้า. 2524. "การศึกษาการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จังหวัดสระบุรี (A Study on Changwat Saraburi Yuwakaset-korn's Activities)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

เสริมวิทย์ นิลรัตน์. 2536. "การปฏิบัติงานของผู้จัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 (Job Performance of Islamic Private School Managers in Educational Region II)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

สำราญ รัตนวงศ์. 2533. "ที่ดิน ทุน และแรงงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปลูกผักเพื่อการค้า : ศึกษาเฉพาะเขตลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. (สำเนา)

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2534. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุพล บุญทรง. 2523. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุมน เพ็ชร์พันธุ์. 2530. "ศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตรของประชาชนในหมู่บ้านใกล้เคียงวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง (A Study on the Need of Agricultural Knowledge of Villagers Inhabited Around the Phatthalung Agricultural College)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

สุรพล วรรณภัณฑ์พินิจ. 2529. "ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม หลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระบุรี (Public Needs for Short-course Agricultural Training at Saraburi Provice Non-formal Education)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

สุริยะ ชนะชัย. 2535. "การศึกษาผลการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมในระดับหมู่บ้าน เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในบางท้องที่ในจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2531/32 (A Study on the Effects of Village Activities Groups of Solving Poverty Problems in Selected Area in Changwat Surin 1988/89)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตรเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

สุเวช อินทระ. 2531. "เจตคติของประชาชนที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้านในเขตพื้นที่อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) จังหวัดตรัง (Clients' Attitude Towards Village Fishery Program in the Voluntary Self Development and Defense Area, trang province, Thailand)". วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. (สำเนา)

โสภณ ธนะมัย. 2520. ความรู้พื้นฐานการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.

อาชีวศึกษา, กรม. กองวิทยาลัยเกษตรกรรม. 2531. รูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตร ปวช. พิเศษ (อศ.กช.). กรุงเทพฯ. (สำเนา)

อานันท์ ทาปทา. 2533. "ปัจจัยบางประการที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีษะเกษ (Some Potential Factors Affecting the Secondary School Drop Out : A Case Study of Amphoe Kantharaluk, Changwat Si Sa Ket)", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

Parson, Talcolt and Shills, Edward A. 1951. TowardGeneral Theory of Action. New York : Harper & Row.

Sanders, H.C. 1966. The Cooperative Extention Service. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.

Savile, A.H. 1968. Extention in Rural Communities. London : Oxford University Press.

ภาคผนวก ก.

1 2 3

เลขที่แบบสัมภาษณ์ ( )( )( )

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

คำแนะนำ ให้ทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ต้องการ และกรอกผลการสัมภาษณ์ลงในช่องว่างของแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้รับการสัมภาษณ์..... 4

บ้านเลขที่.....หมู่ที่....ตำบล.....อำเภอกงหรา

จังหวัดพัทลุง ( )

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพทางกายภาพ และปัจจัยด้านจิตวิทยาบางประการของเยาวชนมุสลิม 5

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง ( )

2. อายุ.....ปี (ถ้าเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี ถ้าไม่ถึงไม่ต้องนับ)

6 7

3. กำลังศึกษาชั้น.....หรือจบการศึกษา..... ( )( )

8 9

4. อาชีพหลักของบิดามารดา ( )( )

1) เกษตรกรรม 4) รับจ้าง

2) รับราชการ 5) ค้าขาย 10

3) ลูกจ้างประจำ 6) อื่น ๆ(ระบุ)..... ( )

5. อาชีพรองของบิดามารดา

1) เกษตรกรรม	4) รับจ้าง	
2) รับราชการ	5) ค้าขาย	11
3) ลูกจ้างประจำ	6) อื่น ๆ(ระบุ).....	( )
		12 13

6. ลักษณะพื้นที่ถือครองทำการเกษตร (หมายถึงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน)

.....ไร่	( )( )
	14 15
1) ทำการเกษตร จำนวน.....ไร่	( )( )
	16 17
2) ให้เช่า จำนวน .....ไร่	( )( )
	18 19
3) เนื้อที่ว่าง จำนวน.....ไร่	( )( )
	20 21
4) เช่าผู้อื่น จำนวน.....ไร่	( )( )

7. รายได้ทางการเกษตรของบิดามารดา

ในรอบปีที่ผ่านมาประมาณ.....บาท (ปี 34-35)	22 23 24 25 26
	( )( )( )( )( )

8. รายได้อื่นนอกเหนือจากการเกษตรของบิดามารดา 27 28 29 30 31

ในรอบปีที่ผ่านมาประมาณ.....บาท (ปี 34-35) ( )( )( )( )( )

9. การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ของบิดามารดา

				32
บิดา	1) กลุ่มเกษตรกร	(0) ไม่เป็น	(1) เป็น	( )
				33
	2) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	(0) ไม่เป็น	(1) เป็น	( )
				34
มารดา	1) กลุ่มเกษตรกร	(0) ไม่เป็น	(1) เป็น	( )
				35
	2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	(0) ไม่เป็น	(1) เป็น	( )

36

3) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร (0) ไม่เป็น (1) เป็น ( )

10.ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ที่ท่านกำลังเรียน 37 38
ในโครงการ อศ.กช.ประมาณ ....กม. ( )( )

11.ท่านมาโรงเรียนโดย
1) เดินเท้า 3) จักรยาน
2) จักรยานยนต์ 4) รถประจำทาง 39
5) อื่น ๆ (ระบุ)..... ( )

12.แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร 40
1) คลอง (0) ไม่มี (1) มี ( )
41
2) เหมืองหรือดูส่งน้ำ (0) ไม่มี (1) มี ( )
42
3) สระน้ำ (0) ไม่มี (1) มี ( )
43
4) บ่อน้ำ (0) ไม่มี (1) มี ( )
44
5) น้ำบาดาล (0) ไม่มี (1) มี ( )

13.ปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 34-35)
1) เพียงพอตลอดทั้งปี
2) ขาดแคลนช่วงฤดูแล้งประมาณ 1 เดือน
3) ขาดแคลนช่วงฤดูแล้งประมาณ 2 เดือน
4) ขาดแคลนช่วงฤดูแล้งประมาณ 3 เดือน 45
5) ขาดแคลนช่วงฤดูแล้งเกินกว่า 3 เดือน ( )

14.การเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร 46
1) แบบรายบุคคล (1) ไม่ชอบ (2) ชอบ ( )
47
2) แบบกลุ่ม (1) ไม่ชอบ (2) ชอบ ( )

48

3) แบบมวลชน (1) ไม่ชอบ (2) ชอบ ( )

15. สื่อมวลชนที่ใช้ในบ้านของท่านเพื่อการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตร 49

1) หนังสือพิมพ์ (1) ไม่อ่าน (2) อ่าน ( )

50

2) วิทยุ (1) ไม่ฟัง (2) ฟัง ( )

51

3) โทรทัศน์ (1) ไม่ดู (2) ดู ( )

16. ทัศนคติที่มีต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร

1) เป็นการดีที่วิทยาลัยเกษตรกรรมให้บริการความรู้ทางการเกษตร แก่เยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน 52

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1) ไม่เห็นด้วย ( )

2) การเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมและอาชีพหลักของคนไทย เราควรจะช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้ต่อไป 53

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1) ไม่เห็นด้วย ( )

3) อาชีพเกษตรเป็นอาชีพอิสระที่น่าสนใจอาชีพหนึ่ง ถ้าหากทรัพยากรที่มีอยู่ยังเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตร 54

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1) ไม่เห็นด้วย ( )

4) หากทำอาชีพเกษตร จะต้องศึกษาหาความรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จได้ 55

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1) ไม่เห็นด้วย ( )

5) * การเกษตรเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย 56

(1) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย ( )

6) * คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพทางการเกษตร 57

(1) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย ( )

7) ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจและจริงใจที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ทางการเกษตรให้แก่ผู้เรียน 58

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1) ไม่เห็นด้วย ( )

8) การดำเนินโครงการให้บริการความรู้ทางการเกษตรของวิทยาลัย
เกษตรกรรมภายในหมู่บ้านจะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่น
เป็นอย่างยิ่ง 59

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1)ไม่เห็นด้วย ( )

9) เป็นการดี ถ้ามีเยาวชนเป็นจำนวนมากสนใจการศึกษา
หาความรู้ทางการเกษตรเพิ่มเติม 60

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1)ไม่เห็นด้วย ( )

10) โครงการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม
จะไม่ประสบความสำเร็จหากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เรียน 61

(3) เห็นด้วย (2) ไม่แน่ใจ (1)ไม่เห็นด้วย ( )

17.ความคาดหวังในส่วนที่จะได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการ
ความรู้ทางการเกษตร

1) การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะ
คาดว่า จะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น 62

(1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก ( )

2) การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะ
คาดว่า จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในโอกาสต่อไป 63

(1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก ( )

3) การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมเพราะ
คาดว่า จะมีโอกาสก้าวหน้าในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น 64

(1) น้อย (2) ปานกลาง (3) มาก ( )

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมจากโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

18. ถ้าท่านต้องการความรู้ทางการเกษตรจากวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ท่านต้องการความรู้ทางด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มากหรือน้อยเพียงใด

ความรู้ทางด้าน	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	ไม่ต้องการ 1	
การปลูกพืช	4	3	2	1	65 ( )
การเลี้ยงสัตว์	4	3	2	1	66 ( )
การประมง	4	3	2	1	67 ( )
อุตสาหกรรมเกษตร	4	3	2	1	68 ( )
ช่างเกษตร	4	3	2	1	69 ( )
ธุรกิจเกษตร	4	3	2	1	70 ( )

19. ถ้าท่านต้องการ<u>ความรู้ทางด้านการปลูกพืช</u> ท่านต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชชนิดใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

1) การปลูกไม้ผล
2) การปลูกข้าว
3) การปลูกสับปะรด
4) การปลูกถั่วต่าง ๆ
5) การปลูกยางพารา
6) การปลูกผัก
7) การปลูกข้าวโพด
8) อื่น ๆ (ระบุ).....

71 ( )

20. ถ้าท่านต้องการความรู้ทางด้านการเลี้ยงสัตว์ ท่านต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ชนิดใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

1) การเลี้ยงโคนม
2) การเลี้ยงโคเนื้อ
3) การเลี้ยงเป็ด
4) การเลี้ยงนกกระทา
5) การเลี้ยงแพะแกะ
6) การเลี้ยงไก่
7) การเลี้ยงกระต่าย
8) อื่น ๆ (ระบุ).....

72 ( )

21. ถ้าท่านต้องการความรู้ทางด้านการประมง ท่านต้องการความรู้ในเรื่องใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

1) การเลี้ยงปลาน้ำจืด
2) การเลี้ยงกุ้ง
3) การเพาะพันธุ์ปลา
4) การเลี้ยงกบ
5) อื่น ๆ (ระบุ).....

73 ( )

22. ถ้าท่านต้องการความรู้ทางด้านอุตสาหกรรมเกษตร ท่านต้องการความรู้ในเรื่องใดมากที่สุด(ตอบเพียง 1 ข้อ)

1) การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร
2) หลักการเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร
3) ผลิตภัณฑ์พืช
4) ผลิตภัณฑ์สัตว์
5) อื่น ๆ (ระบุ).....

74 ( )

23. ถ้าท่านต้องการความรู้ทางด้านช่างเกษตร ท่านต้องการความรู้ในเรื่องใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

1) การใช้และบำรุงรักษารถไถนาเดินตาม
2) การใช้และบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำ
3) การซ่อมเครื่องยนต์เล็ก
4) การเชื่อมบัดกรีโลหะ
5) การซ่อมเครื่องจักรกล
6) อื่น ๆ (ระบุ)....

75 ( )

24. ถ้าท่านต้องการความรู้ทางด้านธุรกิจเกษตร ท่านต้องการความรู้ในเรื่องใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

1) บัญชีฟาร์ม
2) สหกรณ์การเกษตร
3) การตลาดผลิตผลการเกษตร
4) วิธีการจัดหาและดำเนินการเกี่ยวกับเงินทุนการเกษตร
5) อื่น ๆ (ระบุ).....

76 ( )

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการวิธีการถ่ายทอดความรู้ของเยาวชนจากวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง

25. ท่านต้องการให้วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงถ่ายทอดความรู้ในแบบต่าง ๆ นี้มากหรือน้อยเพียงใด (ตอบได้เพียง 1 วิธี)

วิธีการถ่ายทอดความรู้	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	ไม่ต้องการ 1	
แบบบุคคล					
- ครู-อาจารย์ออกเยี่ยมเยียนเยาวชนที่บ้านหรือไร่นา	4	3	2	1	77 ( )
- เยาวชนมาขอคำแนะนำที่วิทยาลัยฯ	4	3	2	1	78 ( )
- ใช้จดหมายติดต่อ	4	3	2	1	79 ( )
แบบกลุ่ม					5
- การบรรยาย	4	3	2	1	( )
- การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัยฯ	4	3	2	1	6 ( )
- การสาธิตวิธี	4	3	2	1	7 ( )
- การสาธิตผล	4	3	2	1	8 ( )

<u>แบบมวลชน</u>					9
- การจัดรายการทางวิทยุ	4	3	2	1	( )
					10
- การฉายภาพยนต์ สไลด์	4	3	2	1	( )
					11
- การแจกเอกสารเผยแพร่	4	3	2	1	( )
					12
- การจัดนิทรรศการ	4	3	2	1	( )

<u>ตอนที่ 4</u> ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิม

26. การเข้าศึกษาในโครงการ อศ.กช. ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง ท่านมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

1) การสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา 13
ในกรณีที่มีปัญหา คือ ..... ( )
.....

2) เกี่ยวกับการทำพิธีกรรมทางศาสนา (1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา 14
ในกรณีที่มีปัญหา คือ ..... ( )
.....

3) เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ (1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา 15
ในกรณีที่มีปัญหา คือ ..... ( )
.....

4) เกี่ยวกับครู-อาจารย์ผู้สอน (1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา 16
ในกรณีที่มีปัญหา คือ ..... ( )
.....

5) เกี่ยวกับการเดินทางมาเรียน (1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา 17
ในกรณีที่มีปัญหา คือ ..... ( )
.....

6) เกี่ยวกับเวลาเรียน	(1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา	18
ในกรณีที่มีปัญหา คือ	.....	( )
	.....	
7) เกี่ยวกับสถานที่เรียน	(1)ไม่มีปัญหา (2)มีปัญหา	19
ในกรณีที่มีปัญหา คือ	.....	( )
	.....	

27. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

****

ภาคผนวก ข.

การจัดทำดัชนี

1. ดัชนีการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ดัชนีประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ 5 ลักษณะด้วยกัน ซึ่งแต่ละลักษณะได้ให้คะแนนเท่ากันคือ 1 คะแนน ถ้าเป็นสมาชิกกลุ่มจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่เป็นสมาชิกกลุ่มจะได้ 0 คะแนน

	ช่วงคะแนน
1) กลุ่มเกษตรกรของบิดา	0 - 1
2) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของบิดา	0 - 1
3) กลุ่มเกษตรกรของมารดา	0 - 1
4) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรของมารดา	0 - 1
5) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของมารดา	0 - 1

ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ของดัชนี : 0 - 5

2. ดัชนีการมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ดัชนีประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ 5 ลักษณะด้วยกัน ซึ่งแต่ละลักษณะได้ให้คะแนนเท่ากันคือ 1 คะแนน ถ้ามีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจะได้ 0 คะแนน

	ช่วงคะแนน
1) คลอง	0 - 1
2) เหมืองหรือคูส่งน้ำ	0 - 1
3) สระน้ำ	0 - 1
4) บ่อน้ำ	0 - 1
5) น้ำบาดาล	0 - 1

ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ของดัชนี : 0 - 5

3. ดัชนีการมีทัศนคติต่ออาชีพเกษตรและการให้บริการความรู้ทางการเกษตร

ดัชนีประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก.) ในคำถามแต่ละข้อนั้นเป็นคำถามธรรมดา 8 ข้อ ให้คะแนนดังนี้

	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	1
ไม่แน่ใจ	2
เห็นด้วย	3

และเป็นคำถามปฏิเสธ 2 ข้อ ให้คะแนนดังนี้

	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	3
ไม่แน่ใจ	2
เห็นด้วย	1

แต่ละข้อจึงมีช่วงคะแนน 1 – 3 เนื่องจากคำถามมีทั้งหมด 10 ข้อ ดังนั้นคะแนนทั้งหมดที่เป็นไปได้จึงอยู่ในช่วง 10 – 30 คะแนน

4. ดัชนีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากความรู้ทางการเกษตร

ดัชนีประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก.) ให้คะแนนดังนี้

	คะแนน
คาดหวังน้อย	1
คาดหวังปานกลาง	2
คาดหวังมาก	3

แต่ละข้อจึงมีช่วงคะแนน 1 – 3 เนื่องจากมีคำถามทั้งหมด 3 ข้อ ดังนั้นคะแนนทั้งหมดที่เป็นไปได้จึงอยู่ในช่วง 3 – 9 คะแนน

5. ดัชนีความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ดัชนีประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ความต้องการความรู้ทางการเกษตรในด้านต่าง ๆ จำนวน 6 สาขาวิชา ซึ่งแต่ละสาขาวิชาได้ให้คะแนนตามระดับความต้องการ 1-4 คะแนน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก.) ระดับคะแนนต่ำสุด 13 คะแนน สูงสุด 23 คะแนน ใช้ค่ามัธยฐานมากำหนดระดับความต้องการมากน้อย ซึ่งค่ามัธยฐานเท่ากับ 18

ดังนั้น ระดับความต้องการน้อย จะอยู่ในช่วง 13-17 คะแนน

ระดับความต้องการมาก จะอยู่ในช่วง 18-23 คะแนน

ภาคผนวก ค.

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการความรู้ทางการเกษตรกับตัวแปรอิสระประเภทช่วงมาตรา โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน

ความต้องการความรู้ทางการเกษตร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
อายุ	.0403
การศึกษา	.0247
เนื้อที่ถือครองทำการเกษตร	.0248
รายได้ทางการเกษตร	.0726
ระยะทางจากบ้านมายังสถานที่เรียน	.0750
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	.1890*
ทัศนคติต่ออาชีพเกษตร	.1184
ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ	.0686

* Singnificant $P \leq .01$

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายจรูญ รงค์รัตน์

วัน เดือน ปีเกิด 7 ธันวาคม 2498

วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต(พืชศาสตร์)	คณะเกษตรศาสตร์ (บางพระ) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	2527

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000 โทร.(074) 612348